
ПП «Інститут екології»

Замовник: Виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ
ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ –
Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської
територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області
до 2033 року**

Керівник _____ *Підгородецька С.І.*

Консультанти _____ *д.с.-г.н., проф., еколог Писаренко П.В.*

_____ *д.е.н., проф., інженер-еколог Самойлік М.С.*

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТОДОЛОГІЯ СЕО	5
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО	5
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДДП ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО	7
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2033 РОКУ, ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	9
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	22
3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	64
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	78
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ...	83
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-	

100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	96
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	109
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА..	113
8.1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ	113
8.2 ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У Т. Ч. УСКЛАДНЕННЯ.....	117
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	119
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ).....	126
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	127
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	130
ДОДАТКИ.....	135

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку. В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Відповідно статті 2, п.1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (від 28 лютого 2019 року №2697-VIII). У цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». 21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, плани, повинні, в першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Зважаючи на те, що Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року (дала - МПУВ) є документом державного

планування місцевого рівня, він підпадає під дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Мета здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки МПУВ – виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інтегрування її результатів в систему управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади для сприяння сталому розвитку громади шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, дотримання екологічних вимог. СЕО – це систематичний процес оцінки наслідків, що впливають на навколишнє природне середовище, в результаті запровадження МПУВ та його заходів для забезпечення найбільш повного їх виконання та дієвості на самих ранніх етапах прийняття рішень наряду з урахуванням екологічних та соціальних аспектів.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

Задля попереднього вивчення думки населення Горішньоплавнівської міської територіальної громади (далі – МТГ), було проведено попередні збори, в ході яких мешканці, а саме представники підприємств, бізнесу, науки та громадськості висловили підтримку на розробку Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року (МПУВ) та, відповідно для цього, необхідної екологічної документації. З метою підготовки МПУВ була сформована Робоча група з розробки проекту місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади. До складу Робочої групи ввійшли представники виконавчих органів Горішньоплавнівської МТГ, керівники місцевих підприємств, установ, організацій, підприємці, депутати міської ради, жителі громади, науковці та інші зацікавлені особи.

У ході розробки Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року проведено опитування мешканців та представників бізнесу Горішньоплавнівської МТГ. При формуванні даного МПУВ використані громадська думка, пропозиції підприємницького середовища, практичні пропозиції фахівців щодо вирішення проблем для досягнення цілей розвитку громади. Залучення широкого кола громадян до створення Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади у сфері управління відходами, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому усіх активних та зацікавлених представників громади. Розроблена таким чином МПУВ відображає інтереси усіх громадян.

У рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки документу державного планування - Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року, було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та розміщено на офіційному сайті Горішньоплавнівської громади (<https://www.hp-rada.gov.ua/index.php/usi-novyny-mista/official/pro-vyznachennia-obsiahu-stratehichnoi-ekolohichnoi-otsinky-vid-30042026-r-reiestratsiinyi-nomer-spravy-v-yedynomu-reiestri-30-04-25081-26-zamovnyk>) з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості та у трьох публічних місцях (на дошках оголошення, фотозвіт у додатку 2) та внесені ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2033 РОКУ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького Полтавської області до 2033 року.

Зміст МПУВ відповідає вимогам «Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».

МПУВ містить передбачені нормативними вимогами розділи (вступна частина, характеристика територіальної громади, аналіз поточного стану управління відходами територіальної громади, планування управління відходами територіальної громади, моніторинг та оцінка ефективності виконання місцевого плану, інформаційні джерела та додатки) та їх відповідне наповнення.

У МПУВ передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців.

Розробка МПУВ та СЕО МПУВ здійснюється на виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», п. (ж) ст. 20, п. (б) ст. 21 Закону України «Про управління відходами», п. 5 ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п. 15 ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якими зобов'язано органи місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження Місцевих планів управління відходами (МПУВ), а також на виконання вимог Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р, Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р (далі – НПУВ), з урахуванням завдань й заходів Регіонального плану управління відходами Полтавської області до 2033 року (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р.

№977, далі – РПУВ) та показників державної екологічної політики України, затверджених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

- Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

- Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

- Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

- Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

- Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

- Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори».

Розробка місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. Тому метою МПУВ є створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади (МТГ) на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами відповідно Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року (далі – РПУВ), вибір оптимальної системи управління відходами (визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, відновлення, оброблення та видалення відходів; наведення інформації про заплановані технології та методи управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів громади, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги. Основними завданнями Місцевого плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-

технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі завдань, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Крім того, МПУВ узгоджується із наступними законами України:

- Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», стаття 55, згідно якої здійснення операцій з оброблення відходів дозволяється лише за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів на визначених місцевими радами територіях з додержанням санітарних та екологічних норм.

- Законом України «Про основи містобудування», стаття 19. Забезпечення сталого розвитку населених пунктів та екологічної безпеки територій при здійсненні планування і забудови територій. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів.

- Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Визначено що частка відходів, які захоронюються (відсотків загального обсягу утворених відходів), становить: 2015 рік (базовий) - 50%, 2020 рік - 45%, 2025 рік - 40%, 2030 рік-35%.

- Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» щодо управління відходами тваринного походження.

- Закон України «Про управління відходами». Стаття 3. Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами:

1. Основними цілями державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є:

1) захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;

2) здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;

3) дотримання ієрархії управління відходами.

Стаття 6. Підготовка відходів до повторного використання, рециклінг та інші операції з відновлення відходів.

Стаття 26. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами

Стаття 40. Захоронення відходів здійснюється на полігонах, що відповідають нормам законодавства та технологічне обладнання яких забезпечує захист ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, контроль викидів в атмосферне повітря, забруднення ґрунтів і підземних вод; суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, повинен мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, а в разі захоронення небезпечних відходів – ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

- Закон України «Про екологічну мережу України» Стаття 15. Схеми формування екомережі.

4) регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

- Водний кодекс України:

Стаття 89. Обмеження господарської діяльності в прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах.

У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

б) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Стаття 99. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття.

Забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття.

- Земельний кодекс України.

Стаття 61. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах.

2. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

г) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Стаття 166. Рекультивація порушених земель

1. Рекультивація порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель.

2. Землі, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та у гідрологічному режимі внаслідок проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, підлягають рекультивації.

3. Для рекультивації порушених земель, відновлення деградованих земельних угідь використовується ґрунт, знятий при проведенні гірничодобувних,

геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, шляхом його нанесення на малопродуктивні ділянки або на ділянки без ґрунтового покриву.

- У проєкті МПУВ враховані вимоги законів України «Про землеустрій» (стаття 54 та 3 ін.), «Про охорону земель» (статті 46, 52 та ін.), «Про управління відходами» (стаття 40 та ін.), а також Правил розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених Постановою КМУ від 02.02.2022 №86 щодо питань рекультивації місць видалення відходів.

- Закону України «Про охорону земель»:

Стаття 46. Охорона земель і ґрунтів від забруднення відходами.

При здійсненні господарської діяльності, пов'язаної із зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням і захороненням відходів, забезпечуються:

- виконання заходів щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів та екологічно безпечне поводження з ними;

- максимальне збереження ґрунтового покриву на основі обраного оптимального варіанта територіального розміщення об'єктів поводження з відходами;

- зняття родючого шару ґрунту, його складування, збереження та використання при рекультивації земель, покращенні малопродуктивних земель і благоустрої населених пунктів;

- запобігання негативному впливу об'єктів поводження з відходами, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на ґрунтовий покрив прилеглих територій;

- рекультивація земельних ділянок після ліквідації об'єктів поводження з відходами.

Підприємства, установи та організації, а також громадяни, діяльність яких пов'язана з накопиченням відходів, зобов'язані забезпечувати своєчасне вивезення таких відходів на спеціальні об'єкти, що використовуються для їх збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення.

Забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на землях природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, у межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

- Закон України «Про природно-заповідний фонд України».

Стаття 40. Основні вимоги щодо режиму охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

В охоронних зонах не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до

негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється в порядку, встановленому законодавством України.

Проект МПУВ відповідає вимогам пункту 11.2 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова території» та ГБН В.2.2-35077234-001:2011 «Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування», ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування» (щодо планування інфраструктурного забезпечення громади у сфері управління побутовими відходами). Також МПУВ відповідає вимогам «Правил щодо забезпечення родючості ґрунтів і застосування окремих агрохімікатів, затверджених наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 24.11.2021 р. №382 (zareєстрованих в Мін'юсті 14.01.2022 за №34/37370) щодо правил зберігання гною в уразливих до (накопичення) нітратів зонах (розділ IV).

Також у проекті МПУВ при проектуванні роздільного збору відходів враховано Методику роздільного збирання побутових відходів, затвердженій наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 №1130 (zareєстрованій в Мін'юсті 02.02.2024 за №168/41513).

Проект МПУВ має зв'язок з документами державного планування в сфері управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади, а саме: Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та рішення Полтавської обласної ради від 24 грудня 2024 року №889 Про внесення змін до рішення обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1242 «Про Стратегію розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки» (відповідно *Стратегічної цілі 3 -Ефективне управління розвитком громад, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля*, зокрема Операційної цілі 3.4 – Збереження та відтворення якості довкілля); Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»); Стратегії розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та Плану її реалізації на 2026-2028 роки, до цілей розвитку громади віднесено – Стратегічна ціль В.3 Покращення стану довкілля та безпеки ТГ, де передбачені заходи щодо управління відходами відповідно РПУВ.

Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади. У відповідності до РПУВ територія Горішньоплавнівської МТГ відноситься до Кременчуцького кластеру управління відходами. На території Кременчуцького кластеру передбачається місце розміщення регіонального полігону - територія Кременчуцької МТГ. Відповідно до РПУВ місця видалення відходів на території Горішньоплавнівської МТГ передбачається рекультивувати.

Враховуючи рекомендації НПУВ та РПУВ, необхідними складовими експлуатації місць видалення відходів (звалищ/полігонів ПВ) до впровадження

регіонального полігону на території кластеру можуть бути тільки об'єкти які відповідають вимогам:

- висновок ОВД полігону ПВ;
- дозвіл на оброблення відходів згідно чинного законодавства;
- постійний пострпроектний моніторинг впливу полігону на довкілля (згідно висновку ОВД);
- проект рекультивації полігону ПВ, а також інші документи згідно чинного законодавства, щодо відповідності полігону для переробки ПВ нормам екобезпеки.

Відповідно РПУВ у Кременчуцькому кластері передбачається: 3 сортувальні станції: Горішньоплавнівська ТГ; Кременчуцька ТГ (при полігоні), Козельщинська ТГ. Переробне підприємство для відновлення відходів згідно РПУВ передбачено у м. Кременчук. Також відповідно РПУВ на території Горішньоплавнівської МТГ передбачено потужності біологічного оброблення відходів та 1 пункт роздільного збору.

Таким чином, на території Горішньоплавнівської МТГ відповідно РПУВ передбачається (планується) будівництво об'єктів системи управління відходами до 2033 року:

- сортувальна станція (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), проектна потужність – 20 тис. т/рік, орієнтована вартість – 11 000 тис. грн.;
- потужності біологічного оброблення відходів (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 25 000 тис. грн.;
- пункт роздільного збору (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 2900 тис. грн. (у РПУВ вказується, що організація залежить від організації збору на місцевому рівні, визначається МПУВ).

Відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р), у МПУВ враховано:

- охоплення послугою з управління побутовими відходами - збільшення до 85 відсотків до 2033 року;
- підвищення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів - не менше 20 відсотків — до 2030 року;
- впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів - щорічне збільшенням на 10 відсотків охоплення населення починаючи з другого року дії місцевих планів управління відходами;
- підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними - щонайменше до 70 відсотків за масою до 2033 року;
- ресурсоемність валового внутрішнього продукту - співвідношення спожитих фізичних обсягів природних ресурсів, утворених відходів та викидів забруднюючих речовин до обсягу валового внутрішнього продукту має становити

у 2025 році 80 відсотків до рівня 2015 року та у 2030 році 60 відсотків до рівня 2015 року;

- зменшення обсягу утворення відходів від усіх видів економічної діяльності
- обсяг утворених відходів від усіх видів економічної діяльності на одиницю валового внутрішнього продукту, розрахована на основі паритету купівельної спроможності 2011 року, має становити не більше 880 кілограмів на 1000 доларів США у 2025 році та не більше 800 кілограмів на 1000 доларів США у 2030 році;

- кількість та площа рекультивованих історичних місць розміщення відходів - періодичність рекультивації визначається на основі визначення екологічного ризику історичних місць розміщення відходів, до 2033 року – 100% від необхідної кількості;

- показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів: до 2030 року — не менше 20 відсотків їх маси; до 2035 року — не менше 25 відсотків їх маси; до 2040 року — не менше 35 відсотків їх маси;

- зменшення видалення побутових відходів на полігонах - до 10 відсотків до 2035 року;

- кількість видалених побутових відходів на полігони - не перевищення 25 відсотків у 2035 році;

- кількість захоронення побутових відходів - необхідно зменшити на 30 відсотків їх загального обсягу побутових відходів до 2033 року;

- організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів - до 2030 року для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. мешканців (ціль не встановлює обмеження щодо впровадження компостування в інших менших населених пунктах);

- управління біовідходами - докормлені біовідходи мають піддаватися іншим, крім захоронення, операціям з оброблення відходів, наприклад, компостування, аеробне та анаеробне зброджування тощо. Цільові показники зменшення захоронення біовідходів, зокрема: до 2030 року зменшення захоронення біовідходів на 10 відсотків обсягу біовідходів, які утворюються у складі побутових відходів; до 2033 року зменшення до 15 відсотків захоронення біовідходів.

При підготовці МПУВ враховані завдання інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722); Стратегії з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року (затверджено рішенням Правління Асоціації міст України 21 березня 2017 року № 4), Національних програм «Плану відновлення України».

Також МПУВ включає положення, які стосуються охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, передбачає виконання зобов'язань та заходів у відповідній сфері, визначених програмами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами,

Стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII; Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р; Планом заходів щодо виконання Конвенції формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках; Національною економічною стратегією, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179; Цілями Сталого Розвитку, затвердженими у 2015 році 70-ю сесією Генеральної асамблеї ООН (резолюція від 25.09.2015 70/1), з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні»; Ріо - Конвенціями та міжнародними угодами природоохоронного спрямування.

Принципами розробки МПУВ є:

➤ *партнерство* - передбачає проведення різних консультацій, спрямованих на досягнення консенсусу, а також врахування очікувань громадськості від дій владних структур. До участі в ухваленні рішень й розробці стратегічних цілей долучені всі зацікавлені сторони - представники влади, наукових установ, підприємці та громадянське суспільство;

➤ *життєздатність* - забезпечує розвиток порівняльних переваг, визначених за результатами SWOT-аналізу;

➤ *інтеграція* - забезпечує активну участь усіх зацікавлених сторін. Інтеграція як багатомірний план розвитку пріоритетних секторів та напрямів діяльності забезпечує усунення конфліктів та негативних впливів, а також забезпечує зосередження на сумісності та синергії заходів;

➤ *інновація* - виступає в ролі індикатора проєктів та стосується, головним чином, запропонованого підходу та оптимального використання наявних ресурсів;

➤ *субсидіарність* - визначає стратегічні заходи, орієнтовані на рівень громади із використанням ресурсів регіонального розвитку.

У рамках інтеграції вітчизняного законодавства до європейського, відповідно до Директиви № 2008/98/ЄС Про відходи, основними цілями управління відходами у МПУВ визначено:

- мінімізація утворення відходів;

- максимізація відновлення відходів (стимулювання розвитку ринку вторинних ресурсів);

- екологічно безпечне видалення залишків відходів (підвищення екологічної безпеки громади через забезпечення екологічно безпечного управління відходами).

Для забезпечення моніторингу виконання Місцевого плану управління відходами розроблено комплекс цільових показників, що враховують:

- цільові показники реалізації Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року;
- показники Національного плану управління відходами до 2033 року;
- показники Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року;
- положення Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки;
- положення Стратегії розвитку розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та Плану її реалізації на 2026-2028 роки;
- положення Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»);
- результати SWOT-аналізу існуючої системи управління відходами в громаді.

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року (затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII), державна екологічна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року* стратегічним цілям державної екологічної політики, визначених Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року** (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), приведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Аналіз відповідності цілей проєкту МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики визначених «Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Головні напрямки проєкту МПУВ*	Цілі державної екологічної політики**				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
1. Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами. Загальна діяльність.	++			++	++
<i>Завдання 1. Забезпечення реалізації МПУВ</i>					++
<i>Завдання 2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління з відходами</i>					+
<i>Завдання 3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами</i>					++
<i>Завдання 4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами</i>	++				
<i>Завдання 5. Організація діяльності щодо зниження навантаження на довкілля від існуючих об'єктів оброблення та видалення відходів</i>				++	
2. Управління побутовими відходами	+	++	+	++	++
<i>Завдання 1. Вдосконалення та підтримання місцевої системи управління відходами</i>					++
<i>Завдання 2. Створення ефективної системи збирання та вивезення побутових відходів</i>		+	+	++	
<i>Завдання 3. Створення інфраструктури для відновлення побутових відходів</i>	+	++	+	+	
<i>Завдання 4. Створення інфраструктури для управління невідсортованими залишками змішаних побутових відходів</i>				++	
3. Управління небезпечними відходами	+	++	++	++	++
<i>Завдання 1. Управління небезпечними відходами у складі побутових</i>				++	++
<i>Завдання 2. Управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання</i>	+	++	++	++	
<i>Завдання 3. Управління відпрацьованими нафтопродуктами</i>	+	++	++	++	
<i>Завдання 4. Управління відходами, що містять СО₂; відходами, що містять ПХД</i>		++	++	++	
4. Управління промисловими відходами	+	++	++	++	++
<i>Завдання 1. Управління відходами видобувної промисловості</i>	+	++	++	++	++
5. Управління відходами будівництва та знесення	++	+	++	++	
<i>Завдання 1. Створення</i>	++	+	++	++	

<i>інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення</i>					
6. Управління відходами сільського господарства	++	++	++	++	
<i>Завдання 1. Створення інфраструктури для управління відходами рослинного походження</i>	++	++	++	++	
<i>Завдання 2. Створення інфраструктури для управління відходами тваринного походження</i>	++	++	++	++	
7. Управління медичними відходами			+	++	
<i>Завдання 1. Створення інфраструктури для управління медичними відходами</i>			+	++	
8. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+		++	++	
<i>Завдання 1. Створення інфраструктури для управління знятими з експлуатації транспортними засобами, зношеними шинами</i>	+		++	++	
9. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд			+	++	
<i>Завдання 1. Створення інфраструктури для управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд</i>			+	++	
10. Управління відходами упаковки	++	++	+	++	+
11. Управління відходами ВЕЕО	++	++	+	++	+
11. Управління батареями та акумуляторами	++	++	+	++	+

"++" – завдання МПУВ добре узгоджені з стратегічними цілями державної екологічної політики;

"+" - завдання МПУВ принципово узгоджуються.

Завдання МПУВ узгоджуються із Цілями сталого розвитку України (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна") і відповідними завданнями щодо їх досягнення, у частині охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

Моніторинг реалізації МПУВ здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах Горішньоплавнівської громади та представлення його на сесії міської ради. Фінансування заходів і проектів МПУВ розвитку передбачається за рахунок: місцевого бюджету; міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм; програм

і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, міжнародних грантів тощо.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень. Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжмуніципального, міжрегіонального та міжнародного екологічного співробітництва.

Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р. №977), Національного плану управління відходами до 2033 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р), Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та Стратегії розвитку розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади й Плану її реалізації на 2026-2028 роки.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСТІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Для підготовки даного розділу використовувались дані Екологічного паспорту Полтавської області за 2024 рік, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2024 році та дані Головного управління статистики у Полтавській області, моніторингові спостереження з різних джерел. Крім того, використовувалася інформація з офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Горішньоплавнівська міська територіальна громада утворена шляхом добровільного приєднання територіальних громад згідно із Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Територіальна громада була утворена з 01.05.2019 на підставі рішень 44 та 58 сесій Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 7 скликання від 16.04.2019 та від 07.07.2020 відповідно «Про добровільне приєднання до територіальної громади міста обласного значення».

Адміністративним центром є місто Горішні Плавні. До територіальної громади входять населені пункти: місто Горішні Плавні, села Келеберда, Салівка, Карпівка, Махнівка, Петрашівка, Дмитрівка, Базалуки, Кияшки, Кузьменки, Солонці, Гора, Григоро-Бригадирівка, Солошине, Мотрине. Загальна площа територіальної громади становить 376,156 км², у тому числі: м. Горішні Плавні – 110,968 км², Дмитрівський старостинський округ – 62,902 км², Східний старостинський округ – 202,286 км².

Горішньоплавнівська міська територіальна громада розташована на півдні Полтавської області України в лісостеповій зоні. Лісостепові ландшафти території громади представлені низинними і підвищеними рівнинами з потужним антропогеновим покривом на палеогенових піщано-глинистих відкладах, та включають розчленовані осібно підвищені лесові рівнини з чорноземами типовими малогумусними і опідзоленими, з дібровами.

Територія Горішньоплавнівської міської територіальної громади знаходиться у південно-західній частині Східноєвропейської платформи, в межах лівобережної Придніпровської низовини (область Дніпровського артезіанського басейну, Придніпровський район), на межі степової і лісостепової зон, на лівому березі річки Дніпро (Кам'янського водосховища), у межиріччі Псла та Сухого Кобелячка. Річище Дніпра в районі адміністративного центру громади – міста

Горішні Плавні сильно порізане, що сприяло виникненню численних лиманів та невеликих островів.

Відповідно до карти фізико-географічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html>) територія Горішньоплавнівської міської територіальної громади розташовується в межах Південнопридніпровської терасової низовинної області. Територія громади за характером рельєфу є рівниною, рельєф слабохвилястий (середня висота 65-73 м) із загальним схилом до р. Дніпро.

У геоструктурному відношенні територія Горішньоплавнівської МТГ розташована в межах Українського кристалічного щита (південно-східна частина) Східноєвропейської платформи. Громада розміщена в зоні Кременчуцької магнітної аномалії, яка є частиною Криворізько-Кременчуцької структурно-формаційної зони, що зумовлює наявність багатих покладів залістистих кварцитів.

Відповідно до геоморфологічного районування України територія громади розташовується в межах Придніпровської пластово-акумулятивної рівнини на палеогенових і неогенових відклад.

У геологічному відношенні дана територія складена кристалічними породами (залягають на глибині 35-60 м), представленими архейськими гнейсами криворізької метаморфічної серії, які містять залістисті кварцити і багаті залізні руди (Кременчуцька магнітна аномалія). Штучні техногенні відклади поширені у районах інженерної та господарської діяльності. До них відносяться маси розрихленого матеріалу, що складають тіла земляних гребель, залізничних і автодорожніх насипів, відвали кар'єрів і т. п.

Територія громади розташована в межах Східноєвропейської платформи, фундамент якої складено дуже дислокованими кристалічними породами архею та протерозою. При цьому на денну поверхню виходять лише молоді відклади крейдового, палеогенового та неогенового віку. Більш давні утворення зазвичай розміщуються під досить потужним чохлам порівняно молодих відкладів.

На території Горішньоплавнівської МТГ кристалічні породи фундаменту залягають на глибині кількох кілометрів, перекритих потужною товщею осадових палеозойських, мезозойських та кайнозойських відкладів. Інженерно-геологічний шар представлений супіщано-глинистими відкладами, часто перекритими лесовидними суглинками, а на водорозділах, високих терасах та в долинах – алювіальними пісками і шаруватими піщано-глинистими відкладами заплав. Потужність четвертинних відкладень близько 20 метрів. У межах плато потужні покривні лесові та алювіальні відкладення представлені нижньотретинними пісками, глинами, пісковиками, та четвертинними породами – лесами, суглинками, пісками. Днища улоговини містять алювіальні рихлі відклади - піски, супіски, суглинки, глини, мули.

У геологічній будові площі приймають участь девонські, кам'яновугільні, тріасові, юрські і палеоген-неоген-антропогенні відклади, які зі стратиграфічним

та кутовим неузгодженням залягають на відкладах кристалічного фундаменту.

Біля міста Горішні Плавні розташований Кременчуцький залізорудний район, що має друге місце в Україні щодо запасів залізорудної сировини (4,5 млрд т). Він простягається в меридіональному напрямку на 45 км. Розвідано 10 родовищ. Переважають залізисті кварцити (вміст заліза в середньому 34 %). Ще є великі запаси гранітів, мігматитів, гнейсів, кварцитів, мармурів, кристалічних сланців, прояви руд кольорових металів, напівкоштовного каміння, діабазів, пісків, суглинків, мінеральних фарб, глин, мінеральних вод.

На території громади розташовано 3 гірничорудних комплекси (ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Єрстівський гірничо-збагачувальний комбінат» й ТОВ «Біланівський гірничо-збагачувальний комбінат») та 3 кар'єри (ТОВ «Рижівський гранітний кар'єр», Редутський кар'єр філії «Центр управління промисловістю» ПАТ «Укрзалізниця», Шматківський гранітний кар'єр ТОВ «Діорит»). Площа відвалів орієнтовно становить більше 2300 га.

Згідно з діючою нормативною картою ЗСР-2004-С та “Списку населених пунктів України, розташованих в сейсмічно небезпечних зонах” територія проектування відноситься до зони з прогнозованою сейсмічною інтенсивністю 6 балів (по шкалі MSK-64).

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів - зсувів, є значними на даній території (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-1.html>), також дана територія, схильна до значного підтоплення (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-2.html>).

На території населених пунктів громади розташовані об'єкти ПЗФ: ландшафтний заказник місцевого значення «Лісові озера» (місцезнаходження – околиці сіл Кузьменки, Кияшки, Комсомольське лісництво, кв.20-22, 24, 27-29, 58-60, 67-69); ландшафтний заказник місцевого значення «Заплава Псла» (місцезнаходження – м. Горішні Плавні, Салівське лісництво, кв. 1-7).

Реалізація МПУВ не вплине на рельєф території громади, використання корисних копалин території для реалізації проекту МПУВ не передбачається.

Стан атмосферного повітря

За даними Державної служби статистики України у 2024 році від стаціонарних джерел викидів у атмосферне повітря Полтавської області надійшло 29185,915 т забруднюючих речовин і парникових газів (96,1% до 2023 року), про що прозвітувались 475 підприємств (у 2023 році – 458 підприємств, обсяги викидів склали 30,3 тис. т) [65].

У 2024 році обсяг викидів від 97 підприємств добувної промисловості і розроблення кар'єрів у Полтавській області склав 14,3 тис. т, що на 2,1 тис. т, більше ніж у попередньому році від 83 підприємств. 89 підприємств переробної промисловості області у 2024 році здійснили 3,8 тис. т викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря області проти 3,7 тис. т забруднюючих речовин у

2023 році, що було викинуто 92 підприємствами. Підприємствами постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (23 од.) у 2024 році викинуто 3,2 тис. т. забруднюючих речовин, що на 2,9 тис. т менше ніж в попередньому році здійснило викидів 22 підприємства області. Підприємствами водопостачання, каналізації та управління відходами (10 од.) у 2024 році здійснено 0,2 тис. т викидів в атмосферне повітря області. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2024 році за видами економічної діяльності у Полтавській області представлено у таблиці 2.1 [65].

Таблиця 2.1 - Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2024 році за видами економічної діяльності у Полтавській області

<i>Вид економічної діяльності</i>	<i>Обсяг викидів, тис. т</i>	<i>Обсяг викидів, у % до підсумку</i>
Усього	29,2	100
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14,3	48,97
Переробна промисловість	3,8	13,01
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	3,2	10,96
Водопостачання; каналізація, управління відходами	0,2	0,68
Інше		

Відсоток підприємств, що забруднюють атмосферне повітря на території Горішньоплавнівської територіальної громади, складає 23,87% загального обсягу стаціонарних джерел області. На території громади розташовано 3 гірничорудних комплекси (ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат» й ТОВ «Біланівський гірничо-збагачувальний комбінат») та 3 кар'єри (ТОВ «Рижівський гранітний кар'єр», Редутський кар'єр філії «Центр управління промисловістю» ПАТ «Укрзалізниця», Шматківський гранітний кар'єр ТОВ «Діорит»). ПрАТ «Полтавський ГЗК» - один з найпотужніших гірничо-збагачувальних комбінатів України. Підприємство спеціалізується на видобутку сирової руди та виробництві залізородних окатків – підготовленої сировини для металургійних підприємств. ТОВ «Єристівський ГЗК» спеціалізується на видобутку залізної руди. Ці підприємства здійснюють значний вплив на атмосферне повітря під час видобутку корисних копалин, пов'язаних з буропідривному роботами та під час переробки. Переважну частину викидів ТОВ «Єристівський ГЗК» (99,7%) складають речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – пилу. Він утворюється в процесі проведення бурових та підривних робіт. Масовий вибух є потужним періодичним джерелом викиду як пилу, так і газів.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у м. Горішні Плавні, проводяться Кременчуцькою

лабораторією спостережень за забрудненням атмосферного повітря Полтавського центру з гідрометеорології на одному стаціонарному посту по 8 інгредієнтах. Відповідно [65] результати спостережень за 2024 рік свідчать про низький загальний рівень забруднення міста Горішні Плавні у цілому (як і у попередніх роках) за індексом забруднення. При порівнянні з попереднім роком дещо зменшився вміст фенолу. Підвищилась забрудненість повітря пилом, діоксидом азоту. Середньорічний вміст інших домішок істотно не змінився (рис. 2.1).

За останні 5 років (2020-2024) спостерігається тенденція збільшення середньорічних концентрацій діоксиду сірки, діоксиду азоту [65]. Зменшується вміст пилу, оксиду вуглецю, сажі, фенолу, водню хлористого. Проявляється тенденція зменшення в атмосферному повітрі міста всіх важких металів.

У м. Горішні Плавні значення індексу забруднення атмосферного повітря (ІЗА) за 2024 рік у порівнянні з попереднім роком підвищився – 1,8 (у 2023 р. – 1,7, у 2022 р. – 1,7, у 2021 р. – 2,0, у 2020 р. – 1,9, у 2019 р. – 1,2, у 2018 р. – 2,0, у 2017 р. – 2,25, у 2016 р. – 2,1, у 2015 р. – 2,5, у 2014 р. – 2,8; у 2013 р. – 2,9; у 2012 р. – 2,8).

Усі значення індексу забруднення атмосфери, що визначалися, нижчі або рівні середньому по Україні – 5,7 (у 2023 р. – 6,6, у 2022 р. – 6,5, у 2021 р. – 7,1, у 2020 р. – 7,0 у 2019р. – 8,2, у 2018р. – 7,6, у 2017р. – 7,2, у 2016р. – 7,1, у 2015р. – 7,7, у 2014р. – 7,1; у 2013р. – 7,7; у 2012р. – 8,0).

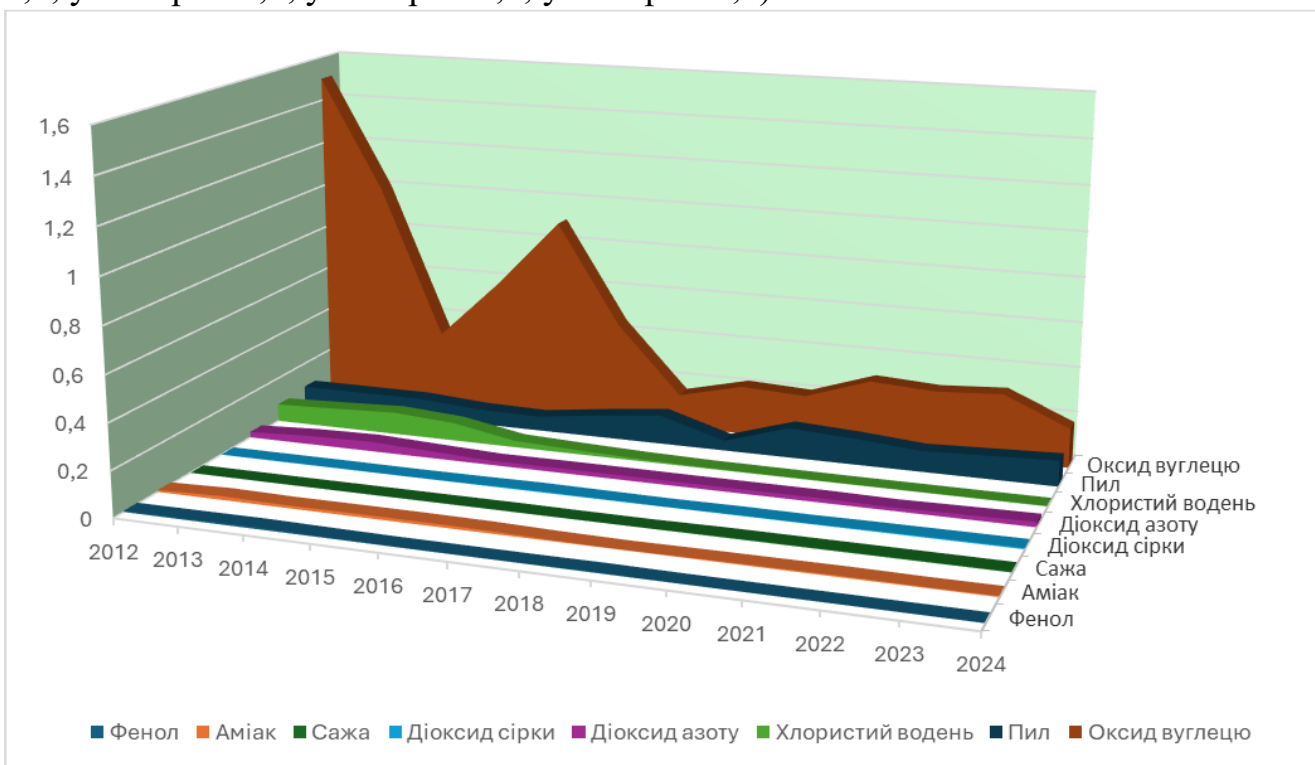

Рис. 2.1. Забруднення атмосферного повітря у м. Горішні Плавні (середньорічні концентрації у кратностях ГДК) [65]

За даними Полтавського обласного центру з гідрометеорології [66] на території м. Горішні Плавні (ПЗС №1, вул. Добровольського, 6, м. Горішні Плавні) перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин не зафіксовано.

Відповідно даних Екологічного паспорту Полтавської області (2024 рік) [66] до основних забруднювачів атмосферного повітря області за 2024 рік відносяться підприємства, розміщені на території Горішньоплавнівської МТГ:

- ПрАТ «Полтавський гірничозбагачувальний комбінат», усього викидів - 3360,336 т/рік; частка оснащення джерел викидів установками очистки газу – 35,1 %; ефективність роботи ГОУ – 35-98,8%;

- ТОВ «Єристовський гірничозбагачувальний комбінат» - усього викидів - 1154,944 т/рік;

- ТОВ «Біланівський гірничозбагачувальний комбінат» - усього викидів - 147,229 т/рік.

На території громади наявний малий і середній бізнес, зокрема які належать до металообробної галузі (НВП «Фероліт»), ремонту та монтажу машин і устаткування (ДП «Ферротранс»), будівництва (ТОВ «Феррострой»), хімічної промисловості (ПрАТ «Інтервибухпром»), торгівлі («ЦепелінУкраїна ТОВ», торгівельна мережа «ФТБ-Маркет» та ін.), видобувної промисловості (ТОВ «Діорит»). Також на території наявні юридичні і фізичні особи, що займаються трикотажним виробництвом. Відповідно даних [65] інформація щодо викидів даних підприємств відсутня. Агропромисловий комплекс (АПК) громади складається з мікро- та малих підприємств задіяних у рослинництві, зокрема вирощуванні зернових та технічних культур, а також підприємств, що здійснюють свою діяльність в збереженні, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції (господарську діяльність у галузі розсадництва здійснюють близько 90% усіх сільськогосподарських виробників громади). Агропідприємства громади мають в обробтку площу в розмірі 6 тис. га. Галузь тваринництва представлена одним сільськогосподарським виробником – ФГ «Відродження Агро». Дані підприємства також здійснюють вклад у викиди карбону на території громади.

У населених пунктах джерелами забруднення атмосферного повітря є також домогосподарства, які у осінньо – зимовий період використовують природній газ та альтернативні види палива. Також наявні автозаправні та газозаправні станції, що в своїй роботі здійснюють викиди в повітря шкідливих речовин.

Загалом протягом останніх років спостерігається зменшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, як і загалом по області, що пов'язане переважно із скороченням виробництва (спад обсягу реалізованої промислової продукції по підприємствам групи Ferrtex у 2025 році складав майже на 50% у порівнянні з 2024 роком). Локальним забруднювачем є

автомобільний транспорт, загальний фон якого формують транзитні джерела. Основними причинами забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами є: використання палива, яке не відповідає сучасним екологічним нормам; навантаження головних магістралей транзитним транспортом; відсутність нейтралізаторів в основній масі автомобілів вітчизняних і старих іномарок.

Фонові концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади (згідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.07.2001 № 286 «Про затвердження Порядку визначення величин фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі», із змінами Наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів № 638 від 31.03.2025 р.) складають: пил – 0,1 мг/м³ (0,2 ГДК_{м.р.}); NO₂ – 0,034 мг/м³ (0,17 ГДК_{м.р.}); SO₂ – 0,05 мг/м³; (0,1 ГДК_{м.р.}); CO – 0,8 мг/м³ (0,16 ГДК_{м.р.}). У той же час показники забруднення атмосферного повітря знаходяться у постійному русі і залежать від багатьох факторів.

Відповідно [65] значення гамма-фону атмосферного повітря на території Полтавської області в цілому була стабільною і знаходилася у межах природного радіаційного фону.

Прогнозні зміни стану атмосферного повітря, якщо проєкт МПУВ не буде затверджено. Відмова від реалізації проєкту МПУВ *не впливатиме на загальну тенденцію щодо стану атмосферного повітря.*

У той же час, досягнення пріоритетів проєкту МПУВ сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів, зокрема за рахунок наступних заходів:

- зменшення негативного впливу техногенно забруднених територій, у тому числі ліквідація та рекультивація історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ побутових відходів) відповідно РПУВ;

- заходи, пов'язані зі зменшенням видалення відходів та максимальним їх відновленням, розвитком ринку вторсировини (включає технічне забезпечення роздільного збору та вивезення тільки невідсортованих залишків ПВ, встановлення сміттесортувальної станції, відновлення біовідходів на потужностях біологічного оброблення відходів, організація пункту роздільного збору відходів тощо); екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація мінімізації утворення відходів та максимального їх відновлення опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення (зменшення видалення відходів).

Зміна клімату

Глобальна зміна клімату та її місцеві прояви (підвищення середньорічної температури та тривалість спекотних посушливих періодів, частота та інтенсивність екстремальних явищ, зокрема, повеней, злив та ураганів,

підвищення рівня морів тощо) сьогодні є серед визначальних чинників, що безпосередньо впливають на екологічний стан територій, зміну характеру довкілля, здоров'я громадян, продовольчу безпеку, інфраструктуру, регіональний та місцевий розвиток. Тож прояви зміни клімату, насамперед негативні, та їхні наслідки не можуть ігноруватися в процесі стратегічного планування розвитку регіонів та територіальних громад і потребують систематичного моніторингу і розробки системи заходів пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї природних екосистем, господарств, зокрема сільського, енергетичного сектору, а також захисту громадського здоров'я та інфраструктури.

Клімат району помірно континентальний, з нестійким зволоженням, холодною зимою і жарким, а іноді сухим літом. Згідно кліматичного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-12.html>) територія громади розташовується в лісостеповій зоні, Північно атлантико-континентальній кліматичній області, в західному кліматичний районі. За агрокліматичними умовами територія громади відноситься до зони недостатнього зволоження, ГТК від 1,0 до 1,3. Короткий метеорологічний огляд території громади (дані Полтавського обласного центру з гідрометеорології) наведений по найбільш репрезентативній МС (МС Кобеляки) із урахуванням ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 "Будівельна кліматологія". Кліматична зона – Північна атлантико континентальна кліматична область, лісостепова (західний кліматичний район).

Кліматичні умови характеризуються зростанням континентальності і зменшенням кількості атмосферних опадів з північного заходу на схід. Середня річна температура повітря у 2024 році склала +11,8° тепла, що вище минулого року на 1° (+10,8° у 2023 році) та норму середньої річної температури повітря на 2,5°. Річна кількість опадів по МС Кобеляки склала 456 мм (85,7% норми), що менше ніж у попередньому році (у 2023 р. – 566 мм). Середня вологість повітря, яка визначена МС за 2024 рік, становила 67% [65].

Зимовою температурний режим непостійний. Періоди морозної погоди часто змінюються відлигами, обумовленими виходом південних і південно-західних циклонів. Влітку, в зв'язку з послабленням циклонної діяльності, зменшуються зміни температури повітря.

Глибина промерзання ґрунту 0,71 - 1,3 м. Максимальна глибина промерзання вказана в генплані 1968 року 1,5 метри.

Швидкість вітру за середньорічними показниками січня складає 3,1-4,0 м/сек. В холодний період, у січні, переважають вітри північно – західного, західного напрямків, а в липні - східного напрямку.

Максимальна швидкість вітру (можлива):

- 20 м/с - кожний рік,
- 24 м/с - один раз в 5-10 років,
- 26 м/с – один раз в 15-20 років.

Сонячне сяяння – 1974 год./рік. Річна сума радіації - 95,1 ккал/см².

Особливі атмосферні явища (прояв днів/рік): тумани - 50 днів, заметілі 15 днів, грози - 31 днів, град - 0,9 днів, пилові бурі - 0,3 дні.

Кліматичні особливості території розміщення громади визначаються помірними кліматичними показниками, що є сприятливою умовою для проживання та відпочинку населення. Громада розташована в зоні помірних широт. Клімат області помірно-континентальний, у цілому характеризується відносно прохолодною зимою і спекотним літом.

Громада перебуває у зоні ризикованого землеробства. Єдиним радикальним засобом боротьби з посухами, що винайшло людство на протязі свого існування, є зрошення земель. Лише зрошення земель здатне істотно протистояти, пом'якшити спустошливий вплив посух і суховіїв, зберегти врожаї від загибелі, забезпечити достатню кількість зерна та іншої продукції рослинництва у критичні кліматичні періоди.

Аналізуючи графік (рис. 2.2), можна зробити висновки про тенденцію поступового підвищення температурних умов для Полтавщини. Починаючи з 2011, середньорічна температура в області не опускалася нижче 9,0°C. У 2024 році середня річна температура повітря по Полтавській області склала +11,36°, що вище минулого року на 1,02° (+10,34° – у 2023 році).

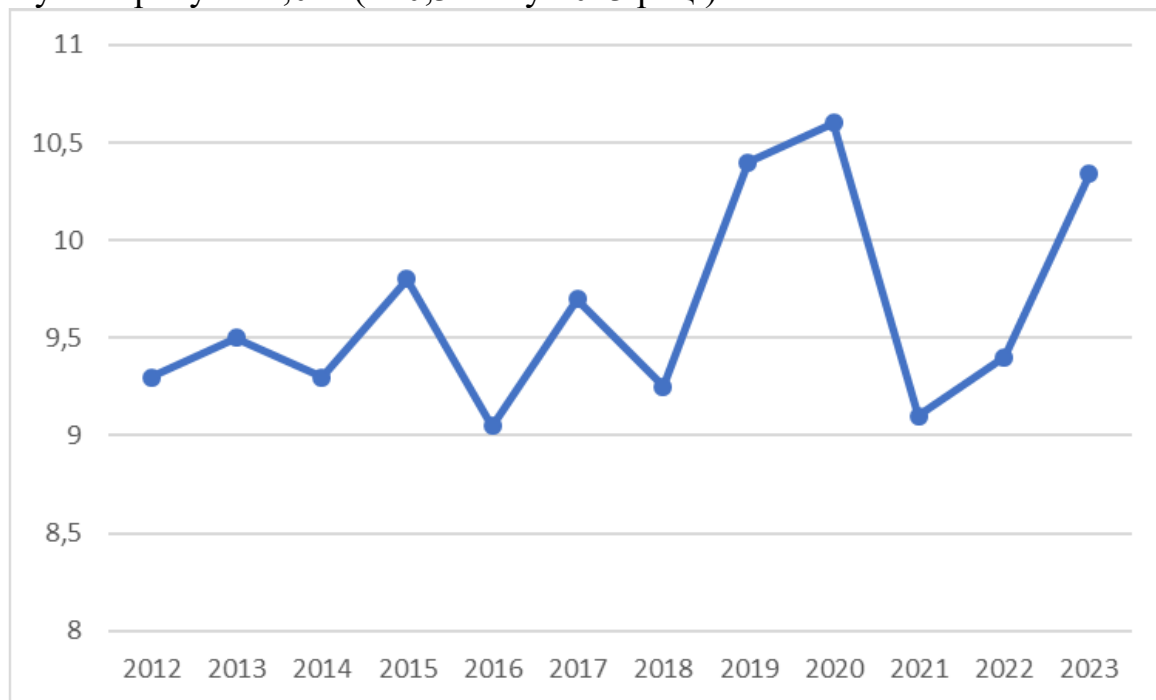

Рис. 2.2 - Хід середньорічної температури повітря на території Полтавської області за період 2012 - 2023 років

Однією із причин, що посилює парниковий ефект, є наявність несанкціонованих звалищ відходів, а також історичних місць розміщення відходів, що не відповідають нормам екобезпеки, на території області. Їх ліквідація сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від

нестационарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

Відповідно [65], очікувані результати від реалізації положень Стратегії зміни клімату (розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках) – підвищення рівня екологічної безпеки та покращення стану навколишнього природного середовища, буде досягнуто шляхом зменшення викидів та скидів забруднюючих речовин. Так, до 2030 року в Україні повинні зменшитися викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел на 22,5 % обсягу викидів, що були у 2015 році. Передбачається, що скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 році зменшаться до 5 % загального обсягу скидів порівняно з 15,7 % у 2015 році. У сфері водного господарства створюватимуться умови для стимулювання запровадження суб'єктами господарювання автоматизованого обліку забору та використання вод. Утворення відходів буде суттєво зменшено завдяки забезпеченню роздільного збирання, утилізації та їх видалення, а також дотримання вимог екологічної безпеки під час поводження з ними тощо.

Відповідно до постанови Уряду від 4 березня 2004 р. №256 та вимог Монреальського протоколу, Програма припинення виробництва та використання озоноруйнівних речовин знаходиться на контролі Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. У 2021 році [66] викиди озоноруйнівних речовин від стаціонарних джерел забруднення на Полтавщині становили: фреони 1,673 т (незначне зменшення проти попереднього року на 6,5 % або на 0,109 т); хлор та сполуки хлору (у перерахунку на хлор) 6,892 т (також зменшились в порівнянні з попереднім роком на 0,462 т або на 6,7 %).

Національна система оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів - це система організаційно-технічних заходів щодо спостереження, збирання, оброблення, передачі і збереження інформації, необхідної для оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів. Найбільшу частину парникових газів прямої дії, що викидаються в атмосферу Полтавської області техногенними джерелами, складає двоокис вуглецю. Тому, відповідно до Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2024 році [65], досить важливо постійно залучати активні верстви населення до участі у програмах захисту озонового шару, зокрема за допомогою: запровадження використання інформаційних етикеток та екологічного маркування озоноруйнівних та озонобезпечних речовин і продукції, що їх містить, відповідно до вимог Глобальної гармонізованої системи класифікації і маркування хімічних речовин; організації пропаганди та інформування населення стосовно екологічної небезпеки руйнування озонового шару та його наслідків.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце, завдаючи негативних екологічних наслідків і для екосистем, чинить безпосередній вплив на рослинність і фауну, а також на якість води і ґрунту. До забруднюючих речовин, про негативну дію яких на здоров'я людини отримані найбільш переконливі докази, відносяться тверді суспендовані частинки, озон, діоксид азоту, діоксид сірки, оксид вуглецю. Але, на сьогодні у зв'язку із російською агресією та введенням в Україні воєнного стану, проведенням на її території воєнних дій, виконувати будь-які дослідження, спрямовані на здійснення оцінки ризиків та вразливості населених пунктів до зміни клімату, немає можливості.

Найбільш актуальною проблемою для людства в 21-му сторіччі постає проблема стрімких кліматичних змін. Свою увагу на питанні кліматичних змін фокусують міжнародні та державні установи, усвідомлюючи неминучі зміни в усіх сферах життя людини, зокрема безпеки та господарської діяльності. Можливості впливу органів місцевого врядування на кліматичні зміни полягають у ретельному контролі за змінами обсягів викидів парникових газів та впровадженню заходів щодо запобігання збільшенню таких викидів. Це стосується контролю за викидами підприємств та співпраця з ними в напрямку зменшення забруднення, планувальних рішень щодо зменшення викидів парникових газів від територій та підвищення обізнаності громадян щодо кліматичних змін.

Прогнозні зміни стану клімату та атмосферного повітря, якщо проєкт МПУВ не буде затверджено. У проєкті МПУВ визначено:

Зменшення обсягу викидів парникових газів, зокрема передбачається зменшення викидів звалищного газу за рахунок ліквідації несанкціонованих звалищ, рекультивації полігонів/звалищ (історичних місць видалення відходів) побутових відходів, зменшення видалення загального обсягу відходів за рахунок їх максимальної утилізації та мінімізації в джерелах утворення.

Контроль забруднення повітря, передбачається: впровадження механізму «забруднювач платить»; моніторинг впливу звалища ПВ на довкілля.

Сміттєзвалища називають одним з факторів, який спричинює зміну клімату. На них припадає щонайменше п'ята частина світових викидів метану: газу, який в перші 20 років має парникову дію у 80 разів сильнішу, ніж вуглекислий газ. Тому важливим заходом у МПУВ є ліквідація несанкціонованих звалищ відходів на території Горішньоплавнівської МТГ, а також рекультивація звалищ/полігонів ПВ, що не відповідають нормам екобезпеки. Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестационарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

У проєкті МПУВ також передбачається реалізація заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості населення, екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури в закладах освіти громади,

висвітлення в засобах масової інформації питань щодо системи управління відходами, яка передбачає мінімізацію утворення відходів та їх максимальне відновлення. Тому реалізація запланованих заходів проекту МПУВ сприяє зменшенню викидів парникових газів у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках.

Водні ресурси

Відповідно до карти гідрологічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-7.html>) територія Горішньоплавнівської міської територіальної громади відноситься до Лівобережної Дніпровської області достатньої водності. Відповідно до карти ландшафтно-геохімічного районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-13.html>) геохімічні ландшафти з різною здатністю до міграції і накопичення забруднюючих речовин на даній території зустрічаються з переважаючою здатністю до акумуляції.

На території громади протікають р. Дніпро (Кам'янське водосховище), р. Псел та р. Сухий Кобелячок. За результатами державного моніторингу вод (відповідно Екологічного паспорту Полтавської області за 2024 рік [66]) у р. Дніпро (м. Горішні Плавні) перевищення ГДК виявлено по БСК₅, ХСК та марганцю. Зокрема у створі водозабору м. Горішні Плавні у 2024 році зафіксовано середньорічні значення показників по ХСК – 38,44 мгО/дм³ та БСК₅ – 4,25 мгО₂/дм³. Відповідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2024 році [65], коефіцієнт забруднення (КЗ) р. Дніпро – 1,99, р. Псел – 2,19, що відповідає категорії помірно забруднені. У той же час потрібно відзначити негативні зміни, що відбуваються у річках басейну р. Дніпро даної території, що обумовлено замуленістю, як наслідок - евтрофікацією у теплий період водоєм. Процеси евтрофікації р. Дніпро (Кам'янського водосховища) погіршують якість води і створюють загрозову ситуацію в районі господарського-питного водозабору міста на протоці Річище (затока р. Дніпр).

Відповідно до карти забрудненості поверхневих вод, а саме гігієнічної класифікації водних об'єктів (<https://geomap.land.kiev.ua/ecology-7.html>), територія громади розташована у помірній зоні забруднення поверхневих вод.

Гідрогеологічні умови на території Горішньоплавнівської МТГ характеризуються розвитком четвертинного водоносного горизонту ґрунтового типу та бучаківського. Водовмісними ґрунтами являються піщані прослої в товщі лесовидних суглинків. Основним водоносним горизонтом, придатним для централізованого постачання є водносний горизонт канівських і бучацьких

відкладів, який залягає на відносно невеликих глибинах (глибина експлуатаційної сердловини до 220 м) і поширений повсюди на правобережжі Дніпра. Водовмісними породами є глинисто-піщані відклади. Горизонт експлуатується численними свердловинами і має природні резерви.

Джерелом господарсько-питного водопостачання м. Горішні Плавні слугує поверхнева водна протока «Річище», природно-влаштована річкою Дніпро і зв'язана з ним нижче Кременчуцької ГЕС. Протока «Річище» має розміри: площа – 60 тис.м²; середня глибина 7- 9 м, середній об'єм – 480,0 тис.м³. Місце водозабору розташовано в кінці протоки, яка фактично виконує роль природнього відстійника, вода в якому знаходиться значний відрізок часу.

Питання водопостачання та водовідведення є першочерговими для громади. КП «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» (КП ВУВКГ) Горішньоплавнівської міської ради забезпечує питною водою більш як 52 тис. споживачів, що мешкають у 235 житлових будинках, Полтавський ГЗК і ряд інших підприємств, об'єкти сокультпобуту та бюджетні організації. Цілодобове забезпечення міста питною водою забезпечується за допомогою 13 підвищувальних насосних станцій. Протяжність водопровідних мереж становить 107,3 км, з них 15 км мереж знаходиться в аварійному стані. За даними КП ВУВКГ споживання води за останні роки скоротилося на 30%.

КП ВУВКГ приймає на очисні споруди господарсько-побутові стоки від населення та інших споживачів. Побутові стічні води з території міста поступають через систему 13-ти каналізаційних насосних станцій (КНС), розташованих на території міста, в головну каналізаційну станцію КНС №1, яка перекачує стоки в каналізаційно-очисні споруди. Протяжність каналізаційної мережі міста становить 81,27 км, з них напірні колектори – 10,52 км, загальна протяжність аварійних мереж становить 16 км.

Господарсько-побутові стоки ПрАТ «Полтавський ГЗК» безпосередньо скидаються на каналізаційно-очисні споруди КП «ВУВКГ», всі інші (стоки від населення, інших підприємств, бюджетних установ, підприємців малого та середнього бізнесу) – на каналізаційну насосну станцію 1-Б. Стоки проходять механічне, біологічне очищення і доочищення та скидаються у третій відсік хвостосховища ПрАТ «Полтавський ГЗК».

Об'єм рідких відходів, вивезених із вигрібних ям м. Горішні Плавні, становив близько 12-14 тис. м³/рік з тенденцією до зростання в останні роки.

За даними моніторингу [65] якості питної води, 5,5% проб води централізованого водопостачання та 9% проб води децентралізованого водопостачання не відповідали гігієнічним вимогам. Основна причина виникнення хімічного та мікробного забруднення води являється зношеність водопровідних мереж, що призводить до аварійних ситуацій на мережі та вторинного забруднення питної води.

Однією із проблем громади є хвостосховище ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», який виконує функцію накопичувача відпрацьованої залізної руди та стічних вод (відстоювання пульпи, за допомогою якої подаються ці відходи на гідроспороди). Обсяг накопичених відходів у хвостосховищі становить понад 440 млн.т., а об'єм стічних вод – понад 12 млн. м³. Підприємство здійснює скидання стічних вод у річки Дніпро та Сухий Кобелячок. Щорічно комбінат веде роботи з нарощування захисних дамб хвостосховища. Пошкодження огорожуючих дамб хвостосховища або його переповнення може привести до тяжких наслідків, пов'язаних як із забрудненням довкілля, так і з загрозою життю мешканців громади.

Інформації щодо осередків забруднення підземних вод в 2024 році у межах Горішньоплавнівської міської територіальної громади до Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської ОВА не надходило.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ території не буде затверджений. Відсутні негативні зміни, у МПУВ (відповідно РПУВ) передбачені заходи щодо створення інфраструктури для управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд, зокрема заходи:

- захід 4.1 - дослідження кількості утворення та оброблення осаду стічних вод;

- захід 4.2 - проведення наукового дослідження утилізації осадів стічних вод від комунальних очисних споруд;

- захід 4.3 - запровадження технологічних прийомів обробки та утилізації осадів;

- захід 4.4 - розроблення та реалізація плану утилізації осадів, що накопичені на мулових майданчиках очисних споруд;

- захід 4.5 - нейтралізація забруднення від вигрібних ям.

Все це сприятиме зменшенню негативного впливу вигрібних ям, осадів стічних вод на стан довкілля.

Земельні ресурси

Потенціал земельного фонду Полтавської області характеризується високою родючістю. Територія громади розташована в смузі чорноземів, що є характерним для лісостепової зони, ґрунти переважно малогумусний чорнозем. В той же час певні гідрографічні умови обумовлюють розмаїтість ґрунтового покриву. Так, в місцях, наближених до поверхневих водойм, а також інших понижених зволжених ділянках мають місце ґрунти – лугові солонцюваті, лугові болотні, торф'яники, солонці лугові та їх комплекси. Ці території є сприятливими для пасовищ та сіножатей. У випадку їх осушення можливе використання під овочеві, технічні культури та кормові угіддя. Таким чином, ґрунтовий покрив Горішньоплавнівської міської територіальної громади представлений переважно чорноземами типовими малогумусні або слабогумусні на лесових відкладах, піщаними та супіщаними ґрунтами; у заплаві вздовж русел річок поширені лучні,

лучно-болотні, торф'яно-болотні, торф'яні ґрунти на делювіально-алювіальних відкладах.

Відповідно до карти агроґрунтового районування України (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-2.html>) територія громади відноситься до Лівобережної низовинної провінції, терасової низовини, не дренажних засолених солонцюватих ґрунтів. Відповідно до карти ґрунтів Полтавської області (рис. 2.3) на даній території переважають дерново-піщані та глинисто-піщані ґрунти, лучно-чорноземні глибоко солонцюваті. У зв'язку з тим, що переважна більшість території громади знаходиться на піщаних ґрунтах, які бідні на поживні речовини, актуальною є проблема збереження родючості земель.

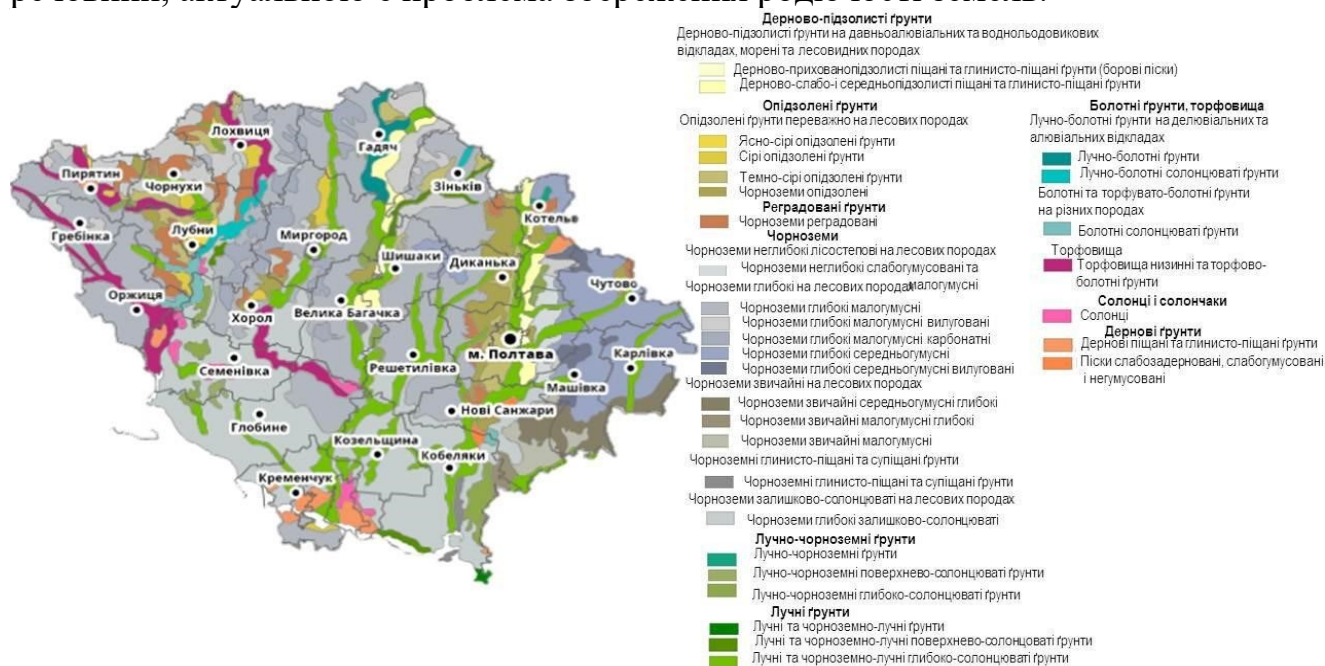

Рис. 2.3 - Ґрунти Полтавської області

Відповідно даних Полупана М.І. [76] вміст гумусу на території розміщення Горішньоплавнівської міської територіальної громади у середньому знаходиться у межах 2% – 5%. На території Горішньоплавнівської міської територіальної громади, як і в Полтавській області загалом, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Основним процесом є втрата гумусу ґрунту.

В Полтавській області розорано близько 61,7% від усієї території (82% сільськогосподарських угідь), більше, ніж в середньому по Україні (до 60%). Співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що склалося, негативно впливає на стійкість агроландшафту. Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є: значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах; порушення і не дотримання сівозмін; застосування важкої техніки;

недостатність внесення органічних та мінеральних добрив; надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами і, особливо, соняшником. Негативним чинником є також збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників.

Разом з тим, ґрунти Полтавської області легко піддаються механічному руйнуванню внаслідок ерозії та дефляції. Відсоток еродованих та ерозійно небезпечних сільськогосподарських земель на території Горішньоплавнівської МТГ коливається в межах 11-20% від загальної площі, що пов'язано з розораністю земель (за даними <https://superagronom.com/karty/erodovanist-gruntiv-ukrainy>).

Однією із проблем громади є значна кількість відходів видобувної промисловості, розміщених у відвалах (6 МВВ). Загальна площа відвалів на території громади орієнтовно становить близько 2300 га. Накопичення таких відходів вказує на недостатню інфраструктуру та технологічні можливості для ефективного управління цими відходами та може призводити до забруднення ландшафтів та зменшувати екологічну стабільність Полтавського регіону.

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів - зсувів, є слабкими на даній території (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-1.html>), у той час як дана територія, схильна до значного підтоплення (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-2.html>).

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Якщо не будуть запроваджені новітні технології у сфері управління відходами, буде відбуватися подальше забруднення ґрунтів, разом з цим можливе і забруднення підземних вод. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті МПУВ є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель, у тому числі: формування екологічної свідомості населення (з метою зменшення несанкціонованого видалення відходів), рекультивация історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ/МВВ) на території громади, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

Одним із важливих питань для громади є загроза забруднення компонентів довкілля (повітря, ґрунту, поверхневих та підземних вод) внаслідок складування відходів добувної промисловості. Тому у проєкті МПУВ передбачені заходи щодо проведення інвентаризації покинутих місць відходів видобувної промисловості та розробка програми заходів з їх відновлення; участі у відновленні відходів видобувної промисловості (контроль, консультації, залучення спеціалістів тощо) в межах компетенції місцевої влади. Все це актуалізує необхідність реалізації МПУВ та вирішення пріоритетних проблем громади.

Природно-заповідний фонд та екологічна мережа

Станом на 01.01.2025 природно-заповідний фонд (ПЗФ) Полтавської області налічує 400 територій та об'єктів загальною площею 144189,2613 га, що складає 5,01 % від загальної площі області. З них 30 мають статус загальнодержавного значення: 2 національні природні парки, 20 заказників, 1 ботанічна пам'ятка природи, 1 ботанічний сад, 2 дендрологічних парки, 4 парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва.

Кількість територій та об'єктів ПЗФ місцевого значення становить 370, з яких: 5 – регіональні ландшафтні парки, 165 – заказники (58 ландшафтних, 3 лісових, 39 ботанічних, 7 загальнозоологічних, 2 орнітологічних, 4 ентомологічних та 52 гідрологічних), 138 – пам'ятки природи (13 комплексних, 111 ботанічних, 2 зоологічних, 3 гідрологічних, 9 геологічних), 48 заповідних урочищ, 1 дендрологічний парк та 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва [65].

На території населених пунктів Горішньоплавнівської МТГ розташовані об'єкти ПЗФ:

- ландшафтний заказник місцевого значення «Лісові озера» (місцезнаходження – околиці сіл Кузьменки, Кияшки, Комсомольське лісництво, кв.20-22, 24, 27-29, 58-60, 67-69), площа 885 га (рішення облради від 04.09.1995; рішення облради від 06.09.2007);

- ландшафтний заказник місцевого значення «Заплава Псла» (місцезнаходження – м. Горішні Плавні, Салівське лісництво, кв. 1-7), площа 714,7 га (рішення облради від 20.12.1993; розширено рішенням облради від 04.09.1995), рис. 2.4.

На території громади розміщуються об'єкти Смарагдової мережі (рис. 2.5).

У південно-західній частині громади біля м. Горішні Плавні розташовується *Dniprodzerzhynske Reservior* (SiteCode: UA0000135, площа 54004,0 м²). У західній частині громади розташовується *Lower and middle Psel river valley* (SiteCode: UA0000312, площа 67495,10 м²).

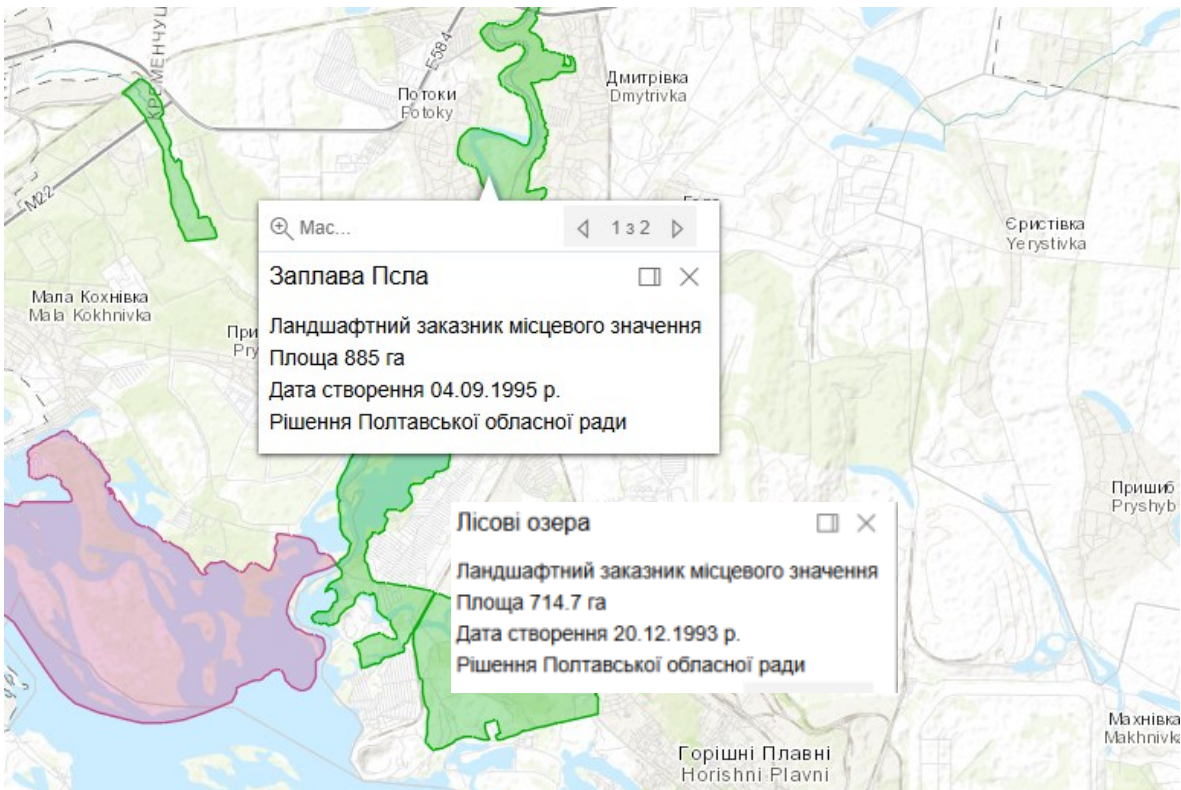

Рис. 2.4 - Об'єкти ПЗФ на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади

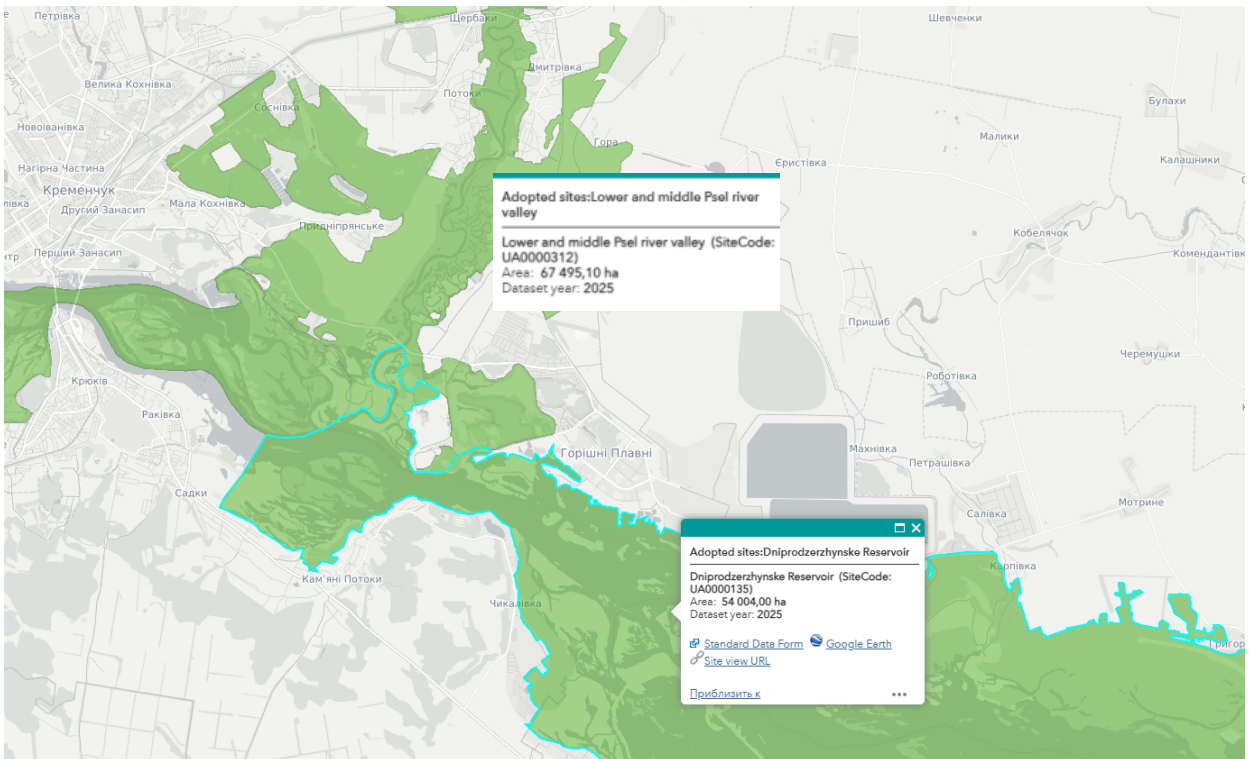

Рис. 2.5 - Об'єкти Смарагдової мережі на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади

Відповідно даних <https://ecoj.dea.kiev.ua/archives/2021/6/29.pdf> загальна площа ПЗФ на території Горішньоплавнівської МТГ складає 1 604,7 га, показник заповідності – 4,298%. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 443-р від 21.04.2021 р. «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року» необхідно забезпечити збільшення площі заповідних територій на 3 %, за рахунок створення нових або розширення площ вже існуючих територій та об'єктів ПЗФ.

Основними проблемами розвитку заповідної справи в області є: недостатнє охоплення заповіданням екологічно стійких природних комплексів; загальний показник заповідності в області є нижчим за національний і європейський; нерівномірність розвитку заповідної справи в межах області та як наслідок в окремих адміністративних районах – низький відсоток заповідності; недостатнє сприяння місцевих органів самоврядування розширенню площ ПЗФ на місцевому рівні.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Проєкт МПУВ не передбачає негативного впливу на об'єкти ПЗФ, Смарагдової мережі, навпаки, ліквідація та рекультивация історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ відходів), формування екологічної свідомості населення сприятиме зменшенню антропогенного впливу на дані об'єкти.

Рослинний та тваринний світ

Рослинний світ Полтавської області багатий і різноманітний. Рослинний покрив представлений угрупованнями степів, лук, заплавної і соснових лісів, широколистяних лісів (здебільшого дібров), прибережно-водних і водних фітоценозів. Сучасний рослинний покрив регіону має трансформований характер. Напівприродні ценози збереглися переважно на заплавах річок, іноді – на їх терасах, хоча останнім часом також зазнали значних змін. Загальна кількість видів флори на території регіону складає 1514 одиниць (вищих судинних, голонасінних, хвощів, папоротей, плаунів). Це 33,5% до загальної чисельності видів України [66].

Зональні типи рослинності, широколистяні ліси та лучні степи, займають незначні площі. Ліси трапляються переважно на терасах річкових долин. Їх поширенню, крім антропогенного впливу, заважає засолення ґрунтів, яке є характерним для області. Степова рослинність займає схили балок і річкових долин, нерозорані кургани. Лучні степи області характеризуються найбільшою флористичною різноманітністю.

Рослинність Кременчуцького району характеризується високими показниками різноманіття і представлена такими типами рослинності: степовим, лучним, лісовим, болотним, водним (суто водним та прибережно-водним). Територія даної території згідно з фізико-географічним районуванням України

належить до південно-східної частини Оболонсько-Градизького та Кременчуцько-Кишенківського фізико-географічних районів Південної лісостепової області Дніпровської терасової рівнини Лівобережно-Дніпровської лісостепової провінції. За геоботанічним районуванням України територія Кременчуцького району належить до Лівобережно- Придніпровської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейсько-Сибірської лісостепової області. Вона належить до Середньодніпровського району Бахмацько- Кременчуцького геоботанічного округу терасових лучних степів, терасових дубово-соснових лісів, заплавних лук, евтрофних боліт і лучно-галофітної рослинності.

Загальна площі зелених насаджень Горішньоплавнівської МТГ становить 2462 га (462 м² на одного жителя), в тому числі площа зелених насаджень загального користування 217,7 га (40,9 м² зелених насаджень на одного жителя). Територія включає 2 парки, 9 скверів, які перебувають у власності територіальної громади. Площа парків складає 36,7 га, скверів – 9,3 га, набережних – 8,6 га, лісопарків – 159,9 га, інших об'єктів благоустрою – 2,8 га.

Лісові ресурси в Кременчуцькому районі невеликі. Всі ліси віднесені до природоохоронних і рекреаційних. В них проводяться лише рубки догляду та вибіркові лісовідновлювальні рубки. Все це потребує розширення площ лісових насаджень та проведення лісомеліорації схилів.

Зелені насадження відіграють значну роль у організації життєдіяльності людини, зокрема, вони захищають її від впливу несприятливих факторів навколишнього середовища. У складі зелених насаджень населених пунктів громади переважають такі види дерев та кущів: липа серцеподібна, ясен звичайний, горобина, береза повисла, бук європейський, верба ламка, бузок, шовковиця, клен, фруктові дерева, тощо. Для розвитку зелених насаджень територія характеризується сприятливими агроґрунтовими умовами.

Рослинність громади представлена переважно різнотравно-злаковими, полиново-різнотравно-злаковими угрупованнями з повнотою покриття – 25-75%. Для створення більш комфортних умов для відпочинку в населених пунктах громади щороку проводяться заходи щодо оптимізації озеленення території, зокрема збільшення та оновлення видового складу деревних рослин.

Одна із найнебезпечніших рослин на території населених пунктів громади - амброзія. Амброзія різних видів засмічує польові культури, угіддя, узбіччя доріг, лісосмуги, береги річок, населені пункти.

За останнє сторіччя становище природної рослинності різко погіршилося – залишки степових зональних та інших типів рослинності були деградовані. В останні два десятиріччя ділянки степової рослинності менше страждають від випасу, що дає можливість відновлення ковилових угруповань, підвищення фіторізноманіття, у тому числі рідкісних та зникаючих видів.

Охорона природного фіторізноманіття здійснюється в Полтавській області шляхом: ведення Переліку видів рослин, які не занесені до Червоної книги

України, але є рідкісними або такими, що перебувають під загрозою зникнення в природних умовах на території Полтавської області і віднесені до третьої категорії (відповідне Рішення ухвалено вісімнадцятою сесією четвертого скликання Полтавської обласної ради 23 березня 2005 р.); оптимізації та розбудови регіональної природно-заповідної екологічної мережі.

Згідно карти зоогеографічного районування територія громади відноситься до ділянки Східноєвропейського листяного лісу та лісоспелу, Лівобережної Дніпровської підділянки (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-10.html>).

Фауністичний список Полтавської області представлений: 66 видами ссавців; 307 видами птахів, 150 видів з яких постійно гніздяться; 10 видами земноводних та 11 видами плазунів; 38 видами риб та великим різновидом комах. Серед загальної кількості видів найбільш вразливими є степові зооценози, з них більше половини потребують особливої охорони. На території Полтавської області зустрічаються 132 види тварин, занесених до Червоної книги України, з них круглих черв'яків – 1, кільчастих черв'яків – 2, членистоногих – 66, хордових – 63. Також зустрічаються 29 видів тварин, що занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори та перебувають під загрозою зникнення (CITES); 241 види тварин, занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції); 96 види, занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS); 52 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водноболотних птахів (AEWA); 7 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS).

Степова фауна, мабуть більше ніж будь-яка інша, зазнала змін. Степи майже повністю були розорені, а значить ареали деяких степових тварин значно зменшились, або повністю ліквідовані. Разом з тим, внаслідок зміни ландшафтних умов, окремі степові види, як то: заєць-русак, хом'як, ховрахи, сіра куріпка, перепел, степовий лунь розширили свій ареал. Лісозахисні смуги створили нові умови для заселення, стали містками для розселення тваринного світу.

Основні проблемні питання у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин; збіднення екосистем. Фактична лісистість на території громади, як і загалом у області, є недостатньою, а тому потребує збільшення.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Реалізація проєкту МПУВ не призводить до зміни кількісних та якісних показників флори й фауни, а також рослинного покриву та оселищ на суміжних територіях, не відбуваються зміни, виснаження й деградації рослинних угруповань, а також ландшафтів. Важливо зменшувати антропогенний вплив людини на флору та фауну, особливо у їх природних екосистемах, тому зменшення видалення

відходів, їх впливу на природні екосистеми, що передбачається у проєкті МПУВ, є важливою складовою подальшого розвитку громади.

Матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини

Відповідно до Розпорядження голови Полтавської ОДА від 16.07.2021 р. №529 Перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини Полтавської області, на території Горішньоплавнівської МТГ наявні наступні об'єкти культурної спадщини (табл. 2.2).

Відповідно до статті 17 Закону України «Про охорону культурної спадщини», всі пам'ятки археології є державною власністю. Тому пріоритетним напрямком є запобігання порушення законодавства по охороні культурної спадщини та здійснення комплексу заходів для захисту пам'яток.

Ділянки проектування об'єктів управління відходами (інфраструктурне забезпечення: контейнерні майданчики; сортувальна станція; потужності біологічного оброблення відходів; пункт роздільного збору та ін.) перебувають за межами території об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. МПУВ не буде мати вплив на стан об'єктів культурної спадщини. Якщо під час проведення будь-яких робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру (уламків посуду, кісток, знарядь праці, зброї і т.д.), то згідно ст. 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини», виконавець робіт зобов'язаний зупинити їх подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Управління відходами

Проблема управління відходами є визначальною для забезпечення сталого розвитку держави, в тому числі й Полтавської області. За даними Департаменту будівництва, містобудування і архітектури, житлово-комунального господарства та енергетики Полтавської обласної військової адміністрації обсяги утворення відходів житлово-комунального господарства у Полтавській області у 2024 році становили 2084 тис. м³.

Усього за 2024 рік в області зібрано 334953,07 т побутових відходів та їх компонентів, з них: 788,99 т передано до заготівельних пунктів вторинної сировини, 334159,08 т – га полігони та сміттєзвалища. Від населення області у 2024 році зібрано 27200,35 т небезпечних компонентів, 55,74 т макулатури, 167,47 т полімерів (плівка, пакети, ПЕТ пляшки коробки, пластмаса тощо), 565,78 т скла (склотара та склобій), 276 т інших побутових відходів.

**Таблиця 2.2 - Перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини
Кременчуцького району Полтавської області (Горішньоплавнівська МТГ)**

№ з/п	Найменування об'єкта культурної спадщини	Власник або уповноважений ним орган (у разі наявності)	Місцезнаходження об'єкта культурної спадщини	Дата утворення	Вид	Автентичність (збережено/збережено частково)
1	2	3	4	5	6	7
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ РАЙОН						
2	Горішньоплавнівська міська територіальна громада					
2.1	Пам'ятник Т.Г. Шевченку	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, у сквері, на розі просп. Героїв Дніпра й вул. Миру	25.04.2006	об'єкт історії	збережено
2.2	Пам'ятний знак академіку Ю.О. Шилову	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, вул. Космонавтів, 4	15.08.2005	об'єкт історії	збережено
2.3	Пам'ятник-погруддя вченому, конструктору Юрію Кондратюку	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, вул. Миру, 6	21.06.1996	об'єкт історії	збережено
2.4	Пам'ятне місце форсування р. Дніпро 1-3 жовтня 1943 року військами 299-ї стрілецької дивізії 53-ї армії	Горішньоплавнівська міська рада, дирекція готелю „Славутич”	м. Горішні Плавні, сквер на території готелю „Славутич” (вул. Набережна, 1)	-	об'єкт історії	збережено
2.5	Пам'ятний знак на честь ліквідаторів аварії на ЧАЕС	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, на розі просп. Героїв Дніпра й вул. Миру	26.04.1996	об'єкт історії	збережено
2.6	Козацькі могили (3)	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, навпроти парку Козацької слави й паркового озера	1992	об'єкт історії	збережено
2.7	Пам'ятний знак на честь воїнів, які обороняли Дніпровські рубежі в 1941 році та форсували р. Дніпро у вересні-жовтні 1943 року	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, Придніпровський парк	1977	об'єкт історії	збережено
2.8	Пам'ятний знак ветеранам Другої світової війни, 1941-1945 рр.	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, Придніпровський парк	2002	об'єкт історії	збережено
2.9	Пам'ятний знак воїнам – учасникам бойових дій в Афганістані	Горішньоплавнівська міська рада	м. Горішні Плавні, Придніпровський парк	2002	об'єкт історії	збережено
2.10	Місце форсування р. Дніпро у вересні-жовтні 1943 року і братська могила радянських воїнів	-	м. Горішні Плавні, острів Слави	1956	об'єкт історії	збережено
2.11	Пам'ятний знак академіку В.І. Вернадському	Дмитрівська сільська рада	с. Дмитрівка, вул. Шевченка, 12	21.04.2007	об'єкт історії	збережено
2.12	Пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932-1933 рр.	Дмитрівська сільська рада	с. Княшки, кладовище	2007	об'єкт історії	збережено
2.13	Пам'ятник Тарасу Бульбі	Горішньоплавнівська міська територіальна громада	с. Келеберда	2009	об'єкт монументально-го мистецтва	збережено
2.14	Місце форсування Дніпра 29 вересня-жовтень 1943 р.	Горішньоплавнівська міська територіальна громада	с. Келеберда, берег Дніпра	1943	об'єкт історії	збережено
2.15	Пам'ятний знак на честь воїнів 62-ої гвардійської стрілецької дивізії, які форсували Дніпро у вересні 1943 р. в районі с. Солошине	Горішньоплавнівська міська територіальна громада	с. Солошине, на розгалуженні доріг с. Солошине і с. Григоро-Бригадирівка	1990-ті	об'єкт історії	збережено
2.16	Козацькі могили	-	с. Келеберда, кладовище	-	об'єкт історії	збережено

Усього на території Полтавської області налічується 537 полігонів та сміттєзвалищ, з яких 9 – перевантажені, 200 – не відповідають нормам екологічної безпеки. Загальні обсяги захоронення на сміттєзвалищах Полтавської області змішаних побутових відходів складає 7045068,69 т, великогабаритних побутових відходів – 84677,2 т, відходів зеленого господарства – 5781,5 т, 60802,7 т вуличного змету, 138412,4 т будівельних відходів, 24971,02 т промислових відходів 3 класу небезпеки, 2512859,77 т промислових відходів (які не є небезпечними) та 364942,04 т інших побутових відходів.

На даний час ситуація у сфері управління відходами в Горішньоплавнівській МТГ потребує покращення, як і загалом у Полтавській області та Україні. Фактичний об'єм змішаних побутових відходів, що зібраний у Горішньоплавнівській МТГ відповідно форми звітності 1-ТПВ у 2024 р. склав 166,404 тис. м³.

Послугами з вивезення побутових відходів охоплено 88% населення громади (2025 р.). Вивозом даних відходів у населених пунктах Горішньоплавнівської МТГ займається КП «СпецЕко» відповідно графіку для населених пунктах громади. Для реалізації збору ПВ від населення КП «СпецЕко» має в своєму розпорядженні спецтранспорт: ГАЗ 3309 – об'єм кузова 7 м³ (термін експлуатації – 10 років); ВЛІВ МІНІ 9-10 – об'єм кузова 9 м³ (термін експлуатації – 10 років); Ford Cargo – об'єм кузова 16 м³ (термін експлуатації – 10 років); МАЗ 555102-220 – об'єм кузова 12 м³ (термін експлуатації – 10 років); МАЗ 555102-2120 – об'єм кузова 10 м³ (термін експлуатації – 10 років); МАЗ 555102-2120 – об'єм кузова 10 м³ (термін експлуатації – 10 років); МАЗ 4380Р2 – об'єм кузова 7 м³ (термін експлуатації – 10 років); Ford Cargo – об'єм кузова 7 м³ (термін експлуатації – 10 років); ВКК СПЕЦМАШ – об'єм кузова 16 м³ (термін експлуатації – 10 років).

Загальна кількість контейнерів на території громади об'ємом 1,1 м³ – 203 од., 0,75 м³ – 34 од., 0,25 м³ – 1 од., 7 м³ – 42 од. Кількість контейнерних майданчиків у м. Горішні Плавні – 82 од. Загальна кількість контейнерних майданчиків – 100 од.

Послуги з управління великогабаритними та ремонтними відходами збираються у окремі контейнери об'ємом 7 м³ (м. Горішні Плавні), у інших населених пунктах – за заявкою споживача.

За даними Екологічного паспорту Полтавської області (2024 рік) [66] на території Горішньоплавнівської МТГ наявно 16 місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, де у 2024 році зібрано 0,28 т батарейок зіпсованих або відпрацьованих, та 1 пункт, де зібрано 340 шт ламп люмінесцентних.

На території Горішньоплавнівської МТГ утворюються також сільськогосподарські відходи, які повністю відновлюються.

Відповідно РПУВ (табл. 2.3) кількість сміттєзвалищ (полігонів) побутових відходів станом на 01.01.2024 р. на території Горішньоплавнівської МТГ – 2 од.,

площа – 11,4777 га. Відповідно таблиці 3.1, додатку 3 РПУВ на території Горішньоплавнівської МТГ наявний діючий полігон ПВ (м. Горішні Плавні, вул Будівельників, 59, координати 49.050541,33.63208) та закрите завлище ПВ (с. Салівка, координати 48.987708, 33.774539). На території Горішньоплавнівської МТГ внаслідок безвідповідальної діяльності населення утворюються несанкціоновані звалища. Міська влада та КП «СпецЕко» щорічно здійснює заходи щодо ліквідації несанкціонованих звалищ (за рахунок фонду ОНПС).

На основі аналізу морфологічного складу побутових відходів у МПУВ встановлено, що загальна маса утворення харчових відходів (біовідходів) на території Горішньоплавнівської МТГ складає 108,31 м³/добу та 39 668,04 м³/рік; паперу та картону – 21,86 м³/добу та 7978,43 м³/рік; полімерів – 28,86 м³/добу та 10533,32 м³/рік; скло – 41,45 м³/добу та 15127,64 м³/рік; чорні та кольорові метали – 2,89 м³/добу та 1053,33 м³/рік; текстиль – 14,09 м³/добу та 5143,40 м³/рік; небезпечні відходи у складі ПВ – 10,75 м³/добу та 3921,96 м³/рік, відходи електронного та електричного обладнання – 3,44 м³/добу та 1255,03 м³/рік. Встановлено, що в складі ПВ наявна значна кількість харчових відходів (30-40%) та відходів які придатні для вторинного використання - до 40%. При цьому виявлено, що більше 10% харчових відходів можливо переробляти при запровадженні домашнього компостування в зонах садибної забудови.

РПУВ визначено, що територія Горішньоплавнівської МТГ відноситься до Кременчуцького кластеру управління відходами. На території Кременчуцького кластеру передбачається *місце розміщення регіонального полігону* - територія Кременчуцької МТГ. **Відповідно до РПУВ полігони/звалища побутових відходів на території Горішньоплавнівської МТГ передбачається рекультивувати.** Полігон ПВ може експлуатуватися на території громади до впровадження регіонального полігону для Кременчуцького кластеру за умови:

- висновок ОВД полігону ПВ;
- дозвіл на оброблення відходів згідно чинного законодавства;
- постійний пострпроектний моніторинг впливу полігону на довкілля (згідно висновку ОВД);
- проект рекультивації полігону ПВ, а також інші документи згідно чинного законодавства, щодо відповідності полігону для переробки ПВ нормам екобезпеки.

Переробне підприємство для відновлення відходів згідно РПУВ передбачено у м. Кременчук. Відповідно РПУВ у Кременчуцькому кластері передбачається: 3 сортувальні станції: Горішньоплавнівська ТГ; Кременчуцька ТГ (при полігоні), Козельщинська ТГ. Також відповідно РПУВ (табл. 6.3, додаток 6 РПУВ) на території громади передбачено потужності біологічного оброблення відходів та 1 пункт роздільного збору (ВЕЕО, меблів, одягу та ін. товарів, які були в ужитку, батарей та акумуляторів тощо), в населених пунктах з чисельністю більше 50 тис. осіб [60]. Таким чином, на території громади

відповідно РПУВ передбачається (планується) будівництво об'єктів системи управління відходами до 2033 року:

- сортувальна станція (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), проєктна потужність – 20 тис. т/рік, орієнтована вартість – 11 000 тис. грн.;

- потужності біологічного оброблення відходів (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 25 000 тис. грн.;

- пункт роздільного збору (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 2900 тис. грн. (у РПУВ вказується, що організація залежить від організації збору на місцевому рівні, визначається МПУВ).

Обсяг утворених промислових відходів станом на 2024 р. (відповідно Екопаспорту у Полтавській області (2024 р.) [66], з урахуванням відходів видобувної промисловості) склав 41636,199 тис.т, з них 0,891 тис. т - небезпечі відходи у складі промислових. При цьому основними утворювачами промислових відходів (за даними Екологічного паспорту Полтавської області за 2024 рік [66]) є ПрАТ «Полтавський ГЗК» та ТОВ «Єривський ГЗК». За даними [65] на території полігону промислових відходів ПрАТ «ПГЗК» накопичено 249184,5 т (суміші формувальні на основі фуранових смол відпрацьовані, шлаки ливарні, відходи змішані будівництва та знесення будівель і споруд), на хвостосховищі ПрАТ «ПГЗК» - 492196233,0 т (шлам та «хвости» збагачення руд залізних), на східному та західному відвалах розкривних порід кар'єру ПрАТ «ПГЗК» - 2095399795,0 т (відходи розроблення кар'єром руди залізної) відходів ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат».

Відповідно даних Схеми санітарної очистки [77] частка утворюваних промислових відходів на ТОВ «Єривський гірничо-збагачувальний комбінат» та ПрАТ «ПГЗК» складає майже 99,1% від обсягу промислових відходів громади, інші підприємства – менше 0,1% від загального обсягу промислових відходів громади, що не є небезпечними.

За даними РПУВ (п.2.2.2.2 РПУВ, стр. 215) на території Горішньоплавнівської МТГ наявні наступні об'єкти оброблення відходів добувної промисловості і розроблення кар'єрів (табл. 2.40-2.41 відповідно РПУВ):

- східний відвал (ділянки А4, А5) (9 км до м.Горішні Плавні, 5,3 км до с.Дмитрівка, ТОВ "Єривський ГЗК"), географічні координати - 49.104204 33.68656; діюче, категорія безпеки – В; обсяг накопичення станом на 01.01.2023 р. - 180839,926 тис.т, проєктний обсяг 487,9 млн.м³; площа - 358 га зайнята, 789,62 га проєктна; складування наземне, D5 (скидання на спеціально обладнані звалища). Характеристика відходів - відходи (породи гірські, земля), яка утворюється під час проведення розкривних робіт у процесі створення шахт (копалень) та кар'єрів, початок експлуатації –2012 р.; наявний термін експлуатації - 25 років;

- хвостосховище (лівий берег р.Дніпро, 3 км на північний схід від м.Горішні плавні, ПрАТ "Полтавський ГЗК"), географічні координати - широта 49,002069

довгота 33,716096; діюче, категорія небезпеки – В; обсяг накопичення станом на 01.01.2023 р. - 485307,047 тис.т; проектний обсяг - 251,575 млн.м.куб; площа 1468 га проектна і зайнята ; складування наземне, D1 (поховання в землі чи скидання на землю (наприклад на звалище тощо). Характеристика відходів - шлами та хвости збагачення руд залізних (4 класу небезпеки), початок експлуатації – 1970 р.; наявний термін експлуатації - 75 років;

- піонерна насип (північ Західного відвалу) (9 км до м.Горішні Плавні у південно-західному напрямку, 3 км до р.Псьол, ТОВ "Єривський ГЗК") географічні координати - 49.084272 33.650757; діюче, категорія небезпеки – В; обсяг накопичення станом на 01.01.2023 р. - 188057,846 тис.т; проектний обсяг 493,27 млн.м³, площа - 260,7 га зайнята; 266,6 га проектна; складування наземне, D5 (скидання на спеціально обладнані звалища)Характеристика відходів - відходи (породи гірські, земля), яка утворюється під час проведення розкривних робіт у процесі створення шахт (копалень) та кар'єрів, початок експлуатації – 2009 р.; наявний термін експлуатації - до 01.01.2048 р.;

- західний відвал розкривних порід (лівий берег р.Дніпро на північ від м.Горішні Плавні, ПрАТ "Полтавський ГЗК"), географічні координати - широта 49,054857 довгота 33,649148; діюче, категорія небезпеки – А(Б) не визначена; обсяг накопичення станом на 01.01.2023 р. - 1 1199101,764 тис. т, проектний обсяг 905 млн.м.куб; 1090 га проектна, 556 га зайнята наземне, складування D1 (поховання в землі чи скидання на землю (наприклад на звалище тощо). Характеристика відходів - відходи вхідних компонентів під час видобування руд залізних (н/т), підприємство перейменувало на "відходи розроблення кар'єром руди залізної", початок експлуатації – 1961 р.; наявний термін експлуатації - 70 р.;

- східний відвал розкривних порід (лівий берег р.Дніпро, 3 км на північний схід від м.Горішні Плавні, ПрАТ "Полтавський ГЗК") географічні координати - широта 49,036361 довгота 33,697600; діюче, категорія небезпеки – А(Б) не визначена; обсяг накопичення станом на 01.01.2023 р. - 861249,119 тис т; проектний обсяг 535 млн.м.куб, 832,5 га проектна, площа 580 га зайнята; складування наземне, D1 (поховання в землі чи скидання на землю (наприклад на звалище тощо). Характеристика відходів - відходи вхідних компонентів під час видобування руд залізних (н/т), підприємство перейменувало на "відходи розроблення кар'єром руди залізної", початок експлуатації – 1961 р.; наявний термін експлуатації - 70 р.;

- відвал розкривних порід (1,38 км на північний схід від с.Базалуки був.Козельщинського району, ТОВ "Біланівський гірничо-збагачувальний комбінат"), географічні координати - 49,143889; 33,657500; діюче, категорія небезпеки – В; обсяг накопичення станом на 01.11.2023 р. - 14634,78 тис.т; проектний обсяг 82021000 м.куб (155840 тис.т); площа - 293,6 га проектна, 93,2662 га зайнята; складування наземне, D1 (поховання в землі чи скидання на землю (наприклад на звалище тощо). Характеристика відходів - відходи

розроблення кар'єром руди залізної; початок експлуатації – 2018 р.; наявний термін експлуатації - 7 років.

Також на території громади розміщується полігон промислових відходів НВП «Фероліт», де станом на 01.01.2024 р. накопичено 45,868061 тис. т, а також поля фільтрації (500 м на північний схід від Редутського щебеневого заводу, координати - 49,020163 33,57499, обсяг накопичення 0,4137 тис. т, площа – 0,32 га) та мулонакопичувачі (біля 4 км у північно-східному напрямку від мікрорайону Золотнище м.Горішні Плавні, обсяг накопичення 47,558 тис. т, площа – 5,56 га).

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Накопичення обсягів відходів без належного їх утримання у місцях видалення відходів, відсутність дієвої системи вилучення вторинних вторинних ресурсів та сучасного підприємства з переробки ПВ, утворення стихійних звалищ створює ризики негативного впливу на здоров'я населення.

На даний час із щорічного обсягу утворених відходів, лише близько до 10% знаходить подальше застосування як вторинні сировинні ресурси. У зв'язку із вищевикладеним, виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки відходів. У той же час при вилученні даних фракцій можливо отримувати додатковий дохід та зменшувати техногенне навантаження на місця видалення відходів. Тому у проєкті МПУВ визначені заходи підвищення екологічної свідомості населення щодо роздільного збору відходів. Також у проєкті МПУВ передбачено заходи щодо впровадження системи роздільного збору відходів, створення відповідного інфраструктурного забезпечення для розвитку ринку вторсировини (відповідно РПУВ – будівництво сортувальної станції, потужностей біологічного оброблення відходів, пункту роздільного збору); забезпечення системи екологічно безпечного видалення невідсортованих залишків відходів (відповідно РПУВ на регіональному полігоні); зменшення обсягу утворення ПВ та збільшення їх відновлення; заходи щодо розробки системи управління небезпечними відходами; організації системи управління медичними відходами; встановлення інфраструктурного забезпечення для управління великогабаритними та будівельними відходами; розробки системи управління електроприладами; розробки системи управління відпрацьованими транспортними засобами; розробки системи управління біовідходами; вирішення проблем щодо відходів видобувної промисловості тощо.

Характеристика поточного стану довкілля

На території громади фактори, які спричиняють загрозу стану флори, фауни, надр, клімату, ландшафту, матеріальних активів та об'єктів культурної спадщини, зокрема історичні місця розміщення відходів, передбачається ліквідувати та рекультивувати відповідно до Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року. Відповідно проєкту МПУВ будівництво інфраструктурних об'єктів системи управління відходами, що

передбачені у РПУВ, а саме сортувальної станції, потужностей біологічного оброблення відходів та пункту роздільного збору, передбачається на території рекультивованого полігону ПВ. Це дозволить з одного боку зменшити техногенне навантаження від впливу минулих екстерналій та збільшити обсяги отриманої вторинної сировини. Все це позитивно вплине на стан довкілля громади.

Згідно переліку ліцензіатів з управління небезпечними відходами <https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy> на території Полтавської області наявно 1 підприємство, що має ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами: ТОВ «ВІТАБУД» (Полтавська обл., Кременчуцький район, с. Пришиб, вул. Центральна, 29) - відходи у вигляді сумішей і емульсій масло/вода, вуглеводні/вода. На території Горішньоплавнівської МТГ дані підприємства відсутні.

На території Полтавської області відповідно реєстру дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів (Екосистема <https://eco.gov.ua/registers/deklaratsii-pro-provadžhennia-hospodarskoi-diialnosti-dozvil-na-zdiisnennia-operatsii-z-obroblennia-vidkhodiv>) наявні підприємства, які мають дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів: ТОВ "БІОХІМ-ПРОМ" (Полтавський р-н, місто Карлівка, D4); АТ "КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ СТАЛЕЛИВАРНИЙ ЗАВОД" (Кременчуцький р-н, місто Кременчук, D1, R4, R12); ТОВ "КОМПАНІЯ "КРЕМВТОРСИРОВИНА" (Кременчуцький р-н, місто Кременчук, R13, R12); КП "КРЕМЕНЧУЦЬКЕ КОМУНАЛЬНЕ АВТОТРАНСПОРТНЕ ПІДПРИЄМСТВО 1628" Кременчуцької міської ради Кременчуцького району (Кременчуцький р-н, місто Кременчук, R13, R12); ПАТ "КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНБУДІВНИЙ ЗАВОД" (Кременчуцький р-н, місто Кременчук, R13, R4); ТОВ "ПОЛТАВСЬКИЙ ЗАВОД КВАРЦЕВОГО СКЛА" (Полтавський р-н, місто Полтава, R13, R4); ТОВ "КОМПАНІЯ "КРЕМВТОРСИРОВИНА" (Кременчуцький р-н, місто Кременчук, R13, R12); ТОВ "ВІТАБУД" (Кременчуцький р-н, с. Пришиб, D9, D15). На території Горішньоплавнівської МТГ дані підприємства відсутні.

Здоров'я населення

Сучасна демографічна ситуація в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді, як і в цілому в Кременчуцькому районі, склалася під впливом історичного розвитку території, природного та механічного руху населення, наслідків воєнного стану.

Розрахункова чисельність наявного населення територіальної громади станом на 1 січня 2025 року склала 51 292 особи, що на 1305 осіб менше ніж на 01.01.2024, у тому числі чисельність наявного населення в розрізі територіальних громад:

- місто Горішні Плавні – 46 511 осіб (розрахунково);

- Дмитрівський старостинський округ – 2 338 осіб (за даними старостинського округу);
- Східний старостинський округ – 2 443 особи (за даними старостинського округу).

Динаміка чисельності населення територіальної громади за населеними пунктами відображена у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Чисельність населення територіальної громади за населеними пунктами, осіб

<i>Населений пункт</i>	<i>01.01.2021</i>	<i>01.01.2022</i>	<i>01.01.2023</i>	<i>01.01.2024</i>	<i>01.01.2025</i>	<i>01.01.2026</i>	<i>01.04.2026</i>
Горішньоплавнівська міська територіальна громада	55 366	54 721	53 702	52 597	51 292	49 759	49 218
м. Горішні Плавні	50 414	49 854		47 686	46 511	45 055	44 530
Дмитрівський старостинський округ:	2 382	2 342		2 410	2 338	2 298	2 286
с. Дмитрівка	1 484	1 459		1 531	1 517	1 489	1 480
с. Кияшки	581	571		645	608	601	600
с. Базалуки	47	46		1	1	1	1
с. Солонці	136	134		139	125	120	120
с. Кузьменки	54	53		49	44	45	43
с. Гора	80	79		45	43	42	42
Східний старостинський округ:	2 570	2 525		2 501	2 443	2 406	2 402
с. Григоро-Бригадирівка	432	424		462	448	444	441
с. Солошине	574	564		537	522	510	513
с. Мотрине	106	104		90	86	82	80
с. Салівка	794	781		894	874	859	856
с. Карпівка	110	108		76	82	88	88
с. Петрашівка	88	86		76	72	71	71
с. Махнівка	66	65		21	18	18	18
с. Келеберда	400	393		345	341	334	335
ВПО	965	997	9 376	9 012	8 833	9 411	9 523

Як і в інших населених пунктах Полтавської області, згідно наданих статистичних даних, останні роки кількість населення Горішньоплавнівської МТГ має тенденцію до зменшення, при постійному від'ємному прирості. На території територіальної громади згідно з даними Горішньоплавнівського відділу державної реєстрації актів цивільного стану упродовж 9 місяців 2025 року народилося 173

немовляти, померло 630 осіб. Природне скорочення встановило 457 осіб. Для порівняння за 9 місяців 2024 року народилося 179 немовлят, померло 726 осіб. Природне скорочення становило 547 осіб. Зменшення відбувається в основному за рахунок природного скорочення населення всієї громади (смертність перевищила народжуваність). У гендерній структурі переважають жінки. Основні демографічні тенденції в громаді типові для країни під час воєнного часу: міграція, зменшення кількості чоловіків та старіння.

Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в громаді, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану населення, що в свою чергу призведе до досягнення сталого демографічного розвитку, є тривалим і складним процесом.

Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Тому питання збереження населення, в тому числі запобігання негативного впливу на нього факторів навколишнього середовища, знаходиться на постійному контролі керівництва Горішньоплавнівської міської ради. Всі завдання проєкту МПУВ направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для мешканців, сприятливе для екологічного бізнесу (ринку вторресурсів) та цікаве для туристів, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, які в кінці кінців відображаються на покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної ситуації та здоров'я населення.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений.

У випадку, якщо МПУВ не буде затверджено, показники стану здоров'я населення та рівні захворюваності залишаться без змін. У той же час реалізація заходів проєкту ДДП покращити систему управління з відходами, що в кінцевому випадку позитивно вплине на стан довкілля та здоров'я населення.

Соціальний ризик реалізації заходів проєкту МПУВ визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження об'єкта господарської діяльності з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою [49]:

$$R_s = CR_a \cdot V \cdot (N/T) \cdot (1 - N_p) \quad 2.1$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, $V_u = 0,48$ часток;

N = кількість населення Горішньоплавнівської МТГ;

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону

або приймається 70 років);

N_p = – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Класифікація рівнів соціального ризику

№	Рівень ризику	Ризик протягом життя
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	10^{-3} - 10^{-4}
3	Умовно прийнятний	10^{-4} - 10^{-6}
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик без реалізації заходів МПУВ становить $9,78 \cdot 10^{-5}$ одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

Розрахований соціальний ризик від реалізації заходів МПУВ (зокрема від реалізації заходів розділу 2. Управління побутовими відходами) становить $5,80 \cdot 10^{-7}$ одиниць та характеризується як прийнятний.

Попередні висновки

1. Реалізація цілей проєкту МПУВ сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів. Для цього у проєкті МПУВ визначені наступні завдання: зменшення негативного впливу техногенно забруднених територій, у тому числі ліквідація та рекультивация історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ відходів) відповідно РПУВ та НПУВ; заходи, пов'язані зі зменшенням видалення відходів та максимального їх відновлення, розвитку ринку вторсировини (включає технічне забезпечення роздільного збору та вивезення тільки невідсортованих залишків ПВ, будівництво інфраструктурного забезпечення відповідно РПУВ тощо); екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація мінімізації утворення відходів та максимального їх відновлення опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення (зменшення видалення відходів). Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестаціонарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди. Реалізація запланованих заходів проєкту МПУВ сприяє зменшенню викидів звалищного газу (парникових газів) у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядженням КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р.

2. На території громади протікають р. Дніпро (Кам'янське водосховище), р. Псел та р. Сухий Кобелячок. Потрібно відзначити негативні зміни, що відбуваються у річках басейну р. Дніпро даної території, що обумовлено замуленістю, як наслідок - евтрофікацією у теплий період водойм. Процеси евтрофікації р. Дніпро (Кам'янського водосховища) погіршують якість води і створюють загрозову ситуацію в районі господарського-питного водозабору міста на протоці Річище (затока р. Дніпро).

Однією із проблем громади є хвостосховище ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат», який виконує функцію накопичувача відпрацьованої залізної руди та стічних вод (відстоювання пульпи, за допомогою якої подаються ці відходи на гідроспоруди). Обсяг накопичених відходів у хвостосховищі становить понад 440 млн.т., а об'єм стічних вод – понад 12 млн. м³. Підприємство здійснює скидання стічних вод у річки Дніпро та Сухий Кобелячок. Щорічно комбінат веде роботи з нарощування захисних дамб хвостосховища. Пошкодження огорожуючих дамб хвостосховища або його переповнення може привести до тяжких наслідків, пов'язаних як із забрудненням довкілля, так і з загрозою життя мешканців громади.

У МПУВ (відповідно РПУВ) передбачені заходи щодо управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд (Розділ 4, завдання 1), зокрема заходи: дослідження кількості утворення та оброблення осаду стічних вод, проведення наукового дослідження утилізації осадів стічних вод від комунальних очисних споруд; запровадження технологічних прийомів обробки та утилізації осадів; розроблення та реалізація плану утилізації осадів, що накопичені на мулових майданчиках очисних споруд. На даний час передбачається здійснення нейтралізації забруднення від вигрібних ям за допомогою пробіотичних препаратів. Все це сприятиме зменшенню негативного впливу вигрібних ям, осадів стічних вод від комунальних очисних споруд на стан довкілля.

3. На території громади, як і загалом у Полтавській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті МПУВ є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель, у тому числі: формування екологічної свідомості населення (з метою зменшення несанкціонованого видалення відходів), ліквідації та рекультивуації історичних місць громади відходів на території громади відповідно РПУВ, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

Одним із важливих питань для громади є загроза забруднення компонентів довкілля (повітря, ґрунту, поверхневих та підземних вод) внаслідок складування відходів добувної промисловості. Тому у проєкті МПУВ передбачені заходи щодо проведення інвентаризації покинутих місць відходів видобувної промисловості та розробка програми заходів з їх відновлення; участі у

відновленні відходів видобувної промисловості (контроль, консультації, залучення спеціалістів тощо) в межах компетенції місцевої влади. Все це актуалізує необхідність реалізації МПУВ та вирішення пріоритетних проблем громади.

4. На території Горішньоплавнівської МТГ виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки ПВ. Тому у проєкті МПУВ визначено заходи щодо забезпечення роздільного збирання ПВ та направлення вторинної сировини на відновлення, придбання баків, контейнерів для збору ПВ (у тому числі для роздільного сортування ресурсоцінних фракцій відходів), покращення матеріально-технічного забезпечення сфери управління відходами (зокрема на території Горішньоплавнівської МТГ відповідно РПУВ планується будівництво об'єктів системи управління відходами до 2033 року: сортувальна станція (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ); потужності біологічного оброблення відходів (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ); пункт роздільного збору (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ, у РПУВ вказується, що організація залежить від організації збору на місцевому рівні, визначається МПУВ)). Відповідно до МПУВ, Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року, полігони/звалища ПВ, що розташовані на території Горішньоплавнівської МТГ повинні бути рекультивовані до 2033 року. Поряд з цим, Регіональним планом визначено, що територія Горішньоплавнівської МТГ відноситься до Кременчуцького кластеру. На території Кременчуцького кластеру передбачається місце розміщення регіонального полігону - територія Кременчуцької МТГ. Переробне підприємство для відновлення відходів згідно РПУВ передбачено у м. Кременчук.

Пункти роздільного збирання побутових відходів. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.4) на території населених пунктів слід передбачити місця для встановлення пунктів приймання вторинної сировини. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 пункти приймання від кінцевих споживачів паперу, картону, пластику, скла, відходів упаковки, відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, електричного та електронного обладнання та шин у місцях продажу, приватних домогосподарствах, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, комунальних пунктах приймання відходів повинні забезпечувати роздільне збирання окремих видів відходів. Площа земельних ділянок для одного пункту приймання вторсировини повинна складати 15-30 м². Необхідна кількість пунктів приймання вторсировини визначається схемою санітарного очищення відповідного населеного пункту. Для узагальнених розрахунків площі земельної ділянки, для організації пункту приймання вторсировини слід приймати 3 м² на 1000 осіб населення, але не меншу 15 м² на одну ділянку пункту приймання вторсировини.

Відповідно, для кількості населення 59395 осіб необхідна площа пунктів приймання вторсировини складає 177 м². Кількість пунктів роздільного збору уточнюється під час реалізації МПУВ (Захід 2.13 - Визначення концепції функціонування, необхідної кількості та місць розташування пунктів збирання відходів), що буде визначатися потребою населення, попитом на вторсировину тощо.

Сміттесортувальна станція. Відповідно ГБН В.2.2-35077234-001:2011 передбачаються такі функціональні зони: передзаводська (за межами огорожі або умовної границі підприємства); виробнича зі сміттесортувальною лінією; підсобна; складська. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) розміри земельних ділянок під об'єкти сортування та відновлення побутових відходів складають 0,09 га на 1000 ПВ. Таким чином, необхідна площі під сортувальну станцію – 1,9 га.

Потужність сміттесортувальної станції відповідно РПУВ – 20 тис. т, уточнюється на етапі підготовки ТЕО. Можливий відбір ресурсоцінних фракцій на сортувальній лінії: макулатура (картон МС – 6, папір збірний МС – 11); плівка поліетиленова ПВД (світла); поліетиленова плівка ПВД (темна); ПЕТФ (пляшка та тара з поліетилентерефталакту); МІКС пластик (збірні полімери типу ПНД, АБСполіпропілен, ПВХ); ганчір'я, ганчір'я, текстиль; склобій; кольоровий брухт (питна алюмінієва банка, електротехнічний провід). Передбачається встановлення пресу горизонтального для мінімізації обсягу вторсировини (мінімальні зусилля пресування до 10 т), ущільнення й тюкування здійснюється попередньо відсортованого паперу, картону, пластику, текстилю та кольорових металів тощо.

Передбачається будівництво потужності біологічного оброблення відходів (компостування), орієнтовна площа ділянки для розташування майданчику аеробного компостування штабелями або буртами – 2,4-8,0 га (відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) під об'єкти перероблення органічної складової ПВ необхідно 0,3-1,0 га на 1000 т відходів). Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 11.2.2) в містах з населенням 50-500 тис осіб передбачається польове компостування. Для цього на асфальтованій ділянці – кагат, вкладаються органічні відходи, які попередньо подрібнюються. Далі в масу відходів додають біопрепарати (мікроорганізми), масу відходів періодично помішують за допомогою аератора компосту ТМ «А. ТОМ» 2000 М. А.ТОМ 2000 М розроблений для переробки до 10 000 тонн відходів на рік і агрегатується з тракторами на 100 к. с. В результаті отримується компост, який можна використовувати як високоякісне добриво.

5. На території населених пунктів Горішньоплавнівської МТГ розташовані об'єкти ПЗФ: ландшафтний заказник місцевого значення «Лісові озера» (місцезнаходження – околиці сіл Кузьменки, Кияшки, Комсомольське лісництво, кв.20-22, 24, 27-29, 58-60, 67-69), площа 885 га (рішення облради від 04.09.1995; рішення облради від 06.09.2007); ландшафтний заказник місцевого значення «Заплава Псла» (місцезнаходження – м. Горішні Плавні, Салівське лісництво, кв. 1-7), площа 714,7 га (рішення облради від 20.12.1993; розширено рішенням

облради від 04.09.1995). На території громади розміщуються об'єкти Смарагдової мережі, у південно-західній частині громади біля м. Горішні Плавні розташовується *Dniprodzerzhynske Reservoir* (SiteCode: UA0000135, площа 54004,0 м²), у західній частині громади розташовується *Lower and middle Psel river valley* (SiteCode: UA0000312, площа 67495,10 м²). Проєкт МПУВ не передбачає негативного впливу на об'єкти ПЗФ, Смарагдової мережі, а навпаки, лівідація та рекультивація звалищ/полігонів відходів, формування екологічної свідомості населення сприятиме зменшенню антропогенного впливу на дані об'єкти.

6. Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади є: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин, збіднення екосистем. Фактична лісистість на території громади, як і загалом у області, є недостатньою, а тому потребує збільшення. Важливо зменшувати антропогенний вплив людини на флору та фауну, особливо у їх природних екосистемах, тому зменшення видалення відходів, їх впливу на природні екосистеми, що передбачається у МПУВ, є важливою складовою подальшого розвитку громади.

Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Всі завдання проєкту МПУВ направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для населення, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, що в кінці кінців відображається на покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної ситуації та здоров'я населення.

Ключові екологічні проблеми території

На основі евристичного аналізу стану компонентів навколишнього середовища, визначені основні екологічні проблеми території Горішньоплавнівської МТГ:

- ризики забруднення компонентів довкілля, зокрема ґрунтів, від несанкціонованих звалищ та історичних місць розміщення відходів, які не відповідають нормам екобезпеки;
- захоронення побутових відходів без попереднього оброблення (сортування та перероблення);
- втрата ресурсів, економічного прибутку громади, внаслідок відсутності збору та переробки вторсировини;
- значне накопичення промислових відходів, зокрема відходів видобувної промисловості.

Сильні сторони довкілля громади: наявність екологічних програм та проєктів громади, у тому числі направлених на формування екологічної свідомості населення; охоплення населення послугою збору та виезення ПВ – 88%, що є досить високим показником для області; наявне інфраструктурне

забезпечення системи управління побутовими відходами КП «СпецЕко» - близько 240 контейнерів та 100 контейнерних майданчиків, 9 спецтранспорту для вивезення відходів; запроваджується система збору небезпечних компонентів у складі побутових відходів (зокрема за даними Екопаспорту [65] на території Горішньоплавнівської МТГ наявно 16 місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, де у 2024 році зібрано 0,28 т батарейок зіпсованих або відпрацьованих, та 1 пункт, де зібрано 340 шт ламп люмінісцентних).

Слабкі сторони довкілля громади: недостатній роздільний збір побутових відходів у населених пунктах громади; нерозвинутий ринок вторсировини; значне накопичення промислових відходів, зокрема відходів видобувної промисловості.

За результатами опитування місцевих жителів та спеціалістів щодо основних складових екологічної ситуації території Горішньоплавнівської МТГ виявлено, що основними значущими екологічними проблемами є наступні:

1. екологічні ризики від забруднення довкілля відходами, які розміщені на несанкціонованих сміттєзвалищах та історичних місцях розміщення відходів, які не відповідають нормам екобезпеки.

2. необхідність вирішення проблем у сфері управління промисловими відходами (зокрема вирішення проблем з накопиченими відходами видобувної промисловості).

Даний проєкт МПУВ враховує пріоритетні екологічні проблеми Горішньоплавнівської МТГ, та визначає першочергові напрямки їх вирішення на період 2026-2033 роки з урахуванням: Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року; Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; Національного плану управління відходами до 2033 року; Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»). Все це актуалізує необхідність впровадження даного проєкту МПУВ.

SWOT-аналіз екологічної ситуації

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні екологічні проблеми (зокрема у сфері управління відходами), що уповільнюють розвиток Горішньоплавнівської МТГ. Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення робочою групою з проведення СЕО був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації та виявлення взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 - SWOT-аналіз взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для Горішньоплавнівської МТГ у сфері управління відходами

Сильні сторони	Слабкі сторони
Наявність промислових підприємств області, (зокрема видобувної промисловості), які можуть фінансово сприяти формуванню системи управління відходами у громаді	Наявні місця видалення відходів (промислових підприємств), звалища/полігони ПВ. Необхідність ліквідації та рекультивації історичних місць розміщені відходів. Необхідність вирішення питань управління з відходами видобувної промисловості.
Високий рівень переробки відходів с/г виробництва. Наявна переробка біологічних відходів (у домогосподарствах), що сприяє зменшенню обсягів відходів, що потрапляють на звалища.	Незадіяність науково-технічного, виробничого потенціалу регіону для вирішення пріоритетних завдань щодо управління відходами на території громади.
Зацікавленість та максимальна участь керівництва громади у формуванні ефективної системи управління відходами у межах власної компетенції.	Неврегульоване нормативно-правове забезпечення стимулювання діяльності у сфері управління відходами, як і загалом на території України. Недостатній рівень стимулювання підприємств впроваджувати екологоорієнтовані заходи.
Значні можливості партнерської взаємодії бізнесу та влади задля покращення стану довкілля в населених пунктах	Насліди воєнних дій.
Наявні об'єкти управління ресурсоцінними фракціями відходів, їх небезпечними матеріалами. Відповідно РПУВ передбачені інфраструктурні елементи управління відходами для Кременчуцького кластеру (сміттесортувальна станція, об'єкти біологічного оброблення відходів, пункт збору вторсировини).	Недостатнє матеріальне, кадрове, фінансове, інформаційне забезпечення системи управління відходами. Відсутність дієвої системи сортування відновлення побутових відходів.
Наявність екологічних програм та проєктів громади, у тому числі направлених на формування екологічної свідомості населення. Наявність місцевих програм, що передбачають реалізацію проєктів відповідно РПУВ	Відсутність розвинутого ринку вторсировини, як і загалом в Україні та області, механізмів залучення приватних підприємств у дану сферу. Низький рівень охоплення населення громади (як і загалом області) області роздільним збором побутових відходів.
Суспільне усвідомлення невідкладності вирішення проблеми управління побутовими відходами. Високий ступінь інформаційної політики серед населення стосовно управління відходами, в тому числі необхідність сортування відходів	Відсутність належного громадського контролю за охороною довкілля, у тому числі системою управління відходами

<p>Наявність КП «СпецЕко» та матеріально-технічного забезпечення (контейнери, спецтранспорт) системи управління відходами у громаді.</p>	<p>Відсутня централізована система управління біовідходами, які у більшості випадках потрапляють на звалище ПВ. Наявність несанкціонованих звалищ. Відсутність оперативного попередження населення про екологічні загрози.</p>
<p>Проведення екологічних заходів на території громади щодо питань роздільного збору ПВ</p>	<p>Недостатній рівень інформації щодо обсягів фактичного утворення та подальшого руху відходів за видами. Збір статистичних даних у сфері управління з відходами йде в розріз з європейськими вимогами стосовно планів управління відходами Застарілість методів управління будівельними підприємствами. Непрозорість системи управління відходами будівництва та знесення.</p>
Можливості	Загрози
<p>Використання програмно-цільового методу вирішення проблем у сфері управління відходами. Удосконалення збору статистичної інформації у сфері управління відходами.</p>	<p>Підвищення витрат, пов'язаних з управлінням відходами, відсутність фінансових ресурсів для формування системи управління відходами.</p>
<p>Поступове скорочення обсягів відходів, що розміщуються на полігонах/звалищах. Розвиток ринку вторсировини, збільшення обсягу ресурсоцінних фракцій, вилучених з відходів. Будівництво регіональних об'єктів управління відходами відповідно РПУВ.</p>	<p>Погіршення екологічної ситуації внаслідок негативного впливу відходів. Відсутність регіональних об'єктів оброблення відходів.</p>
<p>Формування економічних та нормативно-правових засад щодо фінансового, матеріально-технічного, інтелектуального забезпечення вирішення проблеми відходів. Створення ефективної інфраструктури управління відходами.</p>	<p>Відсутність мотивації у суб'єктів господарської діяльності щодо вирішення проблеми відходів через високі витрати на їх переробку або відновлення. Ріст рівня екологічних і техногенних катастроф внаслідок воєнних дій.</p>
<p>Створення нових робочих місць на запланованих об'єктах інфраструктури. Вилучення ресурсоцінних компонентів з відходів та організація належної інфраструктури їх переробки з отриманням вигод для мешканців громади. Можливості отримання енергії з відходів.</p>	<p>Нестабільність економічної ситуації. Небажання певних категорій населення сортувати побутові відходи.</p>
<p>Модернізація виробничих потужностей промислових підприємств з метою зменшення обсягів утворення відходів</p>	<p>Забруднення довкілля викидами та скидами звалищ /полігонів/ /МВВ, на яких відсутня система захисту довкілля від забруднення, виникнення екологічних ризиків здоров'ю населення, що проживає поруч. Зокрема на території громади розміщено 6 МВВ, де розміщуються відходи видобувної промисловості, 1 – полігон промислових відходів (відходи, що не є</p>

	небезпечними), мулові майданчики та поля фільтрації. Все це створює ризики здоров'ю населення при недотриманні норм екобезпеки.
Здешевлення будівельних робіт за рахунок використання вторинних матеріалів з відходів будівництва та знесення.	Вилучення земель задля розміщення відходів будівництва та знесення. Забруднення довкілля небезпечними речовинами, що містяться у відходах будівництва та знесення
Впровадження регіонального / місцевого плану управління відходами. Створення потужностей системи управління відходами Кременчуцького кластеру відповідно РПУВ. Підвищення рівня екологічної безпеки громади.	Відсутність механізмів економічного стимулювання для залучення приватних підприємств на ринок вторресурсів
Реалізація та фінансування заходів і проєктів державних цільових та бюджетних програм, таких як Національні програми «Плану відновлення України»	Низька фінансова спроможність населення, яка не дозволяє покривати витрати у сфері управління ПВ, великогабаритними та будівельними відходами
Розвиток ринку вторинної переробки відходів. Можливості отримання додаткового прибутку від використання відходів як вторинних ресурсів.	Відсутність екологічної свідомості населення у питаннях управління відходами, зокрема з небезпечними складниками, а також з ресурсоцінними фракціями, що спричинятиме втрату ресурсів.

Заходи МПУВ направлені на взаємодію суб'єктів господарювання, населення та влади щодо максимального залучення відновлювальних та вторинних матеріальних і енергетичних ресурсів у господарський обіг громади та регіону загалом, збереження і відновлення якісного та кількісного складу довкілля, узгодження дій суб'єктів управління відходами за різними варіантами їх інтеграції на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Горішньоплавнівської МТГ, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) та SWOT-аналізу сукупний вплив від реалізації проєкту МПУВ є екологічно допустимим та обґрунтованим.

Реалізація пріоритетних напрямків МПУВ буде спрямована на покращення екологічних характеристик якості довкілля та передбачає впровадження заходів щодо удосконалення системи управління відходами, що в свою чергу сприяє збереженню природних ресурсів та отриманню додаткового прибутку у громаді (за рахунок залучення вторресурсів у господарський обіг громади), зменшенню забруднення довкілля від історичних місць розміщення відходів (за рахунок зменшення їх видалення), формуванню екологічної свідомості населення тощо та буде мати позитивний вплив на стан довкілля.

Вирішення питання зменшення техногенного навантаження на довкілля, створення екологічно безпечних умов для життєзабезпечення населення

Горішньоплавнівської МТГ потребує спільних зусиль державних та обласних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, бізнесу, громадськості та мешканців громади.

Громада має значні можливості для покращення екологічної ситуації через залучення інвестицій, розвиток зеленої енергетики, впровадження найкращих доступних технологій та методів управління відходами та міжнародну співпрацю. Проте, існують і серйозні загрози, такі як ризик аварій, кліматичні зміни, економічна нестабільність, воєнний стан в країні, через який громада зазнає ракетних обстрілів об'єктів промисловості, громадської та житлової сфери. Успішне подолання цих викликів потребує комплексного підходу до вирішення питань, що включає у т.ч. забезпечення сталого управління відходами, модернізацію інфраструктури, підвищення екологічної свідомості населення та впровадження новітніх технологій.

У випадку якщо документ державного планування – Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року не буде затверджено, рівень ризику погіршення екологічної ситуації в громаді та його негативного впливу на здоров'я населення може зрости. Не затвердження МПУВ, може спричинити до того, що залишаться не вирішеними проблеми, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків, та забезпечити поступальний рух у напрямі сталого управління відходами в громаді на засадах збереження та охорони довкілля, а також покращення здоров'я населення. Зокрема:

- низькі тарифи на послуги із захоронення відходів не створюватимуть для суб'єктів господарювання стимулів для їх оброблення та відновлення;
- збільшиться кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, зростатиме накопичення відходів на існуючих несанкціонованих звалищах на території громади через нерозвиненість систем роздільного збирання побутових відходів;
- цілі, пов'язані з упровадженням найкращих доступних технологій у сфері управління побутовими відходами, а також промисловими відходами досягнуті не будуть;
- виникне загроза неможливості виділення коштів державного, обласного, міського бюджету та залучення інвесторів й грантових коштів на реалізацію заходів у сфері управління відходами, у тому числі створення комплексів з переробки, знешкодження та складування побутових відходів, розвиток та розбудову системи відновлення відходів;
- залишиться застаріла матеріально-технічна база підприємств сфери управління відходами та відсутність програм її оновлення і модернізації;
- культура управління відходами населення, особливо приватного сектору, залишатиметься на низькому рівні;

– зростатиме загроза забруднення навколишнього природного середовища через відсутність контролю і моніторингу параметрів довкілля, не проведення рекультивації техногенно забруднених земель.

Незатвердження проєкту Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року зумовить накопичення екологічних проблем. А з огляду на шкоду, завдану війною, вони можуть утворити кумулятивний ефект і спричинити загрози техногенного характеру. Це може мати негативні наслідки для навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року охоплює всю територію громади і визначає місцеву політику у сфері управління відходами, об'єктом якої є територія, що характеризується унікальним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей. З огляду на сучасні виклики, які стоять перед громадою (наслідки руйнівного впливу війни, інтегрування положень директив Європейського Союзу в національне законодавство, у тому числі у сфері управління відходами, необхідність впровадження дієвих та ефективних заходів з його виконання на місцевому рівні), цілі і завдання спрямовуватимуться на зменшення шкідливого впливу відходів на довкілля та здоров'я людей, а також на досягнення максимально ефективного використання ресурсів, впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління усіма видами відходів, відкриття нових об'єктів оброблення відходів і створення нових робочих місць.

Важливою частиною проекту МПУВ є створення максимальних умов для запобігання утворенню відходів. Загальна інформація про стан довкілля в розрізі його компонентів, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу в результаті реалізації цілей та завдань проекту МПУВ, наведено в розділі 2.

Значним антропогенним чинником в громаді залишається накопичення відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу відходів, є атмосферне повітря, поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, а також здоров'я населення. При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується проєкт МПУВ, ускладнюється питання забезпечення належного санітарного стану, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного управління відходами та використання земельних ресурсів, виникнення стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення благоустрою в цілому. Розробка та затвердження проєкту МПУВ, а також реалізація його заходів, які передбачають подальший розвиток системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, удосконалення системи управління побутовими відходами буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти.

Оцінка тенденцій передбачає порівняння основних екологічних параметрів та

показників за останні роки. СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення в результаті впровадження проєкту МПУВ.

Територія громади, яка ймовірно зазнає впливу внаслідок реалізації проєкту МПУВ включає: території, де буде удосконалена система управління відходами; території поблизу місць розташування полігонів/звалищ побутових відходів (у тому числі рекультивованих), місць розміщення об'єктів інфраструктури системи управління відходами.

Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади. У відповідності до РПУВ територія Горішньоплавнівської МТГ відноситься до Кременчуцького кластеру. На території Кременчуцького кластеру передбачається місце розміщення регіонального полігону - територія Кременчуцької МТГ. Відповідно РПУВ наявні полігони/звалища ПВ на території Горішньоплавнівської МТГ передбачається рекультивувати. Відповідно РПУВ полігон ПВ може експлуатуватися на території громади до впровадження регіонального полігону для Кременчуцького кластеру за умови наявності: висновку ОВД полігону ПВ; дозвіл на оброблення відходів згідно чинного законодавства; постійний пострпроєктний моніторинг впливу полігону на довкілля (згідно висновку ОВД); проєкту рекультивації полігону ПВ, а також інших документів згідно чинного законодавства, щодо відповідності полігону ПВ нормам екобезпеки.

Відповідно РПУВ у Кременчуцькому кластері передбачається: 3 сортувальні станції: Горішньоплавнівська ТГ; Кременчуцька ТГ (при полігоні), Козельщинська ТГ. Також відповідно РПУВ (табл. 6.3, додаток 6 РПУВ) на території громади передбачено потужності біологічного оброблення відходів та 1 пункт роздільного збору (ВЕЕО, меблів, одягу та ін. товарів, які були в ужитку, батарей та акумуляторів тощо), в населених пунктах з чисельністю більше 50 тис. осіб [60]. Таким чином, на території громади відповідно РПУВ передбачається (планується) будівництво об'єктів системи управління відходами до 2033 року:

- сортувальна станція (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), проєктна потужність – 20 тис. т/рік;
- потужності біологічного оброблення відходів (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ);
- пункт роздільного збору (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ, у РПУВ вказується, що організація залежить від організації збору на місцевому рівні, визначається МПУВ).

Будівництво об'єктів системи управління відходами передбачається з урахуванням всіх вимог екологічного законодавства (процедури ОВД відповідно ст.2 та ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на докілля», Дозволу на викиди

від стаціонарних джерел викидів, Дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів тощо).

Реалізація проєкту МПУВ сприятиме покращенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на території громади. Водночас, на територіях в зоні впливу нових об'єктів інфраструктури системи управління відходами можливі додаткові впливи на довкілля, які будуть оцінюватися при підготовці окремих проєктів із включенням відповідних заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу. На полігонах/звалищах ПВ (до та після їх рекультивації) повинен здійснюватися постійний екологічний моніторинг. Передбачається постійний (щоквартальний) контроль, після рекультивації – щорічний контроль.

У межах МПУВ визначено завдання, що першочергово стосуються територій та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля у сфері управління відходами внаслідок забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, знищення зелених насаджень, лісів та негативного впливу на стан здоров'я населення. Проєктом МПУВ передбачається ліквідація несанкціонованих звалищ та рекультивація історичних місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства із здійсненням контролю і моніторингу параметрів навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів місць розміщення побутових відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

Відповідно РПУВ (табл. 2.3) кількість сміттєзвалищ (полігонів) побутових відходів станом на 01.01.2024 р. на території Горішньоплавнівської МТГ – 2 од., площа – 11,4777 га. Відповідно таблиці 3.1, додатку 3 РПУВ на території Горішньоплавнівської МТГ наявний діючий полігон ПВ (м. Горішні Плавні, вул Будівельників, 59, координати 49.050541,33.63208) та закрите звалище ПВ (с. Салівка, координати 48.987708, 33.774539). Ліквідація та рекультивація даних історичних місць розміщення відходів сукупно зменшить навантаження на екологічний стан прилеглих територій. На території Горішньоплавнівської МТГ внаслідок безвідповідальної діяльності населення утворюються несанкціоновані звалища. Міська влада та КП «СпецЕко» щорічно здійснює заходи щодо ліквідації несанкціонованих звалищ (за рахунок фонду ОНПС).

Для запобігання та зменшення негативного впливу відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків на навколишнє природне середовище та здоров'я людини проєктом МПУВ передбачається комплекс заходів, направлених на створення інфраструктури для управління такими видами відходів. Також проєкт МПУВ визначено заходи із упровадження систем, заходів із управління відходами, що біологічно розкладаються та відходами зелених насаджень, зокрема їх роздільного збору та

компостування (будівництво потужностей біологічного оброблення відходів). Реалізація такого комплексу заходів направлена на зниження негативних наслідків утворення та управління даними відходами.

Проектом МПУВ передбачені заходи, спрямовані на формування повної комплексної системи управління усіма потоками відходів у громаді. Це дозволить оперативно реагувати на негативні зміни, забезпечити підтримання комфортних та безпечних умов життя населення на всій території Горішньоплавнівської МТГ.

Заходи проєкту МПУВ, орієнтовані на формування екологічної культури та підвищення екологічної свідомості населення й суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, що в свою чергу сприятиме поліпшенню стану довкілля та умов життєдіяльності населення громади. Загальний стан навколишнього природного середовища та здоров'я населення при реалізації проєкту МПУВ не зазнають негативного впливу. Стан та якість довкілля прогнозується на теперішньому рівні з динамікою покращення та підвищення рівня життя населення з одночасним зменшенням існуючих факторів впливу (надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти). Разом з тим, в межах окремих територій, які на цей момент пов'язані з існуючими об'єктами управління відходами та/або будуть такими в майбутньому будуть відбуватись більш значимі впливи та зміни. Створення нових об'єктів управління відходами може призвести до збільшення антропогенного навантаження на цих територіях по окремих компонентах довкілля або їх сукупності, проте в допустимих межах. Отже, є певні території та конкретні місця, на яких відбудуться зміни внаслідок реалізації запланованих заходів. Доцільно розглядати потенційний вплив та наслідки реалізації проєкту МПУВ саме на цих територіях. Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з реалізацією проєкту МПУВ.

Для більшої наглядності проведемо оцінку стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, при збереженні існуючої ситуації за критеріями (табл. 3.1):

- економічний збиток за забруднення довкілля (з використанням Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 20.07.2009 р. №389 Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів; Наказу Державного агентства земельних ресурсів України, Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель від 12.09.2007 №110. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву; Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, затвердженої наказом Міндовкілля від 28.04.2020 № 163; Тимчасової типової методуки визначення економічної ефективності здійснення природоохоронних заходів та оцінки економічної шкоди, заподіяної народному господарству забрудненням довкілля, затверджена від 21.10.1983 р. №254/284/134).

- економічний прибуток від реалізації вторсировини.

Відповідно [75; 78] економічний збиток за забруднення навколишнього середовища викидами біогазу від полігонів та звалищ ПВ розраховується за формулою

$$Y_1 = \sum_{i=t}^T \left[\gamma * f * \sum_{j=1}^J \delta_j \left(\sum_{i=1}^I (\sum_{k=1}^K V_k M_k e^{-ht}) C_i A_i \frac{\rho}{1000} \right) K_t \right], \quad (3.1)$$

де Y_1 – економічний збиток, що причиняється реципієнтам у результаті забруднення атмосфери від полігонів та звалищ ПВ, грн.;

γ – константа, чисельне значення якої встановлюється з урахуванням інфляції, грн./т;

f – поправка (безрозмірна), що враховує характер розсіювання шкідливих речовин в атмосфері;

δ_j – коефіцієнт (безрозмірний) відносної небезпеки забруднення атмосферного повітря над територіями різного типу j , який залежить від різного ступеня стійкості реципієнтів до забруднення атмосфери і асиміляційного потенціалу території;

V_k – теоретичний потенціал утворення метану з органічної складової ПВ, м³/рік ;

M_k – маса органічної складової у загальному обсягу відходів, т/т за рік, що визначається розрахунковим методом виходячи із морфологічного складу відходів;

h – константа (безрозмірна) утворення метану з органічних відходів;

t – час з моменту відкриття полігону, років;

C_i – масова доля i -ї шкідливої речовини у загальному обсязі біогазу;

A_i – показник (безрозмірний) відносної агресивності i -ї шкідливої речовини, визначається відповідно до класу небезпеки речовини;

K_t – безрозмірний коефіцієнт, що враховує щільність відходів і визначається $K_t = 1,625 - 0,015\rho$, де ρ - щільність відходів, кг/м³.

Розрахунок економічного збитку за забруднення навколишнього середовища фільтратом від полігонів та звалищ ПВ пропонується визначати за формулою

$$Y_2 = \alpha \cdot \sum_{i=1}^I A_i \cdot b_i \cdot (\ell - E - aW) \cdot C_i, \quad (3.2)$$

де Y_2 – економічний збиток, що причиняється реципієнтам у результаті забруднення водних ресурсів від полігонів та звалищ ПВ, грн.;

α – константа, чисельне значення якої встановлюється з урахуванням інфляції, грн./ м³;

A_i – показник відносної агресивності скиду забруднюючих речовин у водойми, безрозмірний;

b_i – показник відносної екологічної небезпеки скиду забруднюючих речовин у водойми, безрозмірний;

l – загальний об'єм притоку води (опади та всі види поверхневого чи ґрунтового притоку), м³/рік;

E – об'єм випаровування та транспірації води, м³/рік (визначається розрахунковим шляхом за водним балансом полігону);

a – поглинаюча здатність відходів, яка визначається в залежності від морфологічного складу ПВ;

W – щорічна маса відходів, що видаляються на звалищі чи полігоні, м³/рік;

C_i – масова доля забруднюючої речовини у фільтраті.

Величина економічного збитку за забруднення навколишнього середовища історичними місцями розміщення побутових відходів на території громади теоретично складає близько 4,5 млн. грн без реалізації заходів щодо ліквідації та рекультивації полігонів/звалищ ПВ [75].

Таким чином, за нульовим варіантом без змін (без впровадження проекту МПУВ) подальший стабільний розвиток населених пунктів громади є, очевидно, проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, погіршення соціально-економічного розвитку громади в цілому. Зокрема, сумарний еколого-економічний збиток складе близько 4,5 млн. грн. щорічно, недоотриманий прибуток від реалізації вторсировини – 5,9 млн. грн. на 1 етапі, 8,3 млн. грн. на 2 етапі реалізації проекту МПУВ щорічно. Прийняття проекту МПУВ спричинить довгостроковий позитивний вплив на природне середовище та здоров'я населення Горішньоплавнівської МТГ.

Вплив МПУВ на викиди парникових газів.

Система управління відходами передбачає діяльність, що пов'язана з викидами парникових газів. Основними з напрямів такої діяльності можуть бути:

- захоронення побутових та інших відходів на полігонах;
- біологічне оброблення відходів;
- утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу (в якості твердого палива);
- термічне знешкодження відходів (ветеринарні, медичні).

Як правило, викиди метану з полігонів є найбільшим джерелом викидів парникових газів в сфері управління відходами. При захороненні побутових та інших відходів на полігонах і звалищах відбувається анаеробне розкладання біовідходів і окремих інших відходів органічного походження (наприклад папір, текстиль). При цьому утворюється так званий полігонний біогаз, який у своєму складі містить парникові гази. Застосування технологічних рішень із роздільного збирання відходів, сортування та компостування зменшує вклад полігонів на викиди парникових газів.

Таким чином при захороненні побутових та інших відходів утворюється наступні парникові гази: діоксид вуглецю (CO₂), метан (CH₄), закис азоту (N₂O). Методології визначення обсягів парникових газів від полігонів та звалищ

враховують лише метан. Обсяги викидів N_2O не враховуються через їх незначну кількість. Викиди двоокису вуглецю (CO_2) біологічного походження не враховуються як парникові, оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами, з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 .

При інерційному розвитку системи управління відходами (у разі неприйняття або невиконання проєкту МПУВ): питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2033 року); використання біовідходів у власних домогосподарствах, у т.ч. спалювання рослинних та інших відходів у власних домогосподарствах буде поширеним у сільській місцевості; практика управління відходами у громаді буде близькою до існуючої, видалення відходів не зменшиться.

При реалізації проєкту МПУВ: показники реалізації заходів зі зменшення обсягів захоронення відходів будуть відповідати плановим значенням та цільовим показникам МПУВ та РПУВ; у джерелах утворення та у пункті роздільного збору вилучатимуться ресурсоцінні фракції, на сортувальній лінії відбуватиметься досортування складових відходів та їх ущільнення; на потужностях біологічного оброблення відходів будуть піддаватися відновлення біовідходи. Таким чином, загалом буде зменшуватися загальний обсяг видалення відходів, а отже звалищного газу, основними складовими якого є метан та вуглекислий газ.

Біологічне оброблення відходів.

На території Кременчуцького кластеру передбачається будівництво потужності біологічного оброблення відходів на території Горішньоплавнівської МТГ (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 25 000 тис. грн. Таким чином, на території Горішньоплавнівської МТГ відповідно проєкту МПУВ передбачається будівництво потужності біологічного оброблення відходів (компостування), орієнтовна площа ділянки для розташування майданчику аеробного компостування штабелями або буртами – 2,4-8,0 га (відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) під об'єкти перероблення органічної складової ПВ необхідно 0,3-1,0 га на 1000 т відходів). Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 11.2.2) в містах з населенням 50-500 тис осіб передбачається польове компостування. Для цього на асфальтованій ділянці – кагат, вкладаються органічні відходи, які попередньо подрібнюються. Далі в масу відходів додають біопрепарати (мікроорганізми), масу відходів періодично помішують за допомогою аератора компосту ТМ «А. ТОМ» 2000 М. А.ТОМ 2000 М розроблений для переробки до 10 000 тонн відходів на рік і агрегується з тракторами на 100 к. с. У результаті отримується компост, який можна використовувати як високоякісне добриво.

Бурти складають з різних шарів та відходів, що забезпечує постійний доступ кисню. Полив виконують рідиною, що збирають під час компостування або

дошовою водою, або попередньо очищеним фільтратом, або спеціальними розчинами для компостування. Ефективних препаратів для прискорення дозрівання компосту, які широко застосовують в Україні дуже багато. Використовуватись буде препарат офіційно сертифікований, що буде відповідати високим вимогам українських і європейських стандартів якості (наприклад Компоназ; Компост; Компостмакер та інші). Вибір технології для компостування у відкритих буртах обирається технологом експлуатуючої організації залежно від виду наявної сировини, пори року, наявності ресурсів, бажаного періоду дозрівання. Оптимальний розмір буртів (компостувальних куп) підбирається під час експлуатації. Максимальна ширина бурта до 3 м. Максимальна висота бурта до 1,3 м.

Таким чином, проектом МПУВ передбачається діяльність в напрямі біологічного оброблення відходів, яка включає компостування органічної частини відходів у складі побутових відходів, відходів від утримання зелених насаджень громади. Перевагами біологічного оброблення відходів є зменшення обсягу захоронення відходів, біостабілізація відходів, знищення патогенних мікроорганізмів у відходах і вироблення компосту для подальшого використання. Утворені при біологічній обробці кінцеві продукти можуть, в залежності від їх якості, бути перероблені, або як органічне добриво, поліпшувач ґрунту, або видалені на полігони.

У разі застосування технологій аеробного оброблення (компостування) буде виділятися двоокис вуглецю (CO_2), але він має біологічне походження та не враховується, як той, що додає парникового ефекту оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 . У анаеробних ділянках компосту може утворюватися в невеликій кількості метан, який у більшості випадків окислюється всередині компосту. Піддані оцінці викиди метану, що потрапляють в атмосферу, знаходяться в діапазоні від менше одного відсотка до декількох відсотків загального вмісту вуглецю в матеріалі (Beck-Friis, 2001; Detzel et al., 2003; Arnold, 2005).

При компостуванні також можуть утворюватися викиди N_2O . Діапазон оцінюваних викидів варіюється в межах від менше 0,5 відсотків до 5 відсотків загального вмісту азоту в матеріалі (Petersen et al., 1998; Hellebrand 1998; Vesterinen, 1996; Beck- Friis, 2001; Detzel et al., 2003).

Органічна частина відходів після біологічного оброблення при їх використанні або захороненні вже не буде розкладатися та утворювати метан (парниковий газ). Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Використання ресурсоцінних фракцій відходів

Використання ресурсоцінних фракцій відходів – це основний напрям у системі управління відходами, який направлений на збереження і відновлення стану навколишнього природного середовища; активацію залучення відновлювального потенціалу у замкнутій цикл використання матеріально-енергетичних ресурсів, що розширює ресурсну складову розвитку громади та регіону загалом; зменшення техногенного впливу на здоров'я населення та ймовірності виникнення територіально-локалізованих захворювань.

У проєкті МПУВ передбачено організацію інфраструктурного забезпечення системи управління відходами відповідно РПУВ, зокрема будівництво сортувальної станції та пункту роздільного збору відходів, а також роздільного збору ресурсоцінних фракцій (паперу та картону, скла, поліетилену, біовідходів), що дозволить: зменшити видалення відходів, а відтак негативний вплив на довкілля; отримати додатковий дохід як громаді, так і суб'єктам господарювання, населенню; покращити санітарний стан громаді, що сприятиме покращенню якості життя населення, а опосередковано - розвитку туризму.

Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.4) на території населених пунктів слід передбачити місця для встановлення пунктів приймання вторинної сировини. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 пункти приймання від кінцевих споживачів паперу, картону, пластику, скла, відходів упаковки, відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, електричного та електронного обладнання та шин у місцях продажу, приватних домогосподарствах, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, комунальних пунктах приймання відходів повинні забезпечувати роздільне збирання окремих видів відходів. Площа земельних ділянок для одного пункту приймання вторсировини повинна складати 15-30 м². Необхідна кількість пунктів приймання вторсировини визначається схемою санітарного очищення відповідного населеного пункту. Для узагальнених розрахунків площі земельної ділянки, для організації пункту приймання вторсировини слід приймати 3 м² на 1000 осіб населення, але не меншу 15 м² на одну ділянку пункту приймання вторсировини.

Відповідно, для кількості населення 59395 осіб необхідна площа пунктів приймання вторсировини складає 177 м². Кількість пунктів роздільного збору уточнюється під час реалізації МПУВ (Захід 2.13 - Визначення концепції функціонування, необхідної кількості та місць розташування пунктів збирання відходів), що буде визначатися потребою населення, попитом на вторсировину тощо.

Відповідно ГБН В.2.2-35077234-001:2011 передбачаються такі функціональні зони: передзаводська (за межами огорожі або умовної границі підприємства); виробнича зі сміттесортувальною лінією; підсобна; складська. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) розміри земельних ділянок під об'єкти

сортування та відновлення побутових відходів складають 0,09 га на 1000 ПВ. Таким чином, необхідна площі під сортувальну станцію – 1,9 га.

Потужність сміттесортувальної станції орієнтовно відповідно РПУВ – 20 тис. т, даний обсяг уточнюється на етапі підготовки ТЕО. Можливий відбір ресурсоцінних фракцій на сортувальній лінії: макулатура (картон МС – 6, папір збірний МС – 11); плівка поліетиленова ПВД (світла); поліетиленова плівка ПВД (темна); ПЕТФ (пляшка та тара з поліетилентерефталакту); МКС пластик (збірні полімери типу ПНД, АБСполіпропілен, ПВХ); ганчір'я, ганчір'я, текстиль; склобій; кольоровий брухт (питна алюмінієва банка, електротехнічний провід).

У проєкті МПУВ передбачається встановлення пресу горизонтального для мінімізації обсягу вторсировини (мінімальні зусилля пресування до 10 т), ущільнення й тюкування здійснюється попередньо відсортованого паперу, картону, пластику, текстилю та кольорових металів тощо.

Відновлення відходів з використанням їх енергетичного потенціалу.

У проєкті МПУВ на даний період не передбачається діяльність в напрямку використання енергетичного потенціалу відходів, так як це не відповідає РПУВ. У той же час використання енергетичного потенціалу відходів призводить до заміщення викопного палива. Тобто відбувається зменшення використання викопного палива з усіма супутніми позитивними екологічними наслідками, у тому числі зменшення викидів парникових газів. Тому даний напрямок є перспективним, але на даному етапі (до 2033 року) більш доцільним є формування системи збору ресурсоцінних фракцій, відповідні енерговмісні фракції в подальшому можуть використовуватися і за даним напрямком.

Термічне знешкодження відходів.

Термічне знешкодження відходів на території громади відповідно РПУВ не передбачається.

Відновлення, оброблення та впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами

Проєктом МПУВ передбачається діяльність в напрямку впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами, їх відновлення, оброблення, повторного використання тощо. Застосування таких технологій сприяє зменшенню розміщення таких видів відходів у навколишньому природному середовищі та їх негативного впливу на складові показників довкілля.

Кількісні значення очікуваного зниження впливу на показники стану навколишнього природного середовища на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проєктів. Більш детальний опис ймовірних наслідків від реалізації видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), які можуть мати наслідки для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, виконуватиметься відповідними виконавцями у процесі здійснення процедури

оцінки впливу на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону загалом, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Висновки щодо ймовірного впливу проекту МПУВ на довкілля.

Атмосферне повітря.

Суттєвого впливу реалізації проекту МПУВ на атмосферне повітря не очікується. Створення додаткових об'єктів інфраструктури (встановлення додаткових контейнерних майданчиків, сортувальної станції, потужності біологічного оброблення відходів та пункту роздільного збору) і поява нових джерел викидів не буде призводити до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини. Розвиток системи збирання та перевезення побутових відходів, ресурсоцінних фракцій, збільшення автопарку сміттєвозів призведуть до збільшення викидів. При цьому кількість сміттєвозів та режим їх руху за маршрутами збирання відходів не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів від автотранспорту відповідних територій громади/області. Використання сучасних сміттєвозів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів від автотранспорту. Реалізація окремих заходів проекту МПУВ буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря (рекультивация полігонів/звалищ відходів, що не відповідають нормам екобезпеки).

Кліматичні зміни.

Очікується загальний позитивний вплив реалізації проекту МПУВ на запобігання кліматичним змінам через загальне зменшення викидів парникових газів. Додатково будуть забезпечені зниження викидів парникових газів при реалізації заходів з біологічного оброблення відходів та збору, сортування ресурсоцінних фракцій відходів.

Реалізація окремих заходів проекту МПУВ будуть супроводжуватися додатковими викидами парникових газів (автотранспорт, компостування тощо), але їх кількість буде невеликою у порівнянні із сукупними зменшеннями.

Водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів проекту МПУВ на водні ресурси буде полягати в основному у зниженні забруднення ґрунтових вод у місцях розміщення (видалення) відходів.

Відходи.

Основні позитивні наслідки реалізації проєкту МПУВ очікуються саме у зниженні навантаження на довкілля, пов'язаного з утворенням відходів та усіма операціями управління ними. Кількісні наслідки реалізації МПУВ закріплені у вигляді відповідних цільових показників, що узгоджені з цільовими показниками національного та регіонального рівня та враховують місцеві особливості.

Земельні ресурси.

Реалізація проєкту МПУВ не призведе до підсилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Зміни в структурі земельного фонду будуть пов'язані зі створенням об'єктів інфраструктури управління відходами, ліквідацією і рекультивацією полігонів та звалищ.

Проведення заходів із ліквідації та рекультивації історичних місць розміщення відходів сприятиме відновленню порушених земель, покращенню санітарно-гігієнічних параметрів територій.

Об'єкти природно-заповідного фонду, екомережа та біорізноманіття.

Проєктом МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу громади та області. Проведення біологічного етапу рекультивації забруднених земель сприятиме розвитку промислового туризму та створенню унікальних об'єктів, які у подальшому можуть розглядатися як заповідна територія, на якій відновлено біорізноманіття.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Очікується, що реалізація проєкту МПУВ призведе до загального поліпшення стану довкілля, його рекреаційних можливостей та естетичних показників об'єктів довкілля через ліквідацію та рекультивацію полігонів/звалищ ПВ, забезпечення населення якісними та доступними послугами у сфері управління відходами.

Населення та інфраструктура.

У проєкті МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на життя і здоров'я населення та існуючу інфраструктуру. Зменшення загроз для здоров'я людей буде досягнуто за рахунок:

- створення об'єктів управління побутовими відходами, що відповідають нормативним вимогам;
- організація системи управління небезпечними відходами, у тому числі медичними відходами;
- створення об'єктів управління відходами руйнувань, будівництва та знесення, а також відходів, що біологічно розкладаються;
- зменшення/ліквідація/недопущення утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Очікується, що реалізація проєкту МПУВ забезпечить населення якісними та доступними послугам у сфері управління побутовими відходами.

Екологічне управління, моніторинг.

Проєкт МПУВ включає напрям діяльності, спрямований на створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами, у т.ч. зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами та вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами. Проєкт МПУВ включає діяльність спрямовану на підсилення екологічного управління на рівні усіх ключових учасників: органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та населення.

Нижче наведено аналіз відповідності цілей МПУВ із стратегічними документами національного та регіонального рівнів (таблиця 3.1).

Реалізація проєкту МПУВ буде мати позитивний вплив на рівень відновлення відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку Горішньоплавнівської МТГ відповідно Стратегії розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та Плану її реалізації на 2026-2028 роки.

Таблиця 3.1 - Узгодженість МПУВ із стратегічними документами та напрямками розвитку Полтавської області

<i>Екологічні цілі</i>	<i>Стратегічна документація національного та регіонального рівнів</i>	<i>Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання</i>	<i>Створення сучасної системи управління відходами</i>
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2	+2
3. Управління відходами	+2	+2	+2
4. Збереження біорізноманіття	+1	+1	+ 1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі МПУВ добре узгоджені з обласними екологічними цілями;

+1 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі принципово узгоджуються, але необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей МПУВ та обласних екологічних цілей;

-2 – цілі МПУВ та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі МПУВ.

Оскільки заходи МПУВ в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження проєкту МПУВ можна очікувати виключно позитивних результатів.

Проблемні питання, на вирішення яких спрямований проєкт МПУВ

У разі незатвердження проєкту МПУВ прогнозуємо такі негативні тенденції для довкілля громади:

- у сфері управління відходами продовжуватиметься різнобічний хаос у потугах й діях влади, бізнесу та громадських ініціатив щодо впровадження різних заходів, спрямованих на зменшення відходів у довкіллі. При чому ці заходи можуть бути концептуально взаємовиключаючими, як наприклад, сортування відходів та принцип економіки замкнутого циклу (recycling) і їх видалення. У результаті ситуація з відходами на території не зміниться, не залучаться кошти на технічне переоснащення даної сфери, збережеться існуюча ситуація щодо забруднення довкілля при видаленні відходів, що породжуватиме нові проблеми та конфлікти в суспільстві. Тому реалізація проєкту МПУВ (до пріоритетних цілей якого віднесено впровадження сучасних підходів та технологій в сфері управління відходами, зменшення негативного впливу місць розміщення (видалення) відходів на довкілля і здоров'я населення, запровадження стандартів ЄС щодо впровадження роздільного збору ПВ та сприяння у впровадженні екологічної культури населення тощо) сприятиме вирішенню проблем у сфері управління відходами;
- будуть наявні ризики виникнення екологообумовлених хвороб у населення громади, зорема обумовлене наявністю забруднень від вигрібних ям, наявних техногенно забруднених місць на території громади, можливими спалюваннями відходами;
- збільшення кількості деградованих земель під впливом антропогенних чинників, що обумовлене обсягами видалення відходів;
- недоотримання прибутку громадою, окремими суб'єктами господарювання та населенням через відсутність розвиненого ринку вторсировини;
- відсутність санітарної очистки населених пунктів громади призведе до погіршення якості життя населення.

Проєкт МПУВ передбачає комплекс завдань, спрямованих на вирішення конкретних проблем охорони довкілля, зокрема в системі управління відходами громади, з урахуванням регіональних пріоритетів. Якщо проєкт МПУВ не буде затвердженою, усі ці заходи не будуть комплексними, інтегрованими й ефективними.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Введення воєнного стану в Україні, відобразилися на показниках стану навколишнього природного середовища та їх пріоритетності. Разом з тим, слід зазначити, що прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних факторів дуже важко (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, до того ж можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з кількома факторами впливу. Іншими словами, виділити внесок об'єктів інфраструктури управління відходами у вплив на здоров'я населення, на фоні безлічі інших факторів і кумулятивних ефектів являється непростим завданням, що в рамках СЕО не визначає обов'язковості доведення прямого зв'язку між здоров'ям населення та впливом об'єктів інфраструктури управління відходами.

Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з окремими категоріями утворення та управління відходами.

Проект МПУВ спрямований на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему управління відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом. Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів проекту МПУВ буде здійснюватися згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації планованої діяльності проекту ДДП на довкілля наведена в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 - Оцінка ймовірного впливу реалізації проекту МПУВ на довкілля відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація ДДП спричинити:	Вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
<i>Атмосферне повітря</i>				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		За рахунок організація збору ресурсоцінних фракцій відходів можливе збільшення викидів від пересувних джерел, але в загальному обсязі викидів від пересувних джерел на території громади це буде несуттєве значення
Погіршення якості атмосферного повітря?			+	Зменшення викидів парникових газів (звалищного газу) внаслідок ліквідації та рекультивациі полігонів/ звалищ та МВВ, які не відповідають нормам екобезпеки
Появу джерел неприємних запахів?			+	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
<i>Водне середовище</i>				
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	Передбачається нейтралізація забруднення від вигрібних ям
<i>Відходи</i>				
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?			+	Сприятиме зменшенню обсягів відходів
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	Будівництво об'єктів системи управління відходами буде здійснюватися згідно чинного законодавства з наявністю відповідної екологічної документації.
Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
<i>Земельні ресурси</i>				

Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	Навпаки, біологічна ремедіація техногенно забруднених територій сприятиме відновленню ґрунтового шару.
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
<i>Біорізноманіття</i>				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
<i>Населення та інфраструктура</i>				
Вплив на стан забезпечення робочими місцями населення?	+			Передбачається збільшення робочих місць за рахунок залучення вторресурсів у господарський обіг громади, розвитку системи управління відходами
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
Вплив на фінансово-економічне забезпечення району?	+			Позитивний за рахунок розвитку екологоорієнтованих секторів економіки (ринку вторресурсів тощо).
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	Опосередкованим результатом реалізації заходів МПУВ є зменшення екологообумовлених захворювань населення громади, покращення благополуччя населення.
<i>Екологічне управління та моніторинг</i>				
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
Погіршення екологічного моніторингу?			+	
Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
<i>Інше</i>				
Підвищення рівня використання будь-якого виду вторинних ресурсів?	+			Передбачено використання вторресурсів громади відповідно цільових показників
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі оцінок, представлених в таблиці 4.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу проєкту МПУВ на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. У результаті реалізації проєкту МПУВ не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. За рахунок організації збору відходів можливе збільшення викидів від пересувних джерел, але в загальному обсязі викидів від пересувних джерел на території громади це буде несуттєве значення. Передбачається зменшення викидів парникових газів (звалищного газу) внаслідок ліквідації та рекультивації історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ) відповідно РПУВ.

2) Вплив на водні ресурси. Проєкт МПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

3) Відходи. Впровадження проєкту МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів утворення відходів, збільшенню обсягів їх відновлення (повторного використання, оброблення тощо) та відверненню їх негативного впливу на стан навколишнього природного середовища та здоров'я мешканців населених пунктів громади;

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації проєкту МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Разом з тим, ліквідація та рекультивація історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ) відповідно РПУВ, що передбачена заходами проєкту МПУВ сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. У проєкті МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Проведення біологічної рекультивації забруднених земель сприятиме відновленню та збільшенню біорізноманіття громади.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не призводить до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Проєкт МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як розвиток ринку вторресурсів за рахунок розширення роздільного збору відходів, пункту збору відходів тощо, сприятиме покращенню забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення громади.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Проєкт МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація проєкту МПУВ може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які

самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація проєкту МПУВ не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація цілей, завдань та заходів проєкту МПУВ сприятиме ефективній інтеграції положень директив Європейського Союзу для переходу до мінімізації забруднення та закладе основи посиленого переходу до Європейського зеленого курсу, зокрема з розбудови інфраструктури управління відходами та сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді. На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Горішньоплавнівської міської територіальної громади, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) сукупний вплив від реалізації проєкту МПУВ є екологічно допустимим.

Загальна площа земель природно – заповідного фонду Горішньоплавнівської міської територіальної громади складає 1 604,7 га. В межах Горішньоплавнівської МТГ знаходиться ландшафтний заказник місцевого значення «Лісові озера» (місцезнаходження – околиці сіл Кузьменки, Кияшки, Комсомольське лісництво, кв.20-22, 24, 27-29, 58-60, 67-69) та ландшафтний заказник місцевого значення «Заплава Псла» (місцезнаходження – м. Горішні Плавні, Салівське лісництво, кв. 1-7). На території Горішньоплавнівської МТГ розміщуються об'єкти Смарагдової мережі: у південно-західній частині громади біля м. Горішні Плавні розташовується *Dniprodzerzhynske Reservoir* (SiteCode: UA0000135, площа 54004,0 м²); у західній частині громади розташовується *Lower and middle Psel river valley* (SiteCode: UA0000312, площа 67495,10 м²). Проєкт МПУВ не передбачає негативного впливу на об'єкти ПЗФ, Смарагдової мережі, а навпаки, лівідація та рекультивація історичних місць розміщення відходів (у т.ч. несанкціонованих звалищ), формування екологічної свідомості населення сприятиме зменшенню антропогенного впливу на дані об'єкти.

Важливим питанням у проєкті МПУВ було формування екологічної свідомості населення щодо збереження об'єктів ПЗФ та екомережі, біорізноманіття з метою унеможливлення негативного впливу населення громади на дані об'єкти, захарашення їх відходами.

Таким чином, вплив на біорозноманіття, флору, фауну, ґрунти, надра, клімат, повітря, воду, ландшафт, безпеку життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальні активи не передбачається, а заходи передбачені проєктом МПУВ направлені на зменшення можливого існуючого впливу від управління відходами на навколишнє середовище громади.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Даний розділ містить інформацію про зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі:

- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Водного Кодексу України;
- Земельного кодексу України;
- Закону України «Про управління відходами»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закону України «Про оцінку пливку на довкілля»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р;
- Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р ;
- Указу Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

– узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

– забезпечення загальної доступності матеріалів ДДП та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

– надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.1991 р., зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

д) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

е) видача дозволів на здійснення операцій у сфері управління відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

ж) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

з) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;
- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив».

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення «ієрархії пріоритетів управління відходами».

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів».

Відповідно до ієрархії пріоритетів управління відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС», яка передбачає заходи, процедури та настанови для попередження або зменшення, наскільки це можливо, будь-якого негативного впливу на довкілля, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну і флору та ландшафт, а також будь-яких пов'язаних з цим ризиків для здоров'я людей, що виникли в результаті управління відходами видобувної промисловості.

Згідно положень Директиви фізичні або юридичні особи, відповідальні за управління відходами видобування, складають та забезпечують виконання планів

управління відходами для мінімізації, оброблення, відновлення та видалення відходів видобування, враховуючи принцип сталого розвитку.

Проект МПУВ визначає головні напрями у сфері управління відходами у Горішньоплавнівській МТГ з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проєкту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямами співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; управління відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

При реалізації планованої діяльності обов'язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проєктом ДДП у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, управління відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Аналіз відповідності цілей напрямів МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в табл. 1.1.

ДДП розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше. Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на офіційному вебсайті тощо;

II. Проведення громадського обговорення шляхом надання письмових зауважень і пропозицій у відповідності до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання завдань та заходів проєкту МПУВ є:

- розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища - висновку з оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних

джерел (у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»), дозволу на спеціальне водокористування (у відповідності до вимог Водного кодексу України), дозволу на операції оброблення відходів (у відповідності до вимог Закону України «Про управління відходами»);

- встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;
- недопущення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- впровадження заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин;
- недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;
- недопущення скидання недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти;
- утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв;
- утримання в належному стані охоронних зон водних об'єктів.

Відповідно до нормативно-правової бази України МПУВ відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до проекту МПУВ перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 940 від 13.08.2024). Основними завданнями якої є за напрямком:

- «Розвиток інженерної інфраструктури» включають: сприяння створенню мережі сміттєпереробних підприємств, проведенню роз'яснювальної роботи з підвищення рівня поінформованості населення щодо управління відходами; поширення практики застосування державно-приватного партнерства для залучення інвестицій у технічне переобладнання (модернізацію) інженерної інфраструктури житлово-комунального господарства (у тому числі впровадження

сучасних технологій та обладнання у сфері водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, поводження з твердими побутовими відходами);

- «Підтримка програм міжрегіональної кооперації та обмінів між регіонами України» включають: забезпечення проведення інформаційної кампанії та організації міжрегіональної співпраці щодо здійснення регіонами спільних заходів, спрямованих на розвиток економіки, туристично-рекреаційної сфери, транспортної інфраструктури, використання господарського комплексу, зменшення антропогенного навантаження на територію, впровадження сучасних технологій переробки та утилізації побутових і виробничих відходів, впровадження принципів інтегрованого управління територією;

- «Посилення інтегруючої ролі агломерацій та великих міст» включають: забезпечення підтримки індустрії переробки та утилізації відходів, що використовує передові інноваційні технології.

Проект МПУВ передбачає заходи на виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VІІІ. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем. Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019 р.) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України; зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління. До завдань належить: стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у тому числі шлаків, упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами.

Проблема накопичення побутових відходів розв'язуватиметься шляхом мінімізації їх утворення, забезпечення максимального використання ресурсоємних відходів, а проблема відновлення небезпечних відходів вирішуватиметься шляхом вдосконалення технологічних процесів та побудови високотехнологічних комплексів для їх відновлення.

Реалізація Основних засад (стратегії) державної екологічної політики дасть змогу, зокрема, мінімізувати забруднення ґрунтів небезпечними забруднюючими речовинами та відходами.

Відповідно до показників оцінки реалізації державної екологічної політики частка відходів, що захоронюються має зменшитися із 50% загального обсягу утворених відходів у 2015 році, до 45% у 2020, 40% у 2025 та 35% у 2030 році.

Виконання проекту МПУВ сприятиме досягненню завдань стратегії, зокрема, щодо стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів та зниження екологічних ризиків. Положення Стратегії враховані під час визначення цільових індикаторів документа державного планування.

3) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

Метою цієї Стратегії є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до управління відходами на державному, регіональному та місцевому рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Спеціальними заходами у сфері побутових та промислових відходів є, зокрема, такі:

- залучення населення до роздільного збирання побутових відходів та стимулювання такого їх збирання;
- підвищення рівня перероблення побутових відходів;

- запровадження компостування органічної складової побутових відходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районів міст;

- створення в рамках пілотних проектів об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів. Кількість і розташування виробництв залежатиме від прийняття нормативних документів, які регулюватимуть питання використання альтернативного палива;

- визначення основних технологічних процесів - найкращих доступних технологій для повторного використання, перероблення та утилізації промислових відходів;

- створення системи екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах з урахуванням моделі регіональних полігонів промислових відходів, для повторного використання, перероблення та утилізації яких відсутні екологічно безпечні технології;

- створення централізованих регіональних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів.

Проєкт МПУВ розроблено на виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та включає заходи, що відповідають положенням стратегії.

4) Національний план управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р. При розробці МПУВ враховані положення передбачені Національним планом управління відходами до 2033 року:

- охоплення послугою з управління побутовими відходами - збільшення до 85 відсотків до 2033 року;

- підвищення рівня підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів - не менше 20 відсотків — до 2030 року;

- впровадження у населених пунктах системи роздільного збирання побутових відходів - щорічне збільшенням на 10 відсотків охоплення населення починаючи з другого року дії місцевих планів управління відходами;

- підвищення рівня підготовки до повторного використання, рециклінгу та іншого відновлення матеріалів, відходів будівництва та знесення, що не є небезпечними - щонайменше до 70 відсотків за масою до 2033 року;

- ресурсоемність валового внутрішнього продукту - співвідношення спожитих фізичних обсягів природних ресурсів, утворених відходів та викидів забруднюючих речовин до обсягу валового внутрішнього продукту має становити у 2025 році 80 відсотків до рівня 2015 року та у 2030 році 60 відсотків до рівня 2015 року;

- зменшення обсягу утворення відходів від усіх видів економічної діяльності - обсяг утворених відходів від усіх видів економічної діяльності на одиницю валового внутрішнього продукту, розрахована на основі паритету купівельної спроможності

2011 року, має становити не більше 880 кілограмів на 1000 доларів США у 2025 році та не більше 800 кілограмів на 1000 доларів США у 2030 році;

- кількість та площа рекультивованих історичних місць розміщення відходів - періодичність рекультивації визначається на основі визначення екологічного ризику історичних місць розміщення відходів, до 2033 року – 100% від необхідної кількості;

- показники щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів: до 2030 року — не менше 20 відсотків їх маси; до 2035 року — не менше 25 відсотків їх маси; до 2040 року — не менше 35 відсотків їх маси;

- зменшення видалення побутових відходів на полігонах - до 10 відсотків до 2035 року;

- кількість видалених побутових відходів на полігони - не перевищення 25 відсотків у 2035 році;

- кількість захоронення побутових відходів - необхідно зменшити на 30 відсотків їх загального обсягу побутових відходів до 2033 року;

- організація компостування зелених відходів з громадських парків та садів - до 2030 року для всіх населених пунктів з населенням понад 100 тис. мешканців (ціль не встановлює обмеження щодо впровадження компостування в інших менших населених пунктах);

- управління біовідходами - докремені біовідходи мають піддаватися іншим, крім захоронення, операціям з оброблення відходів, наприклад, компостування, аеробне та анаеробне зброджування тощо. Цільові показники зменшення захоронення біовідходів, зокрема: до 2030 року зменшення захоронення біовідходів на 10 відсотків обсягу біовідходів, які утворюються у складі побутових відходів; до 2033 року зменшення до 15 відсотків захоронення біовідходів.

5) Закон України «Про управління відходами» прийнятий Верховною Радою України 20 червня 2022 року № 2320-ІХ.

Документ передбачає та визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Проєкт МПУВ розробляється на виконання вимог Закону України «Про управління відходами» та передбачає відповідні заходи.

6) В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний

орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

б) Регіональний план управління відходами у Полтавській області до 2033 року (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р. №977). Проект МПУВ розроблено з урахуванням цілей та цільових показників, визначених проектом Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року, а також відповідно рекомендацій інфраструктурного забезпечення для Кременчуцького кластеру.

7) Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»).

8) Стратегія розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та План її реалізації на 2026-2028 роки (до цілей віднесено Стратегічну ціль В.3 Покращення стану довкілля та безпеки ТГ, де передбачені заходи щодо управління відходами відповідно РПУВ).

Проект МПУВ розроблено з урахуванням цілей та завдань, передбачених регіональними та місцевими програмами у сфері екологічної безпеки та управління відходами.

Основні чинні нормативи у сфері захисту атмосферного повітря встановлені: Постановою Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300-2002-п від 13.03.2002 р., зі змінами); Наказом Мінприроди України «Про затвердження нормативів гранично-допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел» (№ 309 від 27.06.2006 р.).

Юридичні засади управління водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995 р.) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального

водокористування» від 07.02.2017 року № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Основне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами: постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002 р., зі змінами); постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996 р., зі змінами); наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» № 2024 від 18.12.1998 р.).

В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018 р.). У процесі стратегічної екологічної оцінки проєкту МПУВ було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту проєкту МПУВ був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на державному та регіональному рівнях, та ключовим відповідним цілям.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даного проєкту МПУВ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах - звітом про СЕО пропонується на

подальших стадіях реалізації заходів та проєктів МПУВ, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що проєкт ДДП «Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року» відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3- 5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Синергетичний вплив. Накопичені токсикологічними дослідженнями дані свідчать про те, що в більшості випадків одночасна присутність декількох шкідливих хімічних речовин у компоненті довкілля чи організмі людини в комбінації діють за типом сумації, тобто дія їх додається. Для речовин, які викидатимуться проєктованими об'єктами ефект сумації шкідливого впливу не встановлений.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) будуть проявлятися внаслідок будівництва та влаштування проєктованих об'єктів і полягатимуть в тимчасовому накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря під час будівельних робіт.

Узагальнені результати визначення ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, від реалізації цілей і завдань, визначених в проєкті МПУВ представлені в табл. 6.1.

Табл. 6.1 - Узагальнені результати процедури оцінки проєктних рішень
ДДП*

Об'єкти впливу	Виробничі території	Сельбищні території	Комунальні території	Ландшафтно-рекреаційні території
Атмосферне повітря	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	П/ДС/М
Клімат	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС
Вода	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС
Ґрунти	Нп/М/КС	Нп/М/КС	Нп/М/КС	Нп/М/КС
Природоохоронні території	Відсутній вплив	Відсутній вплив	Відсутній вплив	П/М/ДС
Біорізноманіття	М/КС	М/КС	М/КС	П/М/ДС
Здоров'я людей	М/КС	М/КС	М/КС	М/КС

*де: П/Нп - Прямий / Непрямий;

ДС/ СС/КС - Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік);

М/Р - Місцевий / Регіональний;

К/С/ТрК - Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний.

Серед переліку заходів проєкту МПУВ передбачено основні напрямки удосконалення системи управління відходами у громаді відповідно РПУВ (табл. 6.2).

Таблиця 6.2 - Основні напрямки удосконалення системи управління відходами у Горішньоплавнівській МТГ

Захід	Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Встановлення контейнерних майданчиків (у тому числі для контейнерів збору ресурсоцінних фракцій). Організація пункту збору вторинної сировини.	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
	Атмосферне повітря	При будівництві очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. При вивізці контейнерів у спецтранспорт, роботі пунктів збору вторинної сировини, може супроводжуватися викидами пилу. Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
	Водне середовище	Ризики забруднення поверхневих і підземних вод при дотриманні містобудівних та екологічних норм відсутні.
	Ґрунтове середовище	Встановлення контейнерних майданчиків передбачається на антропогенно змінених ділянках ґрунту.
	Відходи	Після збору відходів від майданчиків, невідсортовані змішані відходи транспортуються на регіональний полігон, а відсортовані ресурсоцінні фракції

		досортовуються та ущільнюються й транспортуються на відповідні об'єкти їх переробки. У процесі будівництва та діяльності пунктів збору вторсировини будуть утворюватися відходи, які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на відновлення спеціалізованим організаціям.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Вплив не передбачається
	Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності пункту вторсировини попередньо оцінюються як мінімальні. Встановлення контейнерних майданчиків може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через потенційні ризики для здоров'я. У той же час при дотриманні санітарно-гігієнічних норм експлуатації контейнерів (вчасне вивезення, оброблення), ризики забруднення відсутні. З іншої сторони, це може збільшити прибутки місцевих мешканців, робочі місця, мати позитивні наслідки.
Рекультивация історичних місць розміщення відходів (звалищ/полігонів ПВ) відповідно РПУВ	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
	Атмосферне повітря	Зниження рівня викидів метану, CO ₂ та інших парникових газів, що утворюються внаслідок розкладу відходів. Зменшення забруднення повітря пилом та іншими шкідливими речовинами.
	Водне середовище	Зниження ризику забруднення поверхневих та підземних вод завдяки запобіганню витокам фільтраційних вод.
	Ґрунтове середовище	Поліпшення стану ґрунтів за рахунок ліквідації джерел забруднення та відновлення їхньої природної структури. Можливе використання спеціальних покриттів для запобігання подальшому забрудненню.
	Відходи	Зменшення обсягу відходів та їх відновлення. Можлива рекультивация для подальшого використання у рекреаційних цілях.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Відновлення природних місць проживання для флори та фауни, що сприятиме збільшенню біорізноманіття. Можливе створення зелених зон та рекреаційних територій на відновлених територіях.
	Навколишнє соціальне	Поліпшення якості життя місцевого

	середовище	населення завдяки зниженню негативного впливу історичних місць видалення відходівна здоров'я населення та довкілля. Підвищення естетичної привабливості місцевості та можливості її використання для громадських потреб.
Будівництво потужності біологічного оброблення відходів	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.
	Атмосферне повітря	При будівництві об'єкту очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. Під час компостування можуть виникати запахи та незначні викиди газів.
	Водне середовище	Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.
	Ґрунтове середовище	Ризик забруднення ґрунтів мінімальний за умови належного управління процесом компостування. Можливість використання компосту для збагачення ґрунтів органічними речовинами, покращуючи їх структуру та родючість.
	Відходи	Значне зменшення обсягу органічних відходів, які потребують відновлення. Зменшення обсягу органічних відходів пояснюється тим, що біовідходи будуть перероблятися на компост. Цей компост можна використовувати для властивостей покращення ґрунтів у сільському господарстві та благоустрою територій, рекультивації порушених земель, таким чином ефективно зменшуючи кількість відходів, що потребують відновлення.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Негативний вплив не очікується. Проект сприятиме створенню більш природних екосистем за рахунок використання органічного компосту для озеленення та відновлення місць проживання місцевої флори та фауни.
	Навколишнє соціальне середовище	Проект може покращити якість життя місцевого населення за рахунок зменшення кількості відходів, шляхом їх компостування та подальшого використання при благоустрої зелених зон та рекультивації порушених земель. Важливо забезпечити належні заходи для мінімізації запахів та інших можливих незручностей під час дозрівання компосту для місцевих жителів.
Будівництво сортувальної станції	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.

	Атмосферне повітря	При будівництві об'єкту очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. Робота сортувальної станції може супроводжуватися викидами пилу. Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування (зокрема при процедурі ОВД)
	Водне середовище	Водопостачання та водовідведення визначається на наступних стадіях проектування (оцінюються на етапі процедури ОВД)
	Ґрунтове середовище	Ризик забруднення ґрунтів мінімальний за умови належного управління процесом сортування. Встановлення сортувальної станції передбачається на рекультивованому полігоні ПВ, отже порушення ґрунтового покриву при будівництві відсутнє. При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
	Відходи	Значне зменшення обсягу відходів, за рахунок відбору та підготовки ресурсоцінних фракцій. Ресурсоцінні фракції використовуються для заміни сировини, що позитивно вплине на економіку громади. Крім того, зменшується обсяг видалених відходів, що позитивно впливає на екологічний стан громади. У процесі будівництва та діяльності сортувальної станції будуть утворюватися відходи, які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на відновлення спеціалізованим організаціям відповідно РПУВ.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Негативний вплив не очікується. Проект сприятиме створенню більш природних екосистем за рахунок зменшення обсягу видалених відходів, а отже – техногенного впливу на довкілля.
	Навколишнє соціальне середовище	Проект може покращити якість життя місцевого населення за рахунок зменшення кількості відходів, шляхом їх подальшого використання в економіці громади. Важливо забезпечити належні заходи для мінімізації викидів пилу та інших можливих викидів забруднюючих речовин при сортуванні для місцевих жителів.

Зведений опису і оцінка можливого впливу заходів проекту МПУВ на довкілля приведено у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3 – Таблиця зведеного опису і оцінки можливого впливу заходів МПУВ на довкілля

Фактори	Фази життєвого циклу проекту	Опис (характеристика) впливу																		Оцінка значимості впливу		
		негативний	позитивний	транскордонний	прямий	опосередкований або побічний	невідворотний	оборотний	незворотний	короткостроковий	середньостроковий	довгостроковий	тимчасовий	постійний	місцевий	ширшого масштабу	кумулятивний	ймовірний у штатному режимі	ймовірний у разі аварій	незначний	помірної значимості	значний
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
здоров'я населення	0	-	-	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
стан фауни, флори, біорізноманіття землі (у тому числі вилучення земельних ділянок)	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ґрунт та надра	0	+	-	-	+	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-
	1	-	+	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	-	-	+
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Водні ресурси	0	-	-	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	-	+	-	-	-	-	-	+	-
	1	-	+	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Фактори	Фази життєвого циклу проекту	Опис (характеристика) впливу																		Оцінка значимості впливу		
		негативний	позитивний	транскордонний	прямий	опосередкований або побічний	невідворотний	оборотний	незворотний	короткостроковий	середньостроковий	довгостроковий	тимчасовий	постійний	місцевий	ширшого масштабу	кумулятивний	ймовірний у штатному режимі	ймовірний у разі аварій	незначний	помірної значимості	значний
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Атмосферне повітря	0	+	-	-	+	-	-	+	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-
	1	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	+
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів)	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	+	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ландшафт	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Фактори	Фази життєвого циклу проекту	Опис (характеристика) впливу																		Оцінка значимості впливу		
		негативний	позитивний	транскордонний	прямий	опосередкований або побічний	невідворотний	оборотний	незворотний	короткостроковий	середньостроковий	довгостроковий	тимчасовий	постійний	місцевий	ширшого масштабу	кумулятивний	ймовірний у штатному режимі	ймовірний у разі аварій	незначний	помірної значимості	значний
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
соціально-економічні умови	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
шум	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
відходи	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-
	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	+	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Пояснення до таблиці:

У графі 2 вказані фази життєвого циклу проекту: 0 - підготовчі і будівельні роботи, 1 – впровадження діяльності (операційна фаза),

2 – виведення з експлуатації, включаючи роботи з демонтажу по завершенню діяльності.

При заповненні таблиці вжиті наступні терміни у таких значеннях:

Прямий вплив – вплив (зміна, поява або зникнення), що відбувається внаслідок прямого фізичного (механічного, хімічного або біологічного) контакту між джерелом та об'єктом впливу.

Опосередкований вплив – вплив, що чинить джерело впливу на об'єкт через серію проміжних, іноді не до кінця відомих ланок (об'єктів або процесів). Невідворотний вплив – вплив, якого за існуючих технологій не можливо уникнути, навіть у разі виконання превентивних заходів (заходів із запобігання, відвернення чи уникнення негативного впливу чи наслідків).

Оборотний вплив – такий вплив, при якому зміни, що відбулися в об'єкті або процесі довілля, можуть розвиватися у зворотньому напрямку, об'єкт або процес довілля – повертатися до вихідного стану, а властивості довілля – відновлюватися.

Необоротний (незворотний) вплив - такий вплив, при якому зміни об'єкту або процесу довкілля, що відбулися внаслідок впливу, не зможуть протікати у зворотньому напрямку, а об'єкт чи процес, що було змінено, не зможе повернутися до вихідного стану (стану, який існував до початку впливу).

Короткостроковий вплив – вплив, наслідки якого тривають і встигають згаснути за період часу не більше року. Середньостроковий вплив: від одного до трьох років. Довгостроковий вплив: від трьох років. Якщо наслідки триватимуть понад 10 років, такий вплив є дуже тривалим.

Кумулятивний вплив – сукупний вплив на довкілля, що виникає від сукупності або комбінації впливів даної планованої діяльності у поєднанні з впливами іншої наявної на даний час планованої діяльності та об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, що здійснювалися (експлуатувалися) в минулому або очікуються у передбачуваному майбутньому (щодо яких отримано рішення про провадження).

Тимчасовий вплив – вплив, який проявляється протягом обмеженого проміжку часу і через деякий час може знову виникати (повертатися) з певною закономірною або випадковою повторюваністю.

Постійний вплив – вплив, який спостерігається увесь час (без перерв, але, можливо, з різною інтенсивністю) протягом однієї або кількох фаз життєвого циклу проекту.

Необхідність реалізації заходів МПУВ обумовлена: необхідність збільшення відбору ресорсоцінних фракцій із відходів, зменшення видалення побутових відходів на території Горішньоплавнівської МТГ; необхідність реалізації плану заходів РПУВ, а також відповідність політики у сфері управління відходами на території Горішньоплавнівської МТГ законодавству України, зокрема Закону України «Про управління відходами», Національному плану управління відходами до 2033 року.

Очікуваними наслідками реалізації проекту МПУВ є зниження навантаження на довкілля, пов'язане з утворенням відходів та управління ними. При цьому реалізація заходів зі створення об'єктів інфраструктури управління відходами, модернізації таких об'єктів, а також експлуатація об'єктів управління відходами будуть супроводжуватися додатковими факторами впливу на довкілля. Негативні впливи на довкілля, що будуть виникати при створенні, модернізації та експлуатації інфраструктурних об'єктів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів. Це буде забезпечуватись застосуванням сучасних технічних рішень та проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД).

Передбачається, що реалізація проекту МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля. Очікуваними позитивними наслідками реалізації ДДП, сформовані у формі завдань проекту МПУВ, є зокрема: вдосконалення інституційної структури сфери управління відходами та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами; вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами; підвищення обізнаності населення щодо управління побутовими та промисловими відходами, біовідходами тощо. При цьому слід враховувати, що цими показниками позитивні наслідки не обмежуються. За окремими видами відходів числові значення очікуваного позитивного ефекту не визначаються через значний рівень невизначеності, що зумовлений зовнішніми і внутрішніми факторами.

Довгострокові наслідки від прийняття проекту МПУВ важко переоцінити, оскільки передбачається вдосконалення системи управління відходами, створення нових та реконструкція об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам санітарної та екологічної безпеки. Очевидно, що довгостроковими наслідками є покращення якості компонентів довкілля та підвищення рівня добробуту населення, що буде результатом виконання та дотримання заходів проекту МПУВ.

Оцінка та аналіз запланованих заходів проекту МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням місцевого плану та досягненням цільових показників.

На основі вище викладеного, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу проекту МПУВ на довкілля: реалізація заходів, передбачених проектом МПУВ, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час реалізації МПУВ на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Ймовірними наслідками для елементів довкілля та здоров'я населення є:

1) Вплив на атмосферне повітря.

В результаті реалізації проекту МПУВ суттєвого впливу на атмосферне повітря не очікується, оскільки реалізація окремих заходів МПУВ буде

призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих - до зменшення. Зокрема, розвиток системи збирання, перевезення, сортування та ущільнення відходів призведе до збільшення викидів, проте це в кінцевому підсумку не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів, а використання сучасного спецтранспорту забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів. Реалізація таких заходів проєкту МПУВ, як ліквідація та рекультивація історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ ПВ) відповідно РПУВ, зменшення обсягів захоронення біовідходів буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря. Будівництво відповідних об'єктів управління відходами відповідно РПУВ передбачається тільки при додержанні всіх екологічних вимог щодо інженерно-технологічного захисту довкілля та визначається на наступних стадіях проектування (зокрема при процедурі ОВД).

Кумулятивно розвиток інфраструктури збирання та управління відходами в громаді не буде призводити до викидів в концентраціях, що перевищують ГДК.

2) Вплив на водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів проєкту МПУВ на водні ресурси буде полягати у зниженні забруднення поверхневих та підземних вод при ліквідації та рекультивації історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ ПВ), відповідно РПУВ передбачається регіональний полігон у Кременчуцькій ТГ для Кременчуцького кластеру.

3) Відходи.

Впровадження проєкту МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів їх розміщення (видалення) у навколишньому середовищі.

4) Вплив на земельні ресурси.

Внаслідок реалізації проєкту МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Натомість, ймовірними позитивними наслідками реалізації заходів проєкту МПУВ є відновлення природних ландшафтів, раціональне використання земельних ресурсів, поліпшення структури земельного фонду. Будівництво об'єктів інфраструктури збирання та сортування відходів вимагає залучення у господарській обіг додаткових земельних ділянок, котре, однак, буде скомпенсоване за рахунок проведення заходів з рекультивації. Дотримання вимог щодо розміщення та функціонування запланованих об'єктів дозволить мінімізувати їх негативний вплив на земельні ресурси. При безаварійній експлуатації інфраструктурних об'єктів та додержанні всіх екологічних вимог щодо інженерно-технологічного захисту довкілля, вплив на ґрунтове середовище допустимий. Вплив на ґрунтове середовище та заходи щодо його мінімізації при будівництві об'єктів інфраструктурного забезпечення системи управління

відходами визначається на наступних стадіях проектування (зокрема при процедурі ОВД).

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони.

У проєкті МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість, реалізація запропонованих проєктом МПУВ заходів сприятиме відновленню порушених земель та збільшенню біологічного різноманіття на територіях, де проведено біологічну рекультивацію.

6) Вплив на культурну спадщину.

У проєкті МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на здоров'я населення та інфраструктуру.

Проєкт МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як встановлення контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору ресурсоцінних фракцій відходів, сприятиме покращенню санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Проте, можливе локальне формування такої загрози у місцях розміщення об'єктів інфраструктури управління відходами за умов порушення вимог щодо експлуатації таких об'єктів. Очікується, що реалізація проєкту МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля, поліпшення яких має призвести до зниження рівня захворюваності населення та покращення умов його життєдіяльності.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше.

Проєкт МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас, реалізація заходів проєкту МПУВ забезпечить доступ до оперативної інформації про стан системи управління відходами у процесі прийняття ефективних рішень у даній сфері.

9) Кумулятивний вплив.

Ймовірність того, що реалізація проєкту МПУВ призведе до таких можливих наслідків, які в сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний негативний вплив на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

У разі реалізації заходів проєкту МПУВ можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі. Довгострокові наслідки від реалізації проєкту МПУВ пов'язані з удосконаленням системи управління відходами, створенням нових або реконструкцією існуючих об'єктів управління відходами, ліквідацією та рекультивацією історичних місць розміщення відходів. Довгострокові наслідки проявляються через покращення якості компонентів довкілля та умов життєдіяльності населення.

Реалізація заходів, пов'язаних з припиненням експлуатації історичних місць розміщення відходів, рекультивацією техногенно забруднених територій,

ліквідацією несанкціонованих звалищ, сприятиме екстернальному перехресному позитивному впливу на стан атмосферного повітря, земельних та водних ресурсів, створюючи при цьому передумови для поліпшення умов проживання населення громади, що проживає біля даної території, та стану його здоров'я.

Послідовна узгоджена реалізація заходів проекту МПУВ, спрямованих на охоплення всієї території України роздільним збиранням відходів, із заходами зі створення пункту підготовки вторсировини та сортувальної станції, потужності біологічного оброблення відходів, створить синергійні ефекти у формі скорочення обсягів захоронення відходів, підвищення рівня вилучення ресурсоцінних компонентів, вилучення небезпечних відходів зі складу ПВ. Комплексна реалізація усіх передбачених проектом МПУВ заходів дозволить агреговано досягти покращення стану довкілля, а їх поетапне узгоджене виконання - забезпечити нагромадження позитивних ефектів при переході від коротко- до довгострокового періоду.

Тобто, реалізація проекту Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року сприятиме покращенню екологічної ситуації на території громади.

Оцінка та аналіз запланованих заходів проекту МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з його виконанням та досягненням цільових показників.

Кожен з цільових показників проекту МПУВ в поєднанні з всіма запланованими заходами та комплексним підходом до системи управління відходами забезпечить досягнення максимального позитивного ефекту реалізації проекту МПУВ, що є позитивними синергічними наслідками (сумарний ефект, який полягає в суттєвій перевазі взаємодії кількох факторів разом замість дії кожного окремо компоненту).

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в документі державного планування включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація системи санітарної чистки територій та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на державному, регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження заходів і проектів запланованих МПУВ. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження ДДП. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проекту МПУВ і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація проекту МПУВ потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються напрямків МПУВ, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища населених пунктів громади. Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я населення мають стати заходи, пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації на території громади. У проекті МПУВ заплановані наступні природоохоронні заходи, що направлені на запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання ДДП:

- удосконалення системи управління відходами на інноваційних засадах;
- створення сучасної інфраструктури у сфері управління відходами, запровадження новітніх технологій, зменшення обсягів їх захоронення;
- покращення інфраструктури збирання та оброблення відходів, що передбачає залучення інвестицій;

- налагодження схеми роздільного збирання побутових відходів, встановлення пункту підготовки вторсировини;
- проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадян про негативний вплив відходів та важливість правильного управління відходами;
- збирання та компостування «зелених» відходів - зменшення відходів, що біологічно розкладаються, упровадження домашнього компостування відповідно до правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках, зменшення обсягів видалення біовідходів за рахунок їх компостування;
- проведення ліквідації та рекультивації історичних місць розміщення відходів (полігонів та звалищ ПВ), ліквідація несанкціонованих звалищ;
- виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно;
- зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва;
- зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів (біовідходів) у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах;
- налагодження системи управління відходами руйнувань, будівництва та знесення;
- додержання суб'єктами господарювання правил експлуатації об'єктів оброблення відходів, вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;
- система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормативного (відповідно параметрів ГДК) стану повітря, ґрунту та водного середовища.

На всіх етапах реалізації проєкту МПУВ передбачені рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони довкілля і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про управління відходами».

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених проєктом МПУВ, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо. Сукупність природоохоронних заходів забезпечить сприятливі умови для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.

Виконання завдань, передбачених проектом МПУВ сприятиме запобіганню забруднення довкілля, створюватиме сприятливі умови для відтворення природних ресурсів і як наслідок досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що є основою екологічної безпеки.

Розрахований соціальний ризик без реалізації заходів МПУВ становить $9,78 \cdot 10^{-5}$ одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

Розрахований соціальний ризик від реалізації заходів МПУВ (зокрема від реалізації заходів розділу 2. Управління побутовими відходами) становить $5,80 \cdot 10^{-7}$ одиниць та характеризується як прийнятний.

Під час проведення аналізу ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації проекту МПУВ було виявлено ряд завдань, виконання яких потребує серйозної уваги, недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації проекту МПУВ (табл. 7.1). При необхідності розміщення і будівництво об'єктів буде здійснюватися відповідно вимог п. 5.10 ДСП 173-96 «Державних санітарних норм і правил забудови населених пунктів», а також з урахуванням процедури ОВД для об'єктів планової діяльності відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Таблиця 7.1- Завдання недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації проекту МПУВ

<i>Завдання</i>	<i>Механізм реалізації завдання</i>	<i>Умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення</i>
Охорона і раціональне використання земель, природних рослинних ресурсів	1) зменшення техногенного впливу на ґрунти у зоні впливу звалищ ПВ.	Стаття 3. п.3 11) інші види діяльності: - шламонакопичувачі, хвостосховища; - складування осаду, мулові поля площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг;
Збереження природно-заповідного фонду	1) посилення контролю за охороною, використанням та відтворенням лісів; 2) охорона біорізноманіття.	- склади і перевалочні бази металобрухту площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг;
Ефективна система управління відходами на території громади	1) покращення технічного оснащення сфери управління відходами; 2) ліквідація несанкціонованих звалищ відходів; 3) впровадження роздільного збирання побутових відходів; 4) проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури управління побутовими відходами	- об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу; (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД») 2) здійснення процедури ОВД для планованої діяльності та об'єктів: сільськогосподарське та лісгосподарське освоєння,

		<p>рекультиваци́я та меліора́ція земель. Стаття 3.п.2 8) управління відходами: - об'єкти оброблення небезпечних відходів; - об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше. <u>Об'єкти оброблення відходів</u> проектуються, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", підлягають ОВД: - здійснення процедури ОВД для планової діяльності: а) об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу (Ст. 3, п. 3, пп.11 ЗУ Про ОВД); б) об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше (Ст. 3, п. 2, пп.8 ЗУ Про ОВД) - отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів (ст. 42 Закону України «Про управління відходами»)</p>
<p>Розвиток екологічної свідомості та екологічної культури, екологічне виховання населення</p>	<p>1) підвищення обізнаності населення з питань охорони навколишнього середовища, вторинної переробки відходів, збереження ресурсів, енергозаощадливості; 2) підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, висвітлення в засобах масової інформації питань щодо стану довкілля.</p>	<p>-*</p>

* - відсутні умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

8.1. Обґрунтування вибору

Проект МПУВ розроблений з урахуванням довкострокових пріоритетів Стратегії регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та рішення Полтавської обласної ради від 24 грудня 2024 року №889 Про внесення змін до рішення обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1242 «Про Стратегію розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки» (відповідно *Стратегічної цілі 3. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАД, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАЛАНСУ ЕКОСИСТЕМ ТА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ*, зокрема Операційній цілі 3.4 – Збереження та відтворення якості довкілля).

Проект МПУВ розроблений з урахуванням РПУВ (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р. №977). Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Горішньоплавнівської МТГ. У відповідності до РПУВ територія Горішньоплавнівської МТГ відноситься до Кременчуцького кластеру управління відходами. На території Кременчуцького кластеру передбачається місце розміщення регіонального полігону - територія Кременчуцької МТГ. **Відповідно до РПУВ полігони/звалища побутових відходів на території Горішньоплавнівської МТГ передбачається рекультивувати.** Переробне підприємство для відновлення відходів згідно РПУВ передбачено у м. Кременчук.

Відповідно РПУВ у Кременчуцькому кластері передбачається: 3 сортувальні станції: Горішньоплавнівська ТГ; Кременчуцька ТГ (при полігоні), Козельщинська ТГ. Також відповідно РПУВ (табл. 6.3, додаток 6 РПУВ) на території громади передбачено потужності біологічного оброблення відходів та 1 пункт роздільного збору. Таким чином, на території громади відповідно РПУВ передбачається (планується) будівництво об'єктів системи управління відходами до 2033 року:

- сортувальна станція (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), проектна потужність – 20 тис. т/рік, орієнтована вартість – 11 000 тис. грн.;

- потужності біологічного оброблення відходів (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 25 000 тис. грн.;

- пункт роздільного збору (відповідно табл. 6.4, додаток 6 РПУВ), орієнтована вартість – 2900 тис. грн. (у РПУВ вказується, що організація залежить від організації збору на місцевому рівні, визначається МПУВ).

Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.4) на території населених пунктів слід передбачити місця для встановлення пунктів приймання вторинної сировини. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 пункти приймання від кінцевих споживачів паперу, картону, пластику, скла, відходів упаковки, відпрацьованих батарейок, батарей і акумуляторів, електричного та електронного обладнання та шин у місцях продажу, приватних домогосподарствах, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, комунальних пунктах приймання відходів повинні забезпечувати роздільне збирання окремих видів відходів. Площа земельних ділянок для одного пункту приймання вторсировини повинна складати 15-30 м². Необхідна кількість пунктів приймання вторсировини визначається схемою санітарного очищення відповідного населеного пункту. Для узагальнених розрахунків площі земельної ділянки, для організації пункту приймання вторсировини слід приймати 3 м² на 1000 осіб населення, але не меншу 15 м² на одну ділянку пункту приймання вторсировини.

Відповідно, для кількості населення 59395 осіб необхідна площа пунктів приймання вторсировини складає 177 м². Кількість пунктів роздільного збору уточнюється під час реалізації МПУВ (Захід 2.13 - Визначення концепції функціонування, необхідної кількості та місць розташування пунктів збирання відходів), що буде визначатися потребою населення, попитом на вторсировину тощо.

Відповідно ГБН В.2.2-35077234-001:2011 передбачаються такі функціональні зони: передзаводська (за межами огорожі або умовної границі підприємства); виробнича зі сміттесортувальною лінією; підсобна; складська. Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) розміри земельних ділянок під об'єкти сортування та відновлення побутових відходів складають 0,09 га на 1000 ПВ. Таким чином, необхідна площі під сортувальну станцію – 1,9 га. Для максимального видалення ресурсоцінних фракцій з відходів передбачається встановлення сортувальної лінії потужністю до (включає конвеєр похилий, завантажувальний, мезонін, інспекційний транспортер (сортувальний), контейнери для збору відсортованого ПВ з під кабіни).

Потужність сміттесортувальної станції орієнтовно відповідно РПУВ – 20 тис. т, даний обсяг уточнюється на етапі підготовки ТЕО. Принцип роботи: ПВ поступають в приймальне відділення, у спеціально відведений приямок, в якому знаходиться приймальний транспортер *L*-типу. Далі сировина потрапляє на інспекційний (сортувальний) конвеєр для ручного сортування корисної вторинної сировини, йде через похилий транспортер інспекційним конвеєром для ручного сортування корисної вторинної сировини. Під інспекційним столом встановлено спеціальні контейнери для збору ПВ.

Можливий відбір ресурсоцінних фракцій на сортувальній лінії: макулатура (картон МС – 6, папір збірний МС – 11); плівка поліетиленова ПВД (світла);

поліетиленова плівка ПВД (темна); ПЕТФ (пляшка та тара з поліетилентерефталакту); МІКС пластик (збірні полімери типу ПНД, АБСполіпропілен, ПВХ); ганчір'я, ганчір'я, текстиль; склобій; кольоровий брухт (питна алюмінієва банка, електротехнічний провід).

Передбачається встановлення пресу горизонтального для мінімізації обсягу вторсировини (мінімальні зусилля пресування до 10 т), ущільнення й тюкування здійснюється попередньо відсортованого паперу, картону, пластику, текстилю та кольорових металів тощо.

Передбачається будівництво потужності біологічного оброблення відходів (компостування), орієнтовна площа ділянки для розташування майданчику аеробного компостування штабелями або буртами – 2,4-8,0 га (відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п.11.2.1) під об'єкти перероблення органічної складової ПВ необхідно 0,3-1,0 на на 1000 т відходів). Відповідно ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 11.2.2) в містах з населенням 50-500 тис осіб передбачається польове компостування. Для цього на асфальтованій ділянці – кагат, вкладаються органічні відходи, які попередньо подрібнюються. Далі в масу відходів добавляють біопрепарати (мікроорганізми), масу відходів періодично помішують за допомогою аератора компосту ТМ «А. ТОМ» 2000 М. А.ТОМ 2000 М розроблений для переробки до 10 000 тонн відходів на рік і агрегується з тракторами на 100 к. с. В результаті отримується компост, який можна використовувати як високоякісне добриво.

Бурти складають з різних шарів та відходів, що забезпечує постійний доступ кисню. Полив виконують рідиною, що збирають під час компостування або дощовою водою, або попередньо очищеним фільтратом, або спеціальними розчинами для компостування. Ефективних препаратів для прискорення дозрівання компосту, які широко застосовують в Україні дуже багато. Використовуватись буде препарат офіційно сертифікований, що буде відповідати високим вимогам українських і європейських стандартів якості (наприклад Компоназ; Компост; Компостмакер та інші). Вибір технології для компостування у відкритих буртах обирається технологом експлуатуючої організації залежно від виду наявної сировини, пори року, наявності ресурсів, бажаного періоду дозрівання. Оптимальний розмір буртів (компостувальних куп) підбирається під час експлуатації. Максимальна ширина бурта до 3 м. Максимальна висота бурта до 1,3 м.

Заходи проєкту МПУВ спрямовані на досягнення стратегічних цілей у системі управління відходами громади, пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення соціального та екологічного благополуччя населення, зниження ризиків здоров'ю населення.

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки проєкту МПУВ – були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Варіант №1 – Розроблення «Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року» з врахуванням системи управління відходами згідно «Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року» (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р. №977).

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи» – не розроблення/ не затвердження «Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року».

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи». У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проєкт «Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району району Полтавської області до 2033 року» не затверджується.

Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій. За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток не є екологічно безпечним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в громаді.

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Ця альтернатива передбачає впровадження комплексної системи управління відходами, що включає роздільний збір, переробку, компостування, утилізацію органічних відходів, виробництво біогазу, а також зменшення обсягів відходів на джерелі утворення.

Альтернатива, що передбачає впровадження інтегрованої системи управління відходами (ISWM), не розглядається через кілька суттєвих причин. По-перше, українське законодавство наразі не містить конкретного визначення чи документа, який би чітко регламентував впровадження ISWM. Відсутність правової бази робить цей підхід юридично невизначеним і ускладнює його інтеграцію в існуючу систему управління відходами на місцевому та регіональному рівнях.

Крім того, впровадження інтегрованої системи управління відходами потребує значних фінансових ресурсів та інвестицій, які можуть бути непосильними для місцевого бюджету. У поточних економічних умовах такі інвестиції можуть бути важко здійсненними без суттєвої підтримки з боку держави або приватних інвесторів.

Також важливим аспектом є необхідність активного залучення та навчання населення до нової системи управління відходами. Це включає зміну поведінки та звичок громадян, що може бути довготривалим процесом і вимагати великих зусиль на проведення освітніх кампаній.

Обґрунтування вибору Варіанту №1.

Варіант №1 відповідає обов'язковим для проєкту МПУВ нормативно-правовим вимогам щодо відповідності положенням та показникам, що визначені Законами України «Про управління відходами», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», Національним планом управління відходами до 2033 року, Регіональним планом управління відходами у Полтавській області до 2033 року (затвердженого розпорядженням начальника Полтавської ОВА від 18.12.2025 р. №977) та відповідає основним потребам громади щодо управління відходами з врахуванням можливостей фінансування його заходів.

Відтак в інтересах забезпечення переходу до сучасного управління відходами для ефективного використання відходів як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної та місцевої політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами найсприятливішим варіантом буде затвердження проєкту Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року.

8.2 Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у т. ч. ускладнення.

Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду на стратегічний характер проєкту МПУВ, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність цілей та завдань проєкту МПУВ загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проєкту МПУВ, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій - стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних

ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань проєкту МПУВ.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;

- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;

- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

У процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля, а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків воєнних дій в Україні на стан довкілля та здоров'я населення.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- відсутність або обмежений доступ до даних на рівні громади з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділення між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я;

- обставини, пов'язані з введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

Таким чином, стратегічна екологічна оцінка проєкту МПУВ здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження проекту МПУВ. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації МПУВ, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. Відповідно ст.17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник (виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради) у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документу державного планування буде здійснюватися шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу виконання МПУВ та подання заінтересованим органам щороку до 1 березня наступного періоду інформація про хід виконання місцевого плану в частині досягнення локалізованих цільових показників місцевого плану та розміщення такої інформації на власному офіційному веб-сайті.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію МПУВ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що МПУВ виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля,

раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів МПУВ щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для моніторингу проєкту ДДП можуть залучатися акредитовані лабораторії (зокрема лабораторія агроекологічного моніторингу ПДАУ).

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюватиметься під час реалізації МПУВ з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище. Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проєкту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними й достатніми.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час реалізації МПУВ. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, строки їх виконання, кількісні та якісні показники та їх цільові значення, враховують специфіку ДДП та відображені у МПУВ.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки місцевого плану управління відходами, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання заходів МПУВ наведені в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 - Індикатори виконання заходів Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року

<i>Індикатор виконання місцевого плану</i>	<i>Одиниця виміру</i>	<i>Періодичність</i>
Участь у тренінгах, семінарах, навчаннях працівників виконкому Горішньоплавнівської міської ради, суб'єктів господарювання щодо впровадження системи управління відходами	одиниць	щорічно
Проведення заходів з екологічного інформування населення та	кількість	щорічно

здобувачів освіти, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	сюжетів та публікацій в медіа, кількість розміщеної соціальної реклами та інше	
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та інших заходів з підвищення обізнаності населення щодо управління відходами, у т.ч. що біологічно розкладаються	кількість інформаційних кампаній, рейдів тощо	щорічно
Кількість проведених тематичних заходів щодо управління відходами в закладах освіти	одиниць	щорічно
Обсяг утворених побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяги видалених побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг роздільно зібраних побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг зібраних змішаних побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг відновлених ПВ	%	щорічно
Обсяг утворених біовідходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг відновлених біовідходів	%	щорічно
Відсоток охоплення населення послугами управління побутовими відходами	%	щорічно
Кількість зібраних побутових відходів	т/рік на 1 жителя	щорічно
Частка роздільно зібраних побутових відходів у загальній масі побутових відходів	%	щорічно
Кількість придбаного обладнання, спецтехніки для збирання транспортування та складування побутових відходів	одиниць	щорічно
Кількість центрів/мобільних пунктів, контейнерів для роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, у т.ч. небезпечних у складі побутових	одиниць	щорічно
Проведення ліквідації та рекультивації полігонів/звалищ ПВ	га	щорічно
Розробка схем управління побутовими відходами для населених пунктів громади відповідно МПУВ	одиниць	до 2029
Будівництво потужностей біологічного оброблення відходів	одиниць	до 2033
Будівництво пункту роздільного збору	одиниць	до 2033
Будівництво сортувальної станція	одиниць	до 2033
Обсяг побутових відходів, що відновлені на об'єктах оброблення таких відходів	тис. тонн	щорічно
Зменшення загального обсягу відходів, що видаляються на полігони	%	щорічно
Розроблення плану/програми із проведення моніторингу історичних місць розміщення відходів (полігонів/звалищ ПВ)	одиниць	щорічно
Кількість складених адміністративних протоколів за порушення у сфері благоустрою, у т.ч. у сфері управління відходами	одиниць	щорічно
Кількість стаціонарних (мобільних) комунальних пунктів збирання небезпечних відходів у складі побутових	одиниць	щорічно
Кількість контейнерів для збору небезпечних відходів	одиниць	щорічно
Запровадження системи екологічного менеджменту до стандарту ISO 14001, «методології більш чистого виробництва» на	% від загальної кількості	щорічно

підприємствах (суб'єктах господарювання)		
Кількість проведених інвентаризацій об'єктів оброблення небезпечних відходів	% від загальної кількості	щорічно
Кількість проведених інвентаризацій об'єктів оброблення відпрацьованих нафтопродуктів на території громади	% від загальної кількості	щорічно
Вивезення непридатних ХЗЗР на знешкодження	% від загальної кількості	щорічно
Виведення з експлуатації обладнання, що містить ПХД, передача його на знешкодження	% від загальної кількості	щорічно
Кількість отриманих дозвільних документів у сфері управління відходами (дозволів, ліцензій, висновків з оцінки впливу на довкілля тощо)	одиниць	щорічно
Обсяг утворених промислових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг відновлених промислових відходів	тис. тонн	щорічно
Частка відновлених до утворених промислових відходів	%	щорічно
Частка відновлених до утворених відходів видобування	% від загальної кількості	щорічно
Кількість проведених комплексних досліджень та впроваджених існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій поводження з промисловими відходами	одиниць	щорічно
Обсяг утворених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Обсяг відновлених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Обсяг видалених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Відновлення (оброблення) відходів тваринного походження на території громади	% від загальної кількості	щорічно
Припинення експлуатації/закриття худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин (при наявності)	% від загальної кількості	щорічно
Відновлення відходів рослинного походження	% від загальної кількості	щорічно
Обсяг утворених медичних відходів	тонн	щорічно
Кількість укладених договорів з суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на управління небезпечними відходами, щодо збору, транспортування та утилізації медичних відходів	одиниць	щорічно
Проведення семінарів та тренінгів для працівників медичних закладів з питань управління відходами	одиниць	щорічно
Кількість транспортних засобів, знятих з експлуатації	одиниць	щорічно
Відсоток відновлених шин до кількості утворених	%	щорічно
Відсоток відновлених мастил (олив) до кількості утворених	%	щорічно
Нейтралізація забруднення від вигрібних ям	% від загальної кількості	щорічно
Запровадження технологічних прийомів обробки та відновлення осадів стічних вод від комунальних очисних споруд	% від загальної кількості	щорічно
Обсяг роздільно зібраного відпрацьованого електричного та електронного обладнання	тис т	щорічно
Обсяг роздільно зібраних батарей та акумуляторів	тис т	щорічно
Обсяг роздільно зібраної упаковки	тис т	щорічно

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – наведений в проекті МПУВ.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – один раз на рік.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення – згідно з таблицею 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку

Виконання низки планувальних заходів, визначених в проекті МПУВ є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

Реалізація моніторингу проекту ДДП здійснюється відповідно Постанови КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення». Відповідно даної Постанови, моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування (виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради) розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та

транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає: зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання; кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати; періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями; засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це Міндовкілля.

Моніторинг здійснює замовник. З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначати їх склад та порядок роботи.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Зважаючи на географічне положення Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень МПУВ для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. На даний час на території Горішньоплавнівської МТГ екологічна ситуація ускладнюється через відсутність ефективної системи управління відходами.

2. Місцевий план управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року спрямований на зменшення впливу відходів на довкілля та здоров'я населення, збільшення обсягів їх збирання та перероблення, й зменшення обсягів захоронення відходів.

3. Цілі проєкту МПУВ узгоджуються з поставленими екологічними цілями визначеними на державному та регіональному рівнях (НПУВ та РПУВ).

4. Реалізація проєкту МПУВ не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля. Реалізація багатьох цілей сприятиме покращенню санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екологічної ситуації в громаді.

5. Ймовірність того, що реалізація проєкту МПУВ призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

6. Для нейтралізації, зменшення та пом'якшення можливих короточасних негативних наслідків виконання цілей та завдань проєкту МПУВ передбачено здійснення низки заходів, які матимуть позитивний вплив на компоненти довкілля.

7. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення проєкту МПУВ та громадськістю, враховані під час розробки МПУВ.

Моніторинг наслідків виконання МПУВ для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272, із змінами внесеними згідно Постановою КМУ № 1465 від 13.11.2025).

Розробка проєкту Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року здійснювалася відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 №947, з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори».

Розробка Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. Тому метою МПУВ є створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами на території Горішньоплавнівської міської територіальної громади на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами відповідно Регіонального плану управління відходами у Полтавській області до 2033 року, вибір оптимальної системи управління відходами (визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, відновлення, оброблення та видалення відходів; наведення інформації про заплановані технології та методи управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів Горішньоплавнівської МТГ, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги. Основними завданнями проєкту Місцевого плану управління відходами Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення проєкту Місцевого плану управління Горішньоплавнівської міської територіальної громади Кременчуцького району Полтавської області до 2033 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з урахування заходів щодо їх мінімізації. Реалізація МПУВ за умови дотримання екологічних та нормативних вимог сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та здоров'я населення.

Поєднання зусиль, спрямованих на покращення благополуччя населення громади, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу відходів на довкілля, забезпечуватиме сталий розвиток Горішньоплавнівської МТГ як екологічно безпечної громади ефективного управління відходами.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом, Смарагдову мереж, об'єкти культурної спадщини відсутні.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів МПУВ щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проєкти планованої діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проєкту МПУВ, буде спрямовано на покращення екологічної безпеки громади, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення та передбачає реалізацію заходів, спрямованих на удосконалення системи управління відходами, раціональне використання вторинних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи проєкту МПУВ пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади. Виконання запланованих заходів проєкту МПУВ спиратися на використання сильних сторін Горішньоплавнівської МТГ, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
2. Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
3. Закон України «Про управління відходами»
4. Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»
5. Закон України «Про екологічну мережу України»
6. Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
7. Закон України «Про основи містобудування»
8. Закон України «Про охорону земель»
9. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
10. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку"
11. Постанова від 05.12.2023 № 1278 Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами

Кодекси України

13. Земельний кодекс України
14. Кодекс цивільного захисту України
15. Водний кодекс України
16. Лісовий кодекс України

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти

17. ГБН В.2.2-35077234-001:2011 Будинки і споруди. Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги до технологічного проектування (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)
18. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування та забудова територій
19. ДБН Б.2.2-5:2011 Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зі Змінами № 1, № 2 та № 3
20. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму
21. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги
22. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
23. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
24. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. Зі Зміною № 1
25. ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1
26. ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1
27. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)

28. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)
29. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)
30. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)
31. Державні санітарні норми та правила управління медичними відходами (затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 31.10.2024 № 1827)
32. Правила утилізації та знищення лікарських засобів. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 18.05.2015 р. №242.
33. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»
34. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
35. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків
36. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)
37. Перелік небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)
38. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія
39. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)
40. Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)
41. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489)
42. Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)
43. Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)
44. Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)
45. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)

46. Про затвердження Змін до Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 07.12.2020 №297)
47. Про затвердження методики роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130)
48. Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)
49. ДБН А.2.2-1:2021 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)

Методичні рекомендації

50. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)
51. Правила визначення норм надання послуги з управління побутовими відходами. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України №259 від 30.07.2010 р (зі змінами Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури № 1087 від 30.11.2023) .
52. Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами. Постанова КМУ від 05 вересня 2023 р. № 947.
53. Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)
54. Методика розроблення оцінки впливу на навколишнє природне середовище для об'єктів поводження з твердими побутовими відходами (наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.06 № 8).
55. Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами . Постанови КМУ від 8 серпня 2023 р. № 835.
56. Методичні рекомендації щодо розробки місцевих планів управління відходами (Наказ Міндовкілля № 288 від 15.03.2024 р.)

Стратегії, програми, плани

57. Стратегія регіонального розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки та рішення Полтавської обласної ради від 24 грудня 2024 року №889 Про внесення змін до рішення обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1242 «Про Стратегію розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки»

58. Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки (програма «Довкілля-2022»)
59. Регіональна схема формування екологічної мережі Полтавської області (розпорядження Полтавської обласної державної адміністрації від 14.02.2022 № 58) <https://oblrada-pl.gov.ua/doc/doc/1218>
60. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)
61. Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту змін до Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки <https://media.poda.gov.ua/docs/mohb245y/zvit-seo-strategiya.pdf>
62. Національний план управління відходами до 2033 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р)
63. Писаренко П. В., Самойлік М. С., Цьова Ю.А., Серета М.С. Теоретико-методологічні засади управління твердими відходами на регіональному рівні : монографія. Полтава: ПДАУ, 2021. 524 с.
64. Регіональний план управління відходами у Полтавській області до 2033 року <https://poda.gov.ua/documents/205156>
65. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Полтавській області у 2024 році Режим доступу – <https://eko.adm-pl.gov.ua/rd2024.pdf>
66. Екологічний паспорт Полтавської області за 2024 рік. Режим доступу – <https://eko.adm-pl.gov.ua/ekopas.htm>
67. Екологічна бібліотека Полтавщини <https://aec.org.ua/news/news/ecolib-2016/>
68. Стратегія розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та План її реалізації на 2026-2028 роки (затверджена рішенням Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області 62 сесії восьмого скликання від 20 січня 2026 року «Про затвердження Стратегії розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади та затвердження Плану її реалізації на 2026-2028 роки»)
69. Програма соціально-економічного та культурного розвитку Полтавської області на 2024 рік <https://oblrada-pl.gov.ua/doc/doc/2846>
70. Реєстр дозволів на здійснення операцій з оброблення відходів (Екосистема <https://eco.gov.ua/registers/deklaratsii-pro-provadhennia-hospodarskoi-diialnosti-dozvil-na-zdiisnennia-operatsii-z-obroblennia-vidkhodiv>).
71. Переліку ліцензіатів з управління небезпечними відходами (Екосистема <https://eco.gov.ua/reiestr-litsenziativ-z-upravlinnia-nebezpechnymy-vidkhodamy>)
72. Національний перелік відходів <https://tax.gov.ua/data/files/311885.pdf>
73. Геоморфологія УССР. За ред. М.П. Цись. Видавництво Львівського університету, 1962. 227 с.

74. Програма соціально-економічного розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади на 2026 рік (затверджена рішенням Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області 61 сесії восьмого скликання від 23 грудня 2025 року «Про затвердження Програми соціально-економічного розвитку Горішньоплавнівської міської територіальної громади на 2026 рік»)
75. Писаренко П.В., Самойлік М.С., Цьова Ю.А., Серeda М.С. «Ресурсно-екологічна безпека регіону» Полтава: ПДАУ, 2022. 317 с. (видання – затверджено Протокол № 1 від 20 вересня 2022 р. Вченої ради ПДАУ)
76. Полупан М.І., Величко В.А. Номунклатура та діагностика еколого-генетичного статусу ґрунтів України для їхнього великомасштабного дослідження. - К.: Аграр. наука, 2014. - 496 с.
77. Схема санітарної очистки Горішньоплавнівської МТГ <https://hp-rada.gov.ua/uploads/sancheme.pdf>
78. Писаренко П.В. Наукові засади відновлення техногенно порушених земель сільськогосподарського призначення в умовах воєнних дій в Україні– Полтава, 2025. 312 с.
79. Правила благоустрою територій населених пунктів Горішньоплавнівської МТГ (затверджені рішенням Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області 23 сесії восьмого скликання від 19 липня 2022 року «Про затвердження Правил благоустрою територій населених пунктів Горішньоплавнівської МТГ»).
80. Програма розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою Горішньоплавнівської міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки (затверджена рішенням Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області 38 сесії восьмого скликання від 21 листопада 2023 року «Про затвердження Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою Горішньоплавнівської міської територіальної громади на 2024 – 2026 роки»)

ДОДАТКИ

Кваліфікація виконавців

Керівник - С.І. Підгородецька

Директор ПП «Інститут екології»,
грунтознавець (С17 №124367
від 19.12.2017 р.)

Виконавець 1. М.С. Самойлік

Інженер-еколог (спеціальність «Екологія
та охорона навколишнього середовища»
(ТА №23493320 від 30.06.2003 р.),

д.е.н., професор

підвищення кваліфікації:

ДДАЕУ (тема: «Здійснення ОВД, СЕО в Україні, особливості
впровадження», 2022 рік)

ВНАУ (тема: Оцінка впливу на довкілля. Стратегічна екологічна
оцінка», 2025 рік)

Виконавець 2. П.В. Писаренко

Доктор сільськогосподарських наук
спеціальність – Екологія (ДД №003321
від 14.01.2004 р.), професор,

підвищення кваліфікації:

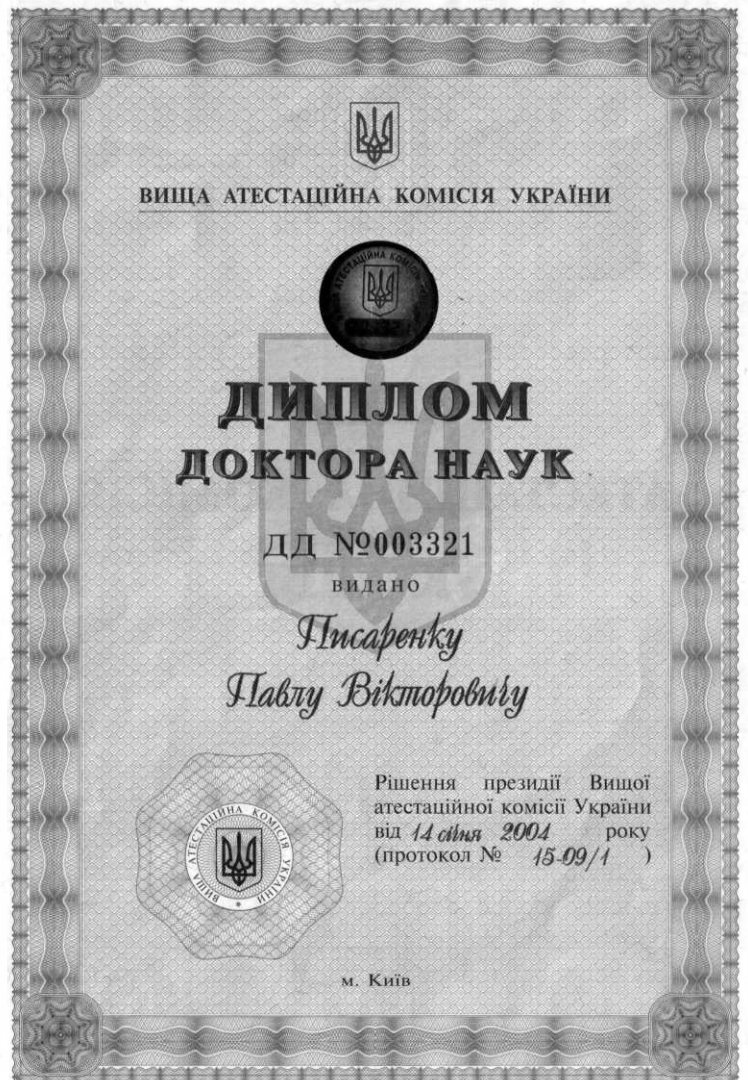
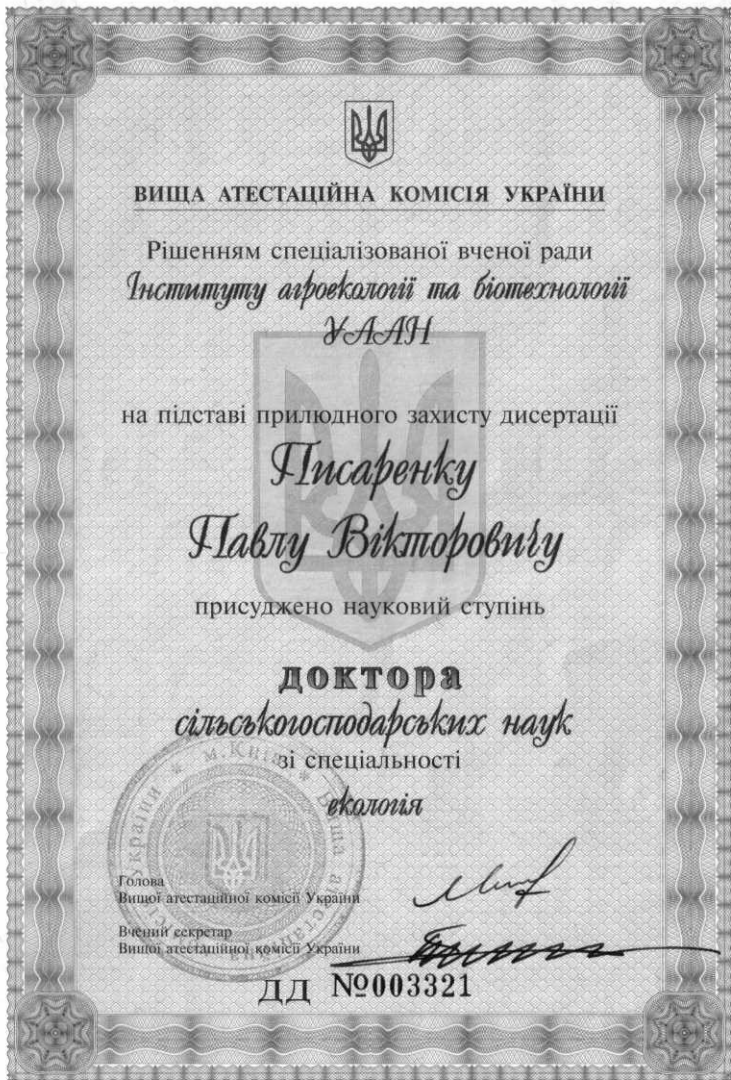
ПАЕУ (тема: «Розробка екологічної документації», 2022 рік);

ВНАУ (тема: Оцінка впливу на довкілля. Стратегічна екологічна
оцінка», 2025 рік);

Сертифікат №188/2025 про проходження підвищення кваліфікації за
програмою «Екологічна звітність, дозвільна та внутрішня документація
підприємства – 2025/2026» ОНУ ім. І.І. Мечникова, 29 вересня-03
жовтня 2025 р.

UKRAINE

SPECIALIST'S DIPLOMA

C17 № 124367

Pidhorodetska

Svitlana

in 2017 completed the full course of
Kharkiv National Agrarian University named after
V. V. Dokuchayev
obtained qualification:

Educational qualification level Specialist
Program Subject Area "Agrochemistry and Soil
Science"

Professional qualification "Specialist in Agrochemistry
and Soil Science"

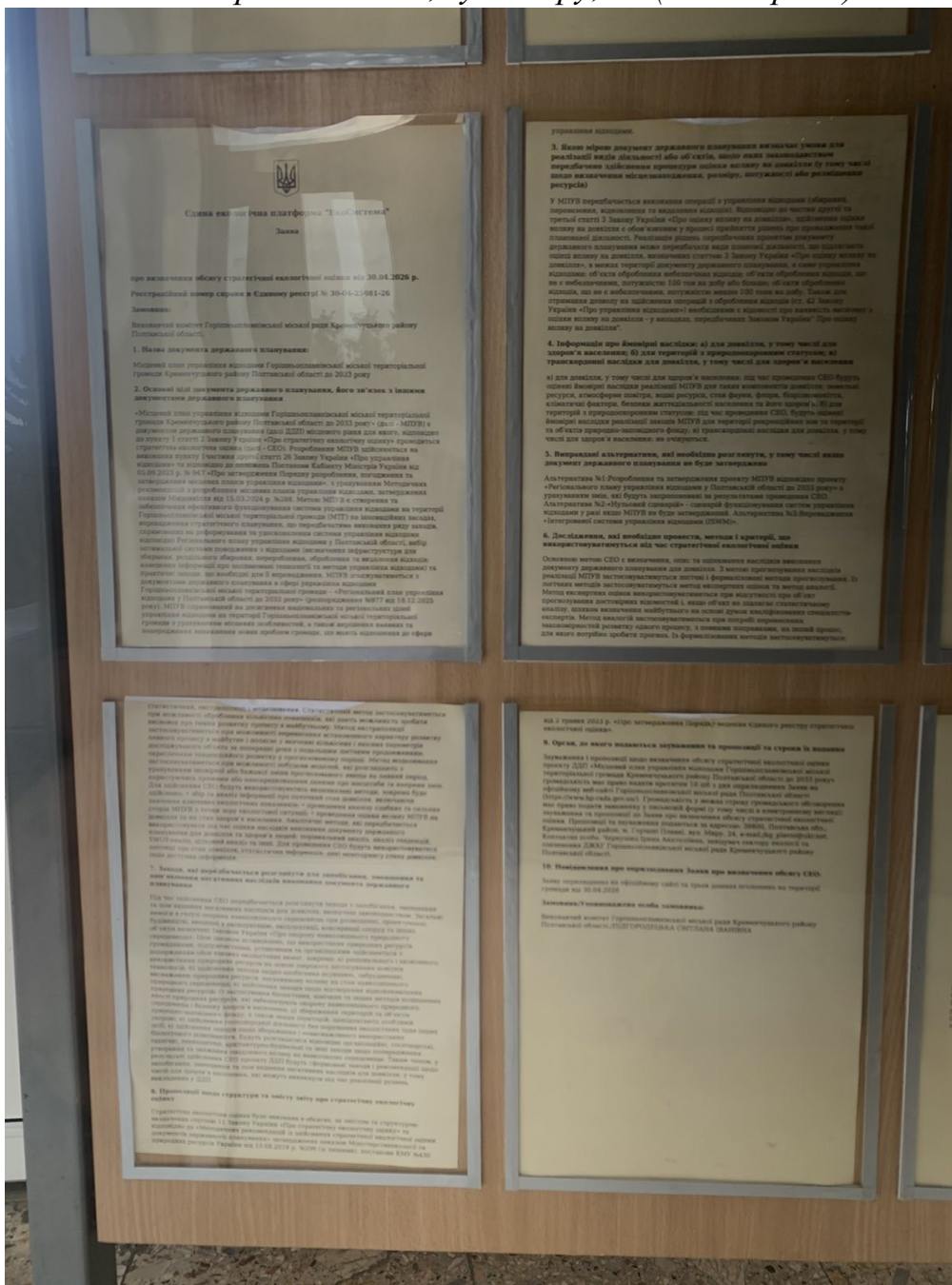
Rector Oleksandr Ulyanchenko

19 December 2017

In case of any differences in interpretation of the information on the diploma the Ukrainian text shall prevail.

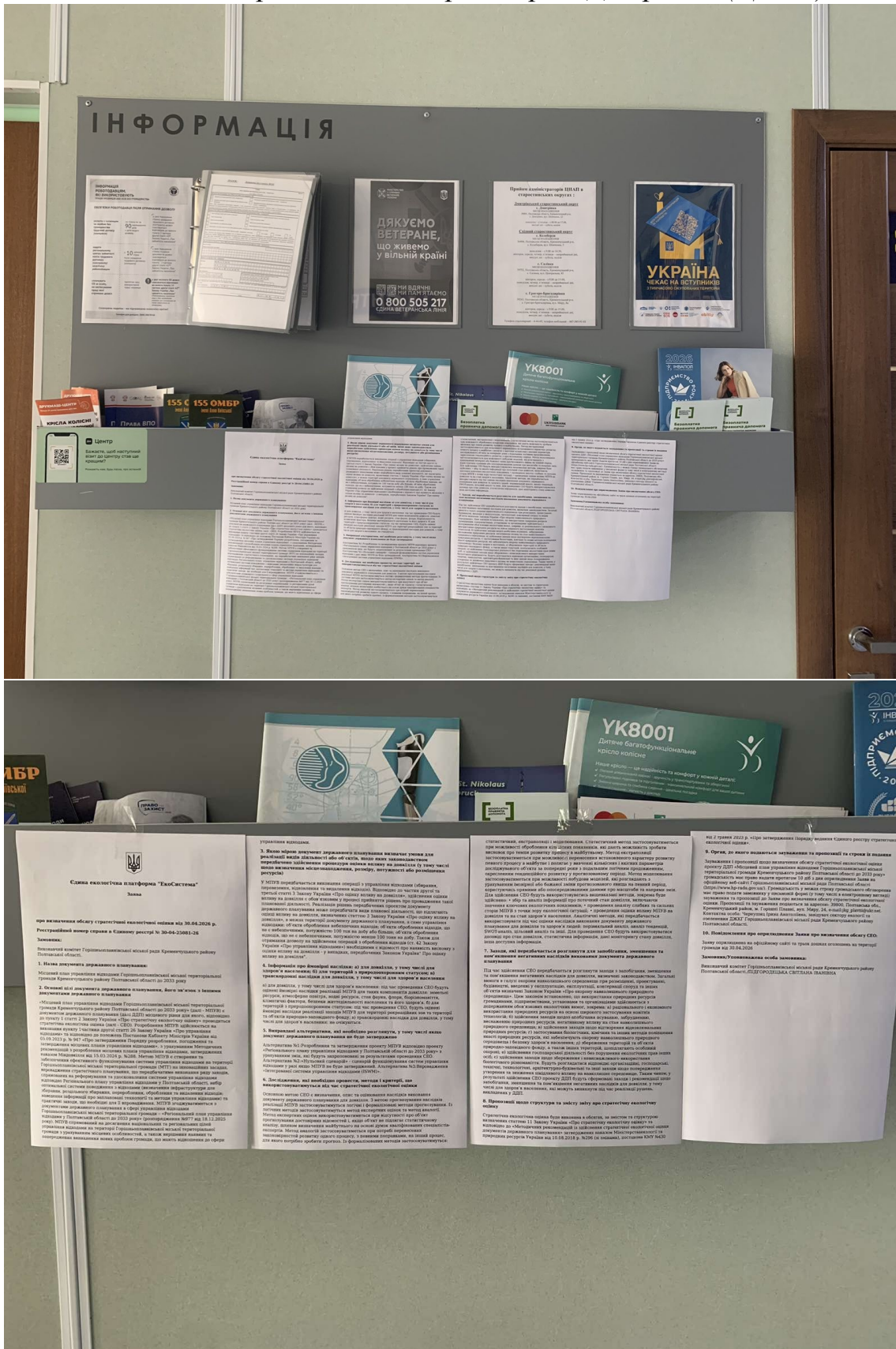
Фотофіксація місць оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»

1. м. Горішні Плавні, вул. Миру, 24 (міська рада)

2. м. Горішні Плавні, пр-т Героїв Дніпра, 40 (ЦНАП)

ІНФОРМАЦІЯ

ІНФОРМАЦІЯ
Про результати проведення конкурсних процедур на закупівлю товарів, робіт та послуг за державними замовленнями за період з 01.01.2023 по 31.12.2023 року.

Відомості про проведення конкурсних процедур	90%
Відомості про результати проведення конкурсних процедур	10%

ДЯКУЄМО ВЕТЕРАНЕ, ЩО ЖИВЕМО У ВІЙНІЙ КРАЇНІ

ЩОБ ВИ ДІЯЛИ, НАМ ПОТРІБНО ВАШЕ ДОПРИСУМІННЯ

0 800 505 217

СІМ'Я ВІЙСЬКОВИХ ВІДПОВІДАЧІВ

Професійна компанія-партнер ІПАТ в Україні

ДІЛОВА СПІВРОБІТНИЦТВО

СІМ'Я ВІЙСЬКОВИХ ВІДПОВІДАЧІВ

УКРАЇНА ЧЕКАЄ НА ВСТУПНИКІВ

Україна чекає на вступників

Умови вступу: 18 років, українська мова, середня освіта

155 Є 155 ОМБР

КРИСА КОЛІСНИ

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

Центр

Безкоштовно, щодня з 9:00 до 18:00

Відомості про проведення конкурсних процедур

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

УКВООТ

Українська військова організація

Система екологічна платформа "ЕкоСистема"

Знак

при використанні об'єкта в Україні повинен мати код 30-30-3026-0

Регістраційний номер знака 30-30-3026-0-28

Знак

Виконавець: Конікт Громадянської ініціативи Крайового району Північної області

1. Назва документа: **Знак екологічний**
2. Назва документа: **Знак екологічний**
3. Назва документа: **Знак екологічний**
4. Назва документа: **Знак екологічний**
5. Назва документа: **Знак екологічний**

Інформація про фонди

1. Назва документа: **Знак екологічний**

2. Назва документа: **Знак екологічний**

3. Назва документа: **Знак екологічний**

4. Назва документа: **Знак екологічний**

5. Назва документа: **Знак екологічний**

Інформація про фонди

1. Назва документа: **Знак екологічний**

2. Назва документа: **Знак екологічний**

3. Назва документа: **Знак екологічний**

4. Назва документа: **Знак екологічний**

5. Назва документа: **Знак екологічний**

Інформація про фонди

1. Назва документа: **Знак екологічний**

2. Назва документа: **Знак екологічний**

3. Назва документа: **Знак екологічний**

4. Назва документа: **Знак екологічний**

5. Назва документа: **Знак екологічний**

Інформація про фонди

1. Назва документа: **Знак екологічний**

2. Назва документа: **Знак екологічний**

3. Назва документа: **Знак екологічний**

4. Назва документа: **Знак екологічний**

5. Назва документа: **Знак екологічний**

